

Tractatus viii.

dispositionē **F**as habetis in meli⁹
naturalia etiā incōmoda vertere.
si naturalia possūt demones bona
frequenter in deterius quantū di-
uina puidentiā et quantū v^{ra} cu-
stodia pmiserit immutare. **S**euiūt
autē p^{ri}di et homicide si et dū pmit-
tūt eis. seuiūt tūc toto malignitatis
ardore q̄ si nō astiteritis adiuro-
res in oportunitatib⁹ in tribulatio-
ne quis subsistet? **T**radiderūt gen-
tiles nos h^{ic} ab hora deceptionis
quēlibz vnū suū genū qui cū mori-
ente deficiebat. **S**tulti dicebant ge-
niū esse deū qui et fata fortunazqz
deos faciebant. **P**rudētiores genū
um ad inclinationes nobis corpo-
raliter impressas a celestibus refe-
rebant. **C**um autem huiusmodi
inclinationes nobis corporaliter
quedam et commode sint duplex
genius erit nobis. bonus et malus
Assumunt perfidi demones ad no-
stram vtrunqz perniciem. **I**estrum
vero est angelice virtutes p^{ri}ncipa-
tus et p^{ri}ates ex aduerso pro salute
nostra a dextris et a sinistris omnia
in bonū deducere. si p^h. si deuoti. si
seduli q̄suerim⁹ opem v^{ram} quam
querere p^{re}monetis sepe. p^uenien-
tes nos in b^{en}edictionib⁹ dulcedis.
Dormiebat petrus. nō orabat ali-
quē ex angelis. factū est tamē illud
q̄d s̄ tractauimus in exemplū n^{ost}rum
et angelicum p^{re}conium. **A**ngelus
astat fulget pulsat surgere clamat
Solut et educit libertatiqz relinqt
Sed ecce dū meditatio nostra pro

sup magnificat

tendit in longius frater astat pul-
sans ad ostioli solitudinis nostre
quesitur? (arbitroz) venit sup plu-
rimis que de cantico n^{ost}ro tractāda
sup sunt. p^{re}cipue sup eo q̄d sequit^r
Esurientes impleuit bonis et dimi-
tes dimisit inanes. **N**ō me fallit esti-
matio. **S**umit ab hoc versu p^{ri}nci-
piū colloquendi. **E**t nos parebim⁹
inquirenti. **C**oncētus est centilogi-
um de impulsibus. consedebimus.
sit in medio nostri iesus ch^{ri}st⁹ do-
minus noster

Sequitur tractat⁹ non⁹

de eucharistia oragmaticus. super
illud **E**surientes impleuit bonis p^{er}
quinqz partitiones. **P**rima par-
titio procedit per dialogū p^{er} notu-
las centū

Esurientes impleuit bonis
Discipul⁹ Si ita res se-
habet esuriaz obsecro qua-
tin⁹ impleat me d^{omi}ns bonis. diues
non fiam queso ne dimittat inanis
Esurio nihilominus in hoc cātico
nosse quid cōtemplabat^r anima ma-
rie super hac esurie. **M**g^r. **L**egis
de diuina sapientia dicū ex p^{er}sona
sua. **Q**ui edunt me adhuc esurient.
et qui bibunt me adhuc sitient. **E**st
igitur esuries et sitis aliqua nō cor-
poralis quā experiuntur et bruta.
Sed spiritualis que est fames non
panis materialis sed audiendi ver-
bum dei quod est sapientia dei pa-

De eucharistia

tris procedens ex ore eius in quo
viuit interior hō noster **Discip.**
Nide ne dissona sibi sit hec exposi-
tio. Etenim si edentes et bibentes
sapientiam adhuc esurient et sitiēt
quomō dicunt hic repleti bonis?
Sitis quoq; et fames dicunt vacu-
itatis indigentiam. nō plenitudinē
sacietatis. **N**ōne sapientie fons et
fluuus est ista salutaris aqua quā
qui biberint nō sitient in eternum?
Nō autē coherere vident. sitiet ad-
huc et nō sitiet in eternum. **Mg̃**
Erras. nesciēs diuersimode dici sa-
cietatē sitim et esuriez sapientie cen-
et iusticie. **Discipul.** Nō poterit
hoc aptius fieri q̃ p̃ descriptionez
resolutionē q̃ terminoz iuxta mo-
rem tuum. Dic igit̃ quid sit esuriez
quid sacietas sapientie Et quid op-
posita sacietas diuitū. quid sit ina-
nitas eorundē osequenter appare-
bit **Mg̃**. Esuriez in genere de-
scribit̃ q̃ est amor vel appetitus rei
vt oueniētis et absentis. **E**tsi amor
sequitur apprehensionē intellectu-
alem seu rationalem de qua ad pro-
positum tunc addendū est in descri-
ptione tanq̃ pro differētia q̃ **E**su-
riez est amor osequens app̃hensio-
nem rationalem rei sibi conuenien-
tis et absentis vel vt conuenientis
et absentis **S**acietas sibi correspo-
dens est amor consequēs app̃hē-
sionem rationalem rei vt conueniē-
tis coniuncte seu presentis **Disi.**
Differunt ergo sacietas et esuriez
sicut amor et desiderium quoz sūt

Partitio. j. clxxi.

opposite rationes quia amor p̃sen-
tis est. desiderium vero respicit ad fu-
turū **Mg̃**. Inuenimus eluriam
et sitim dici non timodo de absen-
ti vel futuro. sed etiam de presenti
tam habito quod auidē sumitur si-
ne penuria propterea non tollit sa-
cietatem. **R**ursus auiditas ipsa tol-
lit fastidiuz quasi nouū semper ac-
cipiens quod habet et amet id est
cupiat. **U**nde dicit̃ auiditas qua
cupit simul habere et tenere. **S**ic ha-
bes in prosa fruuntur nec fastidi-
unt. quo frui magis sitiunt. **E**xem-
plum est in voraciter edentibus et
bibentib⁹ q̃a satisfaciūt desiderio.
neq; protin⁹ illud fastidiunt quous
q̃ fiat alteratio virtutis appetētis
in aliam qualitatem **Discipulus**
Exemplis consentio. **S**z vnde ve-
nit nausea vel fastidiū spiritali fru-
itioni cū anima sit immortalis nec
alterabilis in essentia sua? **Mg̃**.
Prouenit hoc ex coniunctione cuz
corpore **P**otest etiam in separatis
spiritibus cum nō fuerint confirmati
variatio cognitionū simul et affectū
onū suboriri. **S**ecus in confirmatis
quos fruitio diuinitatis iugiter eo-
dez tenore quasi semper renouato
delectabit et implebit. **Q**uam rem
postulat ecclia p̃ orationē orās.
Ifac nos quesum⁹ dñe diuinitatis
tue sempiterna fruitōe repleti quā
preciosi corporis et sanguinis tui
temporalis p̃ceptio prefigurat.
Discipul. **A**udio nūc q̃ dñe dicit̃
x̃ps ad hoc canticum. **B**eati q̃ esu

Tractatus 12

riunt et fruunt iustitiam quoniam ipsi saturabunt. Et ps Edet paupes saturabuntur. Et alio cantico famelici saturati sunt. **Magister.** Non dum forte sensisti quorsum te ducere possunt hec cantica. **Discipulus.** Quorsum precor? **Magister.** Si quidem ad compendiosam totius beatitudinis cognitionem. **Discipulus.** Quonam modo? **Magister.** Paucis accipe. Si esurientes implentur bonis. si ideo beati sunt quia esuriunt iustitiaz cum additur quia saturabunt. si beatitudo nihil aliud sit quam dei fructio quod est omne bonum. nonne consequens est quod esurientes de quibus maria loquitur sint beati? **Discipulus.** Consequens est. fateor. nisi de beatitudine fiat sermo equiuocus. **Magister.** Describamus quid sit fructio dei quatinus equiuocatio nulla latere possit. Est itaque fructio dei operatio secundum habitum gratie gratificantis non impedita. **Discipulus.** Breuis est descriptio hec magistralis. Sed vide ne cadas in illud. Dum breuis esse volo/obscuro fio. **Magister.** Non tamen magistralis est hec descriptio sed philosophicalis quoniam ut de terminis sit contexta theologice. Describit enim philosophice delectationem quod est operatio secundum naturalem habitum non impedita. Constat autem quod fructio dei. delectatio est. aut non sine delectatione. **Augustinus** cognitis in quibus ipsis propter se mens delectata quiescit.

sup magnificat

Discipulus. Fluere tenuster incipit proportionalis ad tuam philosophice descriptio. Sed habet utraque dubitationem. quo pacto describitur delectatio per operationem. cum delectatio sit passio quedam mulcebris ad operationem consequens. et non operatio. Ratio quia sit operatio quasi exprimendo. delectatio autem velut imprimendo. **Exemplum** in pueris lactentibus. unde nomen delectationis et oblectationis tractum est. puer exprimit se ad ubera unde lac imprimit in os eius. **Magister.** Conquisitio tua videtur a philosopho sine decisione dimissa. Sed saluemus utrarumque viam. dicentes quod si delectatio sit aliud ab operatione causatur tamen ab operatione et ita descriptiones dicte sunt date pro causam quasi diceremus. Delectatio est ex operatione secundum habitum connaturalem non impedita. Similiter de fructione suo modo. **Discipulus.** Sit ita ut dicis. Non enim placet in hac re litigium. At non habet intentum quod fructio dei sub tali descriptione sit beatitudo. **Conuenit enim** viatoribus per gratiam deo fructibus. **Magister.** Poterit mox explanari tua dubitatio si voluerim distinguere duplicem beatitudinem. Unam spei. alteram rei. Unam gratie. alteram glorie qualis distinctio communis est et accepta. **Aut** si volumus ad beatitudinem glorie sermonem strahere. patet hoc ipsa additio qua dicitur non impedita. hoc nempe non implebitur perfecte nisi in gloria que est

De eucharistia

gratia consummata nullatenus im-
pedita **D**iscipulus. Malo ample
tū fateor distinctionē de duplici be-
atitudine. Similiter q̄ duplex est
fruitio vie scz et patrie. scrupulus
tamen ingeritur ex presenti dicto
tuo. quia nulla ē hic operatio fm̄
habitum gratie gratificantis que
non impedimentū patiatur **M**a-
gister. Et patitur scimus. sed non
semp tale q̄ tollat fruitionis dei
ratione. Unde quadruplex in ge-
nere numeratur impedimentū frui-
tionis actualis. vnum causat neces-
sitas. alterum fragilitas. tertiū va-
nitas. quartum iniquitas. Causa
prima est tolerabilis. secunda mise-
rabilis. tertia punibilis. quarta da-
mnabilis. Prima interrūpit frui-
onem sed non esse morali seu meri-
torio habitu gratie remanente. In
secunda frustratur actus fruitidus.
In tertia sordidatur vt leprosi pā-
nus propter veniales culpas que
sunt ligna cremabilia fenum stipu-
la. Quarta vero totum destruit et
eradicat fundamentum **D**iscipu-
lus. Nota loqueris. adde qualia
sunt adiutoria **M**agister. Nimirum
conatus libertatis multiplex. Insu-
per habitus acquisitus ex actuum
frequentatione bonorū. Inat pre-
terea roboratio vel augmentū ha-
bitus gratie gratificantis tam in
se q̄ in suis ramificationibus per
dotes dona et beatitudines. De-
niq̄ per ablationem impedimento-
rum intus et extra. diuinitus per

Partitio. j. clxxij.

angelos aut humana industria in
corpore et anima comparatam.

Discipulus. Latē aperuisti ma-
teriā quam coartes oro **M**agi-
ster. Si cupis agnoscere precipuū
fruitionis dei pro statu vie nutriti-
mentum et feruoris incentiuū quid
vel quale potero cōuenienti⁹ expo-
nere q̄ eucharistie sacramētū?
Hoc est sacre communionis myste-
riuz in quo sp̄s sumitur. recolitur
memoria passionis eius. mens im-
plet gratia et future glorie nobis
pignus datur. Hoc exclamādo ca-
nit sancta ecclesia **H**inc superad-
dit. O q̄ bonus et suauis est domi-
ne spirit⁹ tuus in nobis qui vt dul-
cedinem tuam in filios demonstra-
res. pane suauissimo de celo presti-
to. esurientes implens bonis. fasti-
dolosos diuites dimittēs inanes
Discipul⁹. Sanctū pulcē et dōnū
das fruitionis auxiliū. De quo fi-
at obsecro collocutio inter nos p̄-
lixior q̄s ordinauit de⁹ esse regale
sacerdotiū **M**gf. Fiat vt voles.
cui q̄renti responsiones adiciā.
Disc. **D**ic in p̄mis si beata n̄ra
isto fuerit vsa sacramētali cibo dū
viueret marie in illo cenaculo grā-
di strato mōtis syon vbi p̄mit⁹ ex-
hibita est institutio h⁹ sacramenti
q̄ an̄ fuit p̄dicatū dicētib⁹ multis
⁹ retro abestib⁹. **P**ur⁹ ē hic sermo
cui p̄dicatōi p̄babile ē in fuisse ma-
riā **M**gf. Probabile qz seq̄bat fi-
liū tē vnicū custodē suū sic loq̄mur.
pede p⁹ pedē. Probabilia insuper

Tractatus 18

sunt plurima de et super hac bea-
ta beatarum que sunt potius acci-
pienda de pietate deuotiois q̄ de
fidei necessitate vel temeritate asser-
tionis vbi non suppetit auctoritas
scripture cogens aut ratō quincēs
Discipulus. Sic accipienda de/
creui dicta tua aliozq; doctoz in
hac materia. Alioq̄n via minus p/
na preberet ad errorem. Neq; pla-
cet ratōcinatio nōnulloz genēalis
vbi arguūt. Deus potuit conferre
hanc gratiā matri sue. ergo stulit.
Potuit itaq; dare fructiōē patrie
ab instanti oceptionis cū alijs mul-
tis que certū est non dedisse **M**a-
gister. Quid si addat ad posse dei
q̄ hec deuit ipm dare matri sue
Discipul⁹. Redit i mentē opusculū
tuū p articulo simili in materia p/
bationis articulozum fidei. Cuius
resolutio finalis stat in hoc q̄ in re-
bus ad extra non ideo deus dicen-
dus est facere aliqua quia decen-
tia sunt et bona. sed ecōtra potius
ideo aliqua dicunt̄ et sunt bona. qz
deus talia vult esse illa. Consonat
illud pbie apud Boetium de deo.
quem non externe pepulerūt finge-
re cause. materie fluitantis opus
Magister. Sic est vt meministi.
Sic tollendū est argumentum tale
ad intelligentiā veritatis nisi p̄sup-
posita rectitudine fidei. alioq̄n non
edificatio sed irritio sepe venit.
Discipulus. Quid est pietas fidei.
Magister. habes a me lati⁹ ali/
bi quod nunc sub cōpendio repeti

sup magnificat

pōt. Pietas fidei est pbabilis seu
verisilis opinio sup aliquib⁹ q̄ dei
uotionem edificare possunt. que ex
scripturis autēticis nec clare sequū-
tur nec repugnant. Et sic accipi vo-
lo que pridē vel deinceps enuncia-
uero qualiter in nra Josephina pre-
misi p̄testationem metro ludens
Discipulus. Redi nunc ad priora
post digressiōē hanc non penitus
inutilem. **M**ḡ. Imo necessariaz
p̄ dicendis vt temeritas euitet̄ et
ceruicosa otentio q̄n et vbi securioz
est testib⁹ Hiero. et Greg. pia du-
bitatio q̄ temeraria diffinitio. Po-
test igit̄ pie credi de beata nostra.
Primo q̄ credidit et sciuit myste-
riū benedicti sacramenti. et ante in-
stitutionē et post. imo et dum insti-
tuebat licet presens fuisse non cre-
datur nec tūc omunicasse sacramē-
taliter potuit. att̄ tunc spiritualit̄
et ante et post effectū manducatio-
nis accepisse **D**iscipul⁹. Ediffere
qua ratione fieri potuerit illud qd̄
dicit̄. **M**agister. Possū faciliē ex
traditionib⁹ doctoz de triplici mā-
dicatione sacramēti. Quidā sacra-
mentū manducāt solū spūalit̄. Alij
solū sacramentalit̄. Alij vero sacra-
mentalit̄ et spūaliter vtroq; modo
Discipulus. Usitata est hec dis-
tinctio sed ipaz per descriptiones
elucida **M**agister. Manducatio
sacramenti solū spūalis non sacra-
mentalit̄ sit per fidē hui⁹ sacramē-
ti que per dilectionem operatur
Discipulus. Sistamus hic primo

De eucharistia

cōquirentes si spiritus angelici dī/ ci possunt frui hoc sacramento be/ nedicto spiritualiter qz cōstat eos frui deo impletos bonis ab eo **S**i milis esset questio de maria beata que non iam fruitur per fidem sed per speciem clare et immediate visi onis cum inhesionē perfectissima. quietissima qz per amorem. **M**agister Respondet descriptio negati ue Non em̄ prozsus idē est frui deo et frui spiritualiter hoc sacramento licet econuerso quisquis fruitur spi ritualiter hoc sacramento. fruitur vere deo. **D**eficit igitur in angelis ratio manducationis sacramenti. quia non ordinatum est nisi p̄ via/ toribus hominibus. Ideo recte vi/ aticum appellatur. **M**aria vero nō modo sed tūc dū instituebat̄ sacra mentū viatrix erat habens fidem. **D**e primo vero dicit **A**ug⁹. **C**rede et manducaſti. **C**redidit maria p̄ pter quod et manducauit. **D**iscipulus. **S**ic videt̄. transi nūc ad mā ducationē solum sacramentalē de/ scribendo eam. **M**agister Sacra mentalis manducatio dūtaxat. est actualis susceptio sacramēti corpa lis cū informi fide sine caritate. **D**iscipul⁹. **S**i ita est cōfestim video sine multiplicatione questionum qz nec brutū nec angel⁹ nec infidelis nec heretic⁹ nec discredens hoc sa cramentū comedunt hic sacramen taliter ip̄m. **R**atio perspicua est qz fide carent **I**nfantēs vero baptisa ti quia fidē habent habitualez seu fidei sacramentū. assumere p̄nt etiā

Partitio. j. clxxij.

sacramentaliter. qz de spirituali cō llat̄ p̄p̄t̄ habitū fidei. **A**lio q̄n quō vez esset generaliter illud verbum xp̄i **N**isi manducaueritis carnē filij hōis non habebitis vitā in vobis **C**onsequēter habet̄ quid sit mādu catio sacramēti spūalis simul et sa cramentalis si due precedentes iū/ ganē in vnaz. **M**agister. **L**iberat nos a multiloquio preuolās inge/ nisi tuū. **N**unc accipe qualis et qz frequens fuerit manducatio marie presupponēdo. p̄ dicendis qz in ip̄a nō minor fuerit fides. cū caritate circa figuras hui⁹ sacramenti da/ tas in lege scripture simul et natu/ re qz in alijs patriarchis et p̄phetis saltē post cōceptionē **I**hu xp̄i. **D**i scipulus. **N**ō dubito q̄n ex tunc nō obscurior sed clarior fuerit in ea fi/ delis cognitio cū caritate pre cete ris patriarchis et p̄phetis imo et aplis. **Q**uicquid sit de illa pōne qz ab vtero fuerit ab ea p̄uentū iōis iudiciū cū actuali opatione gr̄arū simul et virtutū. **S**umūt argumētū ab exultatione **J**obis in vtero m̄ris **A**ddunt qz nec in somno cessabat opatio talis in adu mētis **J**ugunt qz oia sciūt tūc q̄ beati sciūt lz non cū claritate pari. **S**ufficit at̄ ad rez n̄raz solidior positio quam me dixi nō ambigē. **D**educ vltra qd̄ inten dis. **M**gr̄. **D**ignae me laudare te d̄go sacrata simul cū b̄ndictō fr̄u vētris tui ihu xp̄o. **D**a de ligno vi te dignos ac salubres fruct⁹ carpe siue excerpere. **D**a theozemata di gna promere quoz sit hoc primuz

Tractatus *ie*

Maria Sicut pre ceteris in via esurijt iustitiã. sic pre ceteris puris viatoribus impleta fuit bonis ex illo in illo 7 p illũ q̄ e omne bonum. dicens ex sententia anime sue magnificenti deũ. **Benedic** anima mea dominum qui replet in bonis desiderium tuũ. **Discipulus.**

Consentio **Magister** **Maria** Sicut pre ceteris in via cognouit credidit et intellexit figuras legis et nature xpi sacerdotium prefignantes. sic in illis aut per illas māducavit fructiue benedictum fructum ventris sui. et spiritaliter eius sacramentũ vnde exultauit spiritus meus in deo salutari suo **Discip.** **Consentio.** **Magister**

Maria Dũ legebat Dauid patrem suũ dicentẽ de xpo filio suo **Tu** es sacerdos i eternũ p̄m ordinem melchisedech qui scz panẽ et vinum obtulit ex tunc intelligebat et māducabat spiritalitẽ hoc sacramentum benedictum. vnde cecinit. **Magnificat** anima mea dominũ **Discipulus.** **Consentio.**

Magister **Maria** Psallens illud dauidicum. **Memoriam** fecit mirabilia suoz misericors et miserator dominus escas dedit timentibus se. **Memor** ero in se. test. sui. **Credebat** et intelligebat hanc escam sacramentalem figurari 7 in figura comedebat eaz. et testamentum sperabat hereditatis eterne **Discipulus.** **Consentio**

Magister **Maria** Non minus refecta e et imple

sup magnificat

ta bonis huius sacramenti q̄ p̄ tres antiqui quos loquit apostolus q̄ eandem escam spiritualement manducauerunt et eundez potum spiritualement biberunt. **Biberunt** aut de spiritali osequẽte eos petra. petra autem erat xps qui est vere panis qui de celo descendit **Discipul.**

Consentio **Magister** **Maria** Dum stans vel orãs in templo aspiciẽbat credebat et intelligebat omnes oblationes victimas et holocausta. sacrificia insuper matutina et vespertina māducãs. implebat bonis huius benedicti sacramenti etiam ante oceptum benedicti fructus ventris sui **Discipulus.** **Consentio**

Magister **Maria** Sicut intellexit filium suũ fuisse agnum qui occisus est ab origine mundi prout **Jobs** in **Apoç.** loquitur. Sic recolens sacrificium abel et eius martiriũ fruebat xpo agno q̄ fuit figuraliẽ occisus in eo p̄mitie martiz et virginitatis osecrator. **Discip.** **Consentio.**

Magister **Maria** Dũ celebrabatur pascha iudeoz. celebrabat et ipsa aia cũ exultatõe sp̄s pascha nostz qd̄ immolat est xps quẽ epulabãt in azimis sinceritatis et veritatis fermento veteri reiecto cũ fermento malicie 7 nequitie **Discipul.** **Consentio** **Magister**

Maria Quocunqz loco fuerit corporaliter in vespere cenę domini comedit ante 7 post institutionem huius sacramenti vez corp 7 bibi

De eucharistia

spiritualiter verū sanguinez filij sui plus appropriate duz illud iudas comedit solum sacramentaliter si fidem informez tūc habuit. aliter nō ceteri vero tam spiritualiter q̄ sacramentaliter receperunt. **D**iscipulus **C**onsentio. **M**agister.

Maria **V**espere dicte cene dicē da fuit frui corpore et sanguine filij sui plus appropriate q̄ ipse xp̄us. dicitur se cibasse eodē pane et vino mystice consecratis quia non in fide sed in clara visione nec in augmentuz charitatis se ipso fruitus est. **D**iscipulus **C**onsentio **M**agister. **D**icto

Maria **V**espere **J**ouis s̄cto. **E**t si non fuit insignita caradē sacerdotalis officij dum **J**udas illum suscepit. **N**ihilomin⁹ nūc et antea et postmodum fuit in regale sacerdotium pre consortib⁹ suis inuncta. non quidem ad consecrandum sed ad offerendum hanc hostiam puraz plenam et perfectā in altari cordis sui. **I**n quo semper ignis ardebat holocausti. **F**uit cū rubus ardens incombustus **D**iscipulus. **C**onsentio **M**agister

Maria **P**lus complacuit deo plus humano generi profuit post xp̄m benedictum fructum siue filium suū offerendo ip̄m spontance in holocaustum in ara cordis sui. feruentissima charitate succensū quāuis hoc primitus fieret in enigmatibus et figuris ante cenam hanc benedictam fructus ven-

Partitio. j. clxxliij.

tris sui **D**iscipulus **C**onsentio **S**ed ecce numerasti quasi fructus duodecim ligni vite quod in paradiso viderunt **E**zechiel et **J**ohannes transplantatum iuxta decursum fluij defluentis a sede throni dei et agni s̄m ripas duplices a dextris et a sinistris **D**ixisti ḡ sinistra figurarum in lege nature et scripture veteris notatarum. **A**dde si vis totidem ex dextra. fructus veritatum in euangelicis historijs completarum maxime quia dixit apostolus **S**acramentū christi absconditum fuisse a seculo. sed in ecclesia et ab ecclesia propalatum **M**agister. **D**ictum apostoli non. ita strictum accipienduz putaueris vt nō aliquo modo fuerit et ab aliquibus intellectum. quippe sine cuius fide implicita vel explicita. nunquā fuit salus. **N**on tamen fuit ante legem gratie sicut in ipsa realiter exhibitū seu opletum. **I**faciā igit quod hortaris. **E**t sit theoreuma primum

Jesu **T**ua fruitio esurientes replens bonis virtuos⁹ affectu marie sp̄m q̄ corporalis cōtractatio et lactatio suauissima tui ip̄i q̄ es benedictus fructus ventris sui. **R**atio qz cū maiori merito vñ exultauit sp̄s suus in deo salutari suo **D**iscipul⁹. **C**onsentio **M**ḡ

Jesu **T**ua fruitio seu manducatio esurientes replens bonis mirabilior fuit et virtuosior suo mō in maria s̄let virginali sponso suo **J**oseph q̄ sola cōtractatō vel visio

Tractatus *te*

corporalis dum natus es in beth/leem iude. dum reclinatus super fe/num iacuisti in medio duum anima/rium in presepio quasi pabulum iu/mentorum. Et certe comparat⁹ est homo iumentis insipientibus qui/bus te dedisti cibum. Et ad quoru⁹ vilia et sordida corda sepe venis conchmentibus cum ecclesia choris angeloru⁹. Gloria in altissimis deo. Et in ter. pax ho. bo. yo. **Disc.** Silētio meo deinceps osētire vide ar vbi nihil addidero **Magister.** **Ihu** Tua fruitio p̄sentabat Marie et Joseph in circūcisōe quādo p̄mo sudisti p̄ciosum sanguinē tuū non dubium cum clamore valido ⁊ lachrymis. vnde tunc exauditus es pro tua reuerentia **Ihesu.** tua fruitio figurabatur in oblationib⁹ trium regum pro primitiis gentiū. q̄m tūc figurā intelligebāt Joseph et maria confitentes in corde suo. sicut orās postulat ecclesia vt que solenni celebramus officio purifica te mentis intelligentia osequamur **Ihesu.** tua fruitio fuit ip̄i Simeo ni qui iustus erat et timoratus. Si mul et anne p̄phetisse cum parenti bus tuis in exultatione sp̄itus et gratiaruzactione cognita dum ex clamavit Symeon benedicēs deū et inter vlnas te puerum balulans **Nunc dimittis t̄.** Deniq⁹ in oblati one et immolatione turturum aut pullozum columbarum cognosce/ bant oblationez tui ip̄ius in cruce signatam. **Ihesu** Tua fruitio su

sup magnificat

te in maria et Joseph per illud vni/ uersum peregrinationis septenniū dum preterea fuisti ip̄is subditus stans in medio sicut qui ministrat tam in domus obsequio q̄ in sa/ bzili fortassis opificio. **Unde dicit⁹** es a iudeis nedum fabri filius sed faber. mansisti vsq⁹ tempus dum eras quasi incipiens triginta anno rum vt putabaris filius Joseph. **Ihesu.** Tua fruitio gustabatur tam a maria et ab apostolis credē tibus dum predicasti. hoc sacramē tum et dum abeuntibus alijs ques iusti a remanentibus. Nunquid et vos vultis abire. **Respondit petr⁹** illuminatus intus a patre fortassis et a matre tua astante nutibus et signis admonit⁹. **Domine** ad quē ibimus **Verba vite eterne** habes et nos credimus hoc primo. **De** hinc et cognouim⁹. qz tu es christ⁹ filius dei. **Ihesu.** Tua refectio dum maria recepit ecclesie sacra/ mentum etiā sacramentaliter maxi me post aduentū sp̄s sancti q̄n ce/ pit hoc sacramētū frequētari fuit admirabilior suo modo q̄ mater/ nalis generatio verbi dei. **Hec em̄** fruitio sacramentalis ponit gene/ rationē verbi dei et aliud multum vltra in admirationē et vtilitatem oim a p̄genie in p̄genies timētib⁹ eum **Ihu** Tua fruitio sacramē talis fuit ministrata marie viatrici sicut pie credi potest nedū a Johā ne custode. nedum a petro vicario tuo et totius ecclesie principali.

sup magnificat

Nezetia a diaconibus septem cōstituitis ad hoc ipm inter quos primus fuit Stephanus. imo et a quolibet passim sacerdote sine distinctione. quia sic exigitur humilitas marie singularis dum attēdebat oportunitū tempus et locus. **I**hesu. Tua fruitio sacramentalis quo maria impleta est bonis exemplar erat et est omnibus fidelibus qui esuriat hoc sacramentū et impleant bonis eius cum fidei certissime firmitate que spes et dilectione operantur. Denique quod non inuaniū vel omissionē et contemptum gratiā hanc id est eucharistiā suscipiant. **I**hesu. Tua fruitio sacramentalis impleuit mariā prius bonis quibus obiret id est obuiā tibi christo iret et assumere in celū nec abhorret a pietate fidei quod tu benedictus fructus ventris sui totus festiuus adueniens dederis sibi sicut postmodum dionysio in carcere mysterium hoc corporis dicens. Accipe hoc caro mea quod mox cōplebo tibi in regno meo una cum patre meo. **I**hesu. Tua fruitio nunc est matri tue regnanti in patria copiosior et audior quasi impletio et toto ore dilatato sed suo modo videtur fuisse mirabilior in via. **R**atio. quia difficilior et in augmento meriti propter enigma fidei maior. **D**iscipulus. Consentio. **M**agister. Congaudeat igitur et exultet semper ecclesia cum iocundo pignori. amozosi solata dono. **E**cce enim emanuel id est nobiscum deus quāuis absconditus quāuis ve-

Partitio. i. clxxv

latus tamen vere deus. **C**ompleuit denique quod ascendens promisit. **E**cce vobiscum sum usque ad cōsummationem seculi. neque iam est aut fuit alia natio tam grandis que habeat deos appropinquantes sibi. sicut deus noster adest nobis. et certe ipsi non sunt dei. **D**iscipulus. **S**tupeo totus mecum et admiratione suspendor unde talis qualiter et cur hec gratia. hec eucharistia hec bona gratia. **M**agister. **M**irari te non ad infinita. **N**olo que sic voluit sciuit et potuit. **O**mnia enim quecumque voluit fecit. et que fecit bene fecit. **V**idit enim cuncta que fecit et erant valde bona. **D**iscipulus. **C**ur hanc mihi causam inducis que generalis est ad omnia vellem ut ad particularem et proximam causam huius sacramenti descenderes. **M**agister. **S**i hec in primis tibi causa non sufficit neque si mille alias assignauiero poteris cōtentari. nec ad intelligentie lumen ascendes. **E**t hoc dictum sit vniuersaliter pro omnibus articulis fidei. **V**erū siquidem credere oportet accedentes ad deum quia est. et quia mentiri aut fallere non potest. **S**ed in hoc sacramento precipue requiritur firmissimum fidei fundamentum. **A**lioquin quicquid rationis inductum fuerit plus offendet et obruet quam edificet vel ostendet. **D**iscipulus. **C**redo sicut ecclesia credit. **M**agister. **S**ta firmus in hac certitudine verborum et securus. aut si opendiosius agere vis. dic ex to

Tractatus 18

to corde xpianus sum. **D**iscipul⁹
Fiat assidue domino propitio.
Magister. Quid igitur ultra petis.
quid exigis? **D**iscipulus. Sane
Cupio vtrūq; intelligere quod cre
do. tum ad consolationem meam.
tum aliorum catholicorum fortas
sis edificationem simul et hereti
corum confutationem. **M**agister.
Cause placēt si tenueris illud apo
stoli. Non plus sapere q̄ oportet.
Sunt enī diuisiones gratiarū. Am
bulet vnusquisq; igitur prout ei di
uisit dominus mensuraz fidei. Hoc
in expositione vel intellectu sacraz
scripturarum. Hoc vniuersaliter in
omnibus operibus dei consideran
dis obseruari necesse est. quod q̄a
philosophi non fecerūt errauerūt
in vanitatibus suis. et obscuratum
factum est insipiens cor eorum. Si
militer et seclē omnes hereticorum
date ob hoc in reprobū sensum.
Discipulus. Dabit deus melio
ra nobis qui credimus vt intelliga
mus. non intelligere volum⁹ vt cre
damus. **M**agister. Preposterus
esset ordo neduz in theologica sed
in omni generaliter disciplina noui
ter accedentiū ad discendum. Hoc
pitagoras. hoc plato hoc s̄cti pa
tres pro cenobijs. hoc omnis scō
la non discola canit. Hoc rursū
absurdum est docentibus ne dent
sanctum canibus. ne spargant mar
garitas ante porcos. ne non edifi
cent sed destruant memores illius
sapientis. Qui erudit illuzorem ip̄e

De eucharistia

sibi iniuriam facit. Fuit notus mihi
quidam scolasticus habens deuo
tionis spiritū. Ingesti sunt animo
suo scrupuli multi questionū circa
benedictū hoc sacramentum. Pete
bat instantia otinua dissolutionez
dubioz suoz a maximis theologi.
quos nouerat parisijs. Quid mo
rarer enarrando per singula. Tre
scebat morbus ex remedijs. et sicut
de emorroissa legit⁹ per⁹ in dies se
habebat ex remedijs et impensis.
Consuluit tandem vnus experto
rū vt ad orationē totū se ouerteret
et cōtra scrupulos omnes ageret.
susciptens sacramentū. dicens hec
aut similia verba. Credo sicut eccle
sia credit. Credidit et accessit. sere
natus est et solidatus nec paz illu
minatus deinceps circa veneratio
nem huius sacramenti. **D**iscipul⁹
Noui et ego illū. **M**agister. Noui
pinde et expertus noui nedum cir
ca hūc articulu⁹ sed in alijs varijs
osiliū hoc habuisse similem effectuz
quē admodū testat⁹ Aug. q̄ ad vnā
vocem cesserunt omēs dubietatis
tenebre. et perierunt omēs questio
nes quibus anxiebat⁹ circa textum
apostoli. Deniq; meminit alio lo
co q̄ nō satiebat⁹ dulcedine mirabi
li. Considerare dei osiliū circa redem
ptionē generis humani. qualē de
niq; postmodū in omib⁹ articulis
fidei. nominatim in hoc se prestiterit
experta letat⁹ omēs ecclesia. Hodie
maxime sub annuo solennitatis sue
festo quo hec scribim⁹. **D**iscipul⁹

sup magnificat

Orandus ergo est de^o Magister
Credo dñe. da intelligaz quod cre
do nunc quidez ex parte. tunc autē
facie ad faciem et perfecte oratum
est **Discipulus.** Quid si noluerit
exaudire dicens. Sufficit tibi gra
tia mea quia credis. Fides em̄ dei
donū est ait apostolus ne quis glo
rietur **Magister.** Sufficit itaqz
mibi. Sed si amplioza mihi libera
litas sua cōcedere voluerit nō abfi
ciā nec ingrat^o recipiam. Alioquin
deneget aut tollat omnez in caligi
ne peregrinatōnis huiusmodi intel
ligentie collustrationem. sit lucerna
pedibus meis solū fidei verbuz et
lumen semitis meis potius q̄ cum
claritate maiori. man^o peccatoris
per superbiā aut curiositatē moue
at me **Discipul^o.** Placet hoc hu
militatis fundamentū **Magister.**
Nunc si vis videre **Jhm** oportet
quia statura pusillus es et turbe fā
tassaz te compmunt vt ascendas
in arborē sicomoz exēplo zachei
simul obedi sapientie que post pre
parationē hui^o sacramenti sub ty
po immolationis victimaruz suaz
vocat ad arce^o **Discipulus.** Ex
plana quid p arcem intendis et si
comoz **Magister.** Mentem tuam
et mysticam sapientiā. **Discipul^o**
Quo pacto sic? **Magister** Collig
ge per interpretatōnē sicomoz que
ficus fatua dicitur similiter et cre
de dionysio dicēti sapiam dei diuis
sissimā stultā esse. Siquidē q̄ ap̄tm
audi. Quod stultū inquit est dei. sa

Partitio.i. clxxvi

piētius est hōibus. Et itez. Qui
vult sapiens eē stultus fiat **Hic ti
tulus scole hui^o stultitia est traden
te** **Lactantio.** Audi ap̄tm. Predica
mus **Jhm xpm** **Judeis** quidē scā
dali. **Precis** vero stultitiā. sed qd̄
stultū est dei sapienti^o est hominib^o
Discipulus. Cur ea que cōmu
nia sunt p tota fide xp̄iana nunc
inocis ad singularē materiā quā
tractamus **Magister.** Ratio in
p̄mptu est quia nulla videt̄ apud
sapientes huius seculi maior. nulla
absurdior stultitiā. nulla qz magis
infatuat sensus carnis exterius et
interius qz hec sapientiā dei. **Cogni
tum** est. quid latrator iste demens
euomuerit aduersus leges omnes
q̄ male sunt. xp̄iana vero pessima
que deum suū quotidie comedit
Discipulus. Cum tot nephande le
ges fuerūt et horrende vantes in
sacrificiū et epulas homies viuos
Imo filios pprios et filias cū alijs
Innomnabilib^o portentis vicioz.
Colligo quantū quale ve scādali
et ruinā maledict^o iste sibi suscitauit
aduersus hoc bñdictū sacramē
tū **Magister.** Sic refert **Lyra** de
iudeis q̄ idolatras nos exinde pes
simos execrant. **Facit** ad hoc histo
ria iudei bullientis et transuerberā
tis hostiā ofsecratā parisi^o sed mira
culi ofutauit illū. a lios qz cōuertit
Discipul^o. Nota loqueris. **Ad
que** nūc accede causā aperiens
ad intelligentiā. **Cur** ita deus fieri
voluerit qui omnia fecit in sapientiā

Tractatus. iij

Magister Respondet apłs qđ qđ in dei sapientia mundus eum non cognouit. placuit deo p̄ stultitiam p̄dicationis saluos facere credētes. Est autē hec stultitia p̄dicatōis qđ deus pōt alia facere q̄ fecerit aut facit p̄ liberrimo sue volūtatis arbitrio. Hoc est xp̄iane religiōis fundamentale p̄ncipiū. quo cōcelso subuertit et corruit fundit̄ oim̄ p̄hoz radicale p̄ncipium. Omnia quecunq̄ voluit dominus fecit. ait xp̄ian̄. Omnia quecunq̄ fecit domin̄ dicit p̄s necessario fecit. nec aliter aut alias facere potuit. **Discipulus.** Quidem recensui meū. qđ nō pōt tradi capitalioz diuersitas inter fidem et p̄biāz. Nam posito p̄bie fundamento. sequit̄ necessario mundi nuncq̄ incepisse. Sequitur animas humanas v̄ esse infinitas vel esse vnicā vt delirat **Auerrois.** vel migrare de corporibus in corpora p̄ infinitas reuolutōnū vices vt somniabant **Pitagoras** et **Plato** et sequaces. aut qđ anima rationalis mortalis est. Quodcunq̄ vero excessus fuerit ex altero quatuor hoz modorum tollitur cōsequenter omnis pia religio. **Magister.** Tere colligis nunc oculos tue cōfide rationis fide purgatos. Conuerte ad beatā beatāz **Mariam** perpendens aperte qđ verum sit illud ecclesie laudantis eaz preconium. Gaude maria virgo cūctas hereses sola interemisti in vniuerso mundo. p̄hoz maxime. **Discipulus.** Quo

De eucharistia

pađo sic? **Magister.** Nimir̄. quia verbū v̄bo virgo concepit. virgo p̄mansit. hoc nos credimus. ip̄a p̄ experientiam intellexit. Nihil vero scitur verius q̄ doctrine experientia. Hanc solam habere ducem et magistrā p̄fessi sunt p̄bi. Siquidez tolle certitudinez experientie. tolle veritatē eius subuertit̄ pariter ois philosophantiū via vel inuestigatio veritatis. Tollit̄ vero falsa. vel insufficiens experientia quā opinati sunt p̄bi habere generalem. qđ ex nihilo nihil fit. qđ nō nisi cōmixtione seruū homo fit. qđ deus nec hominibus nec corporib̄ cohabitāt. cū ceteris sine numero que omnia partus p̄ virginem nostram expertus falsificat et confundit. **Discipulus.** Habebat ne maria rationes alias ab hoc vnico partus experimēto? **Magister.** Habebat p̄fecto per spiritū p̄pheticū tam suū q̄ p̄cedentiū patrū. qui spiritus apertissima luce sup̄ omnē rationem vel demonstrationē haberi naturalit̄ possibile. veritates nostre fidei certissime reuelabat. et ad intelligentiam collustrabat. **Discipulus.** Quis queso dixeris? An beata n̄ra videbat v̄z corp̄ filij sui. dū ip̄m sacramentaliter cōsecratū sumebat? **Magister.** Si de visione sensuali queris nec ab oculis eius in via neq̄ nunc in patria corporaliter p̄cipi p̄t vt hic est. Intelligi vero sicut et credi vere p̄t posse sp̄s oculo. **Discipulus.** Confundit hec intellectualis

sup magnificat

experientia sapientissima. stultum
phie principium velut in omnibus.
Sed erat altera ne ratio Marie co
tra phos q̄ p̄ reuelationem aut fi
dem! **M**agister. Erat p̄fecto q̄
uis rationē hāc etiā ex naturalib⁹
et metaphisicis officinis. et nostra
fides plurimū iuuaret et illustraret
Discipulus. **A**ffer obsecro ratio
nem vel moralem si habes. vel me/
taphisicā vel mathematicā v̄l logi
calez vel legistiaz fm̄ tres partes
phie **M**agister. **A**nimaduerte in
p̄mis veritatē vnā. qua salubriozē.
quā solidiōzē nullus vnq̄ phozū
legit̄ posuisse. nullus recte philoso/
phantū tradit̄ vel nescisse vel ne/
gasse **D**iscipulus. **P**ape. dic que
sit illa essi theologie consona sit.
Magister. **C**onsona plane. **E**st aut̄
hec veritas. **Q**ue q̄d sit. sit p̄ finē
Discipulus. **L**egi eam in phisicis
et metaphisicis ab Aristotl. legi ab
Auicenna. legi a comentatore et **A**
lgafel cum ceteris sub hac sentētia
varie demonstrataz. **N**ec vox vlla
experientie consonantior inuenit̄. sed
quid ad rem n̄raz! **M**agister. **M**ul
tū p̄ omnia. **P**rimo quia consequē
oportet vt fm̄ experientiā vel ex/
gentiam finis cetera omnes cause
tres habeant moderari. sicut effici
ens causa sit illa p̄ncipalis instru
mentalis aut coadiuuans. **I**terum
materialis causa sit illa prima vel
secūda vel tertia. **R**ursus formalis
causa sit illa. constitūēs. informās. in/
herēs aut solū exemplaris. aut ob/

Partitio. i.

clxxvii

teatraliter seu vitaliter immutans de
quibus nō est differendū p̄ singula.
sufficit applicat̄e p̄posito. **D**iscipu
lus. **S**ufficiat. dū p̄mit̄ ostenderis
veritatē hanc theologie conformem
esse **M**agister. **N**on pōt ad p̄is
efficacius exemplū sumi neq̄ subli
mius q̄ in cōstitutione prima gerar
chice policie vbi seraphin supiores
collocant̄ et immediatiores deo.
q̄ bonitatem et amorem dei p̄ri
mius inspiciunt. q̄ bonitas et amor
finis est omnium alioz. **A**d cherubin
vero. causa formalis vel exempla/
ris spectat sicut efficiens ad poten
tiam in thronis designata **D**isci
pulus. **L**ego exemplū hoc a diony
sio traditū simul et deductū **M**a
gister. **N**unc vero solerter attende
p̄ re n̄ra demonstrationē morālē.
primo a fine p̄ stultitia n̄ra contra
mundi sapientiā que more golyad
iugulat̄ ense suo. **P**ortat insup litte
ras vt **V**rias mortis sue. **S**i enim
cuncta facta sunt p̄pter finē. homo
tū bona grā phoz. si sūt homines
nō erit excludend⁹. **R**undō em̄ va
ne constituisti omnes filios hominū
querit̄ p̄phetic⁹ p̄hs hoc a dño sic
impossibile. **E**st igit̄ hominū finis
aliquis. et hic quidē supior ad bru
ta omnia. quēadmodū precellit ea
ratione. qua dei capax est et parti
ceps esse pōt p̄ cognitionē et amorē
cū memoria. **M**entior si non **A**ristl.
inchoauit̄ duos libros ab hoc p̄u
cto fm̄ duplicem vim anime ratio/
nalis. voluntatis scz et intellectus.

Tractatus. iij

In ethicis de voluntate. Omnia inquit bonū appetūt. In metaphisic. de intellectu. Omnes inquit hoies natura scire desiderāt. Colligatur acriter vtrobiq; consequēs deductio quid aliud inueniē? exclusū q̄ ho mines factos esse ad beatitudinis seu ad felicitatis consequē? Hec autē consequē nequit haberi sicut p̄ximo dicebat. Si omnia de necessitate eueniūt. vtiq; necessario si deo necessario agit ad extra. quia nulla causa secunda est nō sibi essentialitē subordinata. Sed neq; p̄t vlla beatitudo manere si hoies vel infiniti ponunt actu vel finiti sub vno intellectu vel p̄ mortē totaliter deficientes aut de beluis ad beluas fm animā regirantes. **Discipulus.** Irget vehementer moralis hec ratio cōmunes habens p̄ omni lecta cause partes. dic logicalē rationem. **Magister.** Accipe simul cum metaphisicali. p̄ maiori solidiori q̄ op̄dio. Pono istā. Deo est quo maius cogitari nō p̄t. Debet eam logicus admittere qm̄ ex eius consequē nihil sequit̄ impossibile. Debz q̄ eā metaphisic⁹ acceptare q̄ ponit deū esse primū in entib⁹. imo sup̄ omnia quo nullū maius esse p̄t. qz iā si esse posset. esset. cū in necessarijs nō differant esse et posse fm Aristotilē et veritatē. Pono consequē vtriq; logico et metaphisico. Cū deus sit optimū et sūmū in reb⁹ et sup̄ oia. dicet̄ recte et erit ens vniuersaliter p̄fectū. Et ne p̄cessū impediāt vel

De eucharistia

nominis equiuocatio vel ignorantia. **Hoc** ens vniuersaliter p̄fectū cui nulla deest p̄fectio. nec imp̄fectio vlla adest. Et hoc anselm⁹ sic explicat. **Ens** cui conuenit omnis p̄fectio seu potius omnis p̄fectionis denominatio que meli⁹ est ip̄m q̄ nō ip̄m id est vnde res p̄fectior dicit̄ et est simpliciter si sibi cōueniat illa denominatō p̄fectionis q̄ si careret illa. **Discipulus.** Non v̄ deo qualiter in hac descriptioe entis simpliciter p̄fecti debeat logic⁹ aut metaphisic⁹ dissentire tibi. cum nomina sint ad placitū. **Magister.** Vocamus ens tale deū. Imo iam non solū vocam⁹ cū logico sed ip̄i metaphisico apertissime demonstramus qm̄ natura semp̄ incepit a p̄fectis. Ideo necesse est q̄ purus act⁹ p̄cesserit omnē potentiam. Quid autē est purus actus si nō ens p̄ se et simpliciter dictū sine additione quacunq;? Et hoc vtiq; consequē est ab omnibus esse et esse deū. Nam si tale ens simpliciter dictū nō est ens quid aliud esse p̄t? Si logicus resoluit diffinitiones suas ad aliquod primit⁹ intellectū. illud vtiq; necessario dicitur ens primū et simplex. Quicquid em̄ intelligit̄ arguit. **Bo nauentura.** intelligit̄ vel vt nō ens vel vt ens. Hec diuisio est p̄ immediata et in p̄mo p̄ncipio scz vt ens et nō ens. cū p̄uationes et negationes nequeant intelligi nisi p̄ habitū oppositū prius intelliget̄ ens q̄ nō ens. Si autē ita est oportebit q̄

sup magnificat

ens intelligat altero modo vel ut
ens in potentia vel ut ens in actu.
pmixto potentie vel sine potentie
admixtione. Si istud secundū deū.
habet ppositū. qz illud est de^o. opoz
tet aut q ita sit q potentia non nisi
p actū cognoscit. et quasi p analo
giam Et osequenter ex phi regula
logicali. Si analogū p se positum
ponit. p suo significato principali
Ita est prima vera necessaria. **D**e
us est ens ocedenda tam a logico
qz a phi metaphico. imo apud ha
bētes veram tminoꝝ illoꝝ duoꝝ
notitiā. **E**ns et de^o dicenda est per
se nota nō min^o qz primū pncipiū
Discipulus Irrefragabilē mihi
videris cōplecti iuncto q si ens in
potentia prius dicat intelligi. neces
se est hoc fieri resolutiue per ens in
actu. sed perge osequēter. **M**agi
ster. **P**recorro. tu sequere. **S**i deo
competit omnis denominatio pfe
ctionis simpliciter. abiecta proius
impefectione. cū pfectius sit agere li
bere. otingenter. extra se. qz necessi
tate nature. **C**ōuenit hec libertas
deo. qzuis em libertas otingentie
nō sit perfectionis simpliciter respe
ctu finis. est tñ pfectionis respectu
ordinatoꝝ in finē qñ sine talib^o me
dijs finis nedū haberi vel adquiri
pōt sed obtinet necessario sicut est
de deo cuius perfectio non depen
det ab alijs extra se. alioqn nō esset
p se sibi sufficiens. alioqn. preterea
nō posset esse beatus absqz creatu
ris **D**iscipulus. fecim^o ab incho

Partitio. i. clxxviii

ata sacramēti eucharistie materia
digressum plus mole sententiaꝝ qz
verboꝝ grauidum. nō tñ inutiliter
ad exaltationē stulticie xpiane con
tra sapientiā mundanoꝝ **M**agi
ster. **Q**uid si voluerim^o traducere
metaphisicā ad rem nřaz **D**isci
pulus. **V**ide oro quid agas. quia
nō habet encharistie sacramentum
emulā acriorem que p suas acribo
logias id est demonstrationes po
tissimas p omnes animi ocepti
ones oppugnare nos satagit. **C**ō
stat ait q si due qditates iuxta po
nant et neutra alterā excedat am
be sunt equales. **I**tez si ab equali
bus inequalia demas que remanēt
sunt inequalia. **T**otū est maius sua
parte. **E**t ita de ceteris p se notis.
Ecce vero clamat ista. **E**cce corp^o
humanū solite quātitatis applicat
hostie paruule. nec tñ excedit vř ex
cedit **M**agister. **E**sset vtinam no
bis intellectualis iste vigor elcua^o
sup fantasiā et imaginationē quē
admodū fuit in maria. perspicuum
esset statim q aduersus hoc sacra
mentū metaphisice positōnes nihil
occludūt. **P**ossem^o insup ex diuersis
eloquijs filiaz metaphisice que sūt
Arismetica **G**eometria **M**usica p
spectiua **A**strologia gratas acci
pere p nobis manuductiones. **S**z
ad opendiū satis sit hic explodere
q obiecta sūt p distinctionē. **Q**uid
est quantitatē applicare quantitati
Aut hoc fit dimensiuē. aut omentu
ratiuē. vel circūscriptiuē. et ita meta

Tractatus. ix

phificas oceptiones non negam⁹.
aut applicatio fit tñ modo diffiniti
ue et nō localiter. quē admodū ani
ma rationalis applicat^r corpori suo
tota in toto. et tota i qualibet par
te non localiter. Et super hoc nihil
ad metaphisicā cui deest intellectu
alis oculus fide purgat⁹ vt possit
diuinū hoc mysteriū intueri. Dem⁹
queso deū plus nosse q̄ metaphisi
cus naturalis pōt intelligere. Si fi
lia ei⁹ astrologia potuit inuestigāe
licz ymbzaliter et impfecte. virginē
beatā gestare in gremio puerū ce
litus in signo virginis quem aliqui
Ihm vocant. sicut testis est **A**lbu
masar. Nō abnegem⁹ partū nostre
virginis. qz talis decz partus deū
Discipulus Omiseris ista. p nūc
fauorē fidel sonantia et ad defensi
onem ppriam intende docens quē
admodū quantū corp⁹ alteri pos
sit coaptari modo nō quātitatiuo
qm̄ exemplum de anima rationali
nullū est vere. caret em̄ quantitate
Magister. fiat hoc p ouersionē
panis in corpus xp̄i iam existens.
accidentib⁹ panis remanentibus.
Ita q̄ iam corpus xp̄i non est hic
locatū in hostia p dimensiones p/
prias. sed per illas que panē afficie
bant Et quia quelibet pars panis
transsubstantiata est in totū corp⁹
xp̄i. p̄pterea totū est in tota hostia
et totū in qualibet parte. non plus
habens positionē ad locū dimensi
uā q̄ anima nostra **D**iscipulus
Et si presupponat hec responsio tua
rem valde mirabilē. non tñ ita deo

De eucharistia

impossibile q̄n subsit sibi cum volu.
erit posse. Neqz em̄ maius. estimo
rem esse mutare in aliam per potē
tiam obedientialem creature q̄ rē
ex nihilo poucere. Sed quid dice
retur fm̄ positionez illozum qui cō
tendunt panis substantiam rema
nere tanq̄ sit facilior ad saluandū
hec positio. **M**agister. Imo vero
difficilior et hereticalis. tum quia
damnata per ecclesiam. tum quia
tollit veram existentiam corporis
xp̄i in hoc sacramento. Non em̄ re
manet via vel ratio saluandū verā
presentiam actuaalem corporis xp̄i
nisi quia transsubstantiatus est pa
nis in ipm̄. sed saluat^r modo dicto.
Fallitur itaqz p̄hoz mathematico
rum imaginatio quasi totum cor
pus sit extensum et extensue sub di
mensionibus hostie. ita q̄ propria
quantitas sit ratio sibi essendi in lo
co. quasi p̄pterea sit respectus ad lo
cum sicut est ad inuicem partib⁹ in
toto. neqz tamē dimēssiones panis
remanentes afficiunt corpus xp̄i
vel inherēt sibi. sed per se stant ab
omni corpore separate. **U**nde sicut
dicimus nos petrum videre dum
videmus sua accidentia vel figurā
Ita dicimus nos videre corp⁹ xp̄i
dum videmus accidentia panis il
lius qui in ipm̄ transsubstantialiter
conuersus est **D**iscipulus. Cau
sam aperis cur predictus error dñ
putatur esse facilior destruit totaz
fidem huius sacramēti de vera exi
stentia corporis xp̄i sub speciebus
panis que non solum figurant sed

Sup magnificat

continent. Alioquin si non contine-
rent non plus esset hostia adoranda
quā petra deserti que xpm figu-
rabat. Petra autem erat xpus ait
apostolus. Sic de figuris omnibus
alijs. Sic de imaginibus et pictu-
ris et litteris cur reret argumentū.
Deniq; nec fides haberet merituz
nec veritatem xpi verbum. nec effi-
caciā eius sacramentuz **Magi-
ster.** Adde qd fieret iniuria predica-
torib; primitiue ecclesie doctis ab
ore xpo beate virginis. Sicut et
paulus asserit se hanc veritatem a
domino accepisse Possem adduce-
re mira super hac transubstantiati-
one mōstrata per alia Insuper ma-
nuduere legis vtriusq; mira exem-
plo ambrosij promptum essz. Sed
si sensus deficit ad firmandum cor
sincerum sola fides sufficit **Disci-
pulus.** Sufficit mihi plane quāuis
claritas intellectualis rationis ad
vita sit deo laus et gloria. Claret
ex fine qd institutum est hoc sacra-
mentuz quatinus ostenderet deus
immensitatem sue potentie. Incom-
prehensibilitatem sue sapientie Ine-
narrabilitatez sue beniuolentie. Et
hec triplex ratio est potissima qm
in perfectione finalis cause solida-
tur. Propterea transfer te nunc ad
declarandum copiosissimā utilitatē
huius sacramenti et postmo-
dum regredi posterius ad ceteras
questiōes si fuerint insinuati fruct;
p̄ benedictissima dgo benedicti fru-
ctus ventris tui. vnde crebro ceu-
nisti magnificans cum exultatione

Partitio. i. cxxxix

spiritus ad supmentales excessus
rapta. Esurientes impleuit bonis.
et diuites dimisit inanes. **Magi-
ster.** Esuries in p̄mis necessaria no-
bis est. si tantis querimus impleri
bonis **Discipulus.** Sic putandū
sed quid impedit aut quid inducit
hanc esuriem aperire paucis non
postponas **Magister.** Scis quid
obstabat filijs israel ne manna sa-
peret eis sed verteretur in nauseaz
Discipulus. Murmur improbu;
et ingratus quia desiderabant car-
nes allia porros et pepones egypti
Magister. Caueamus similes
fieri. Sustatis quippe tam vilibus
egyptiace tenebrositatis escis de-
spicit omnis cibus spiritualis. Esu-
ries itaq; causatur ex euacuatione
stomachi. a noxijs humorib;. hanc
vero paupertas spiritus facit. Ex-
emplum habetur xpi crucifixi. non
vult bibere vinū secularis delecta-
tionis. qz mirratū. qz felleū. qz ace-
tosū ē spū **Dicit cū ps.** Renuit cō-
solari aia mea. Memor fui dei et de-
lectat' sū. Rursus ipse timor domini
reuerēcialis obediēs et hūilis ope-
rat' esuriē sandā. qz sandā a seculo
inanitatē. Mititas p̄terea cū pieta-
te tollit vir' amarissimū rancoris
et inuidie. Scientia vero cū ludū
purgat et abluit vasculū cordis a
sintomatib; et fetozib; p̄teritoz
criminū. Conferē p̄inde fortitudo
sanitatis in spū vñ surgit esuries
et sitis iustitie. Et vbi iustitia si in
hoc defuerit sacro? Deniq; p̄ di-
gerat p̄pheta de male habentibus

Tractatus .iij.

Omnes escam ebeminata est anima eorum. **A**ddit. Clamauerunt ad dominum. **S**equitur Misit verbum suum et sanauit eos de interitionibus eorum. **E**t quomodo sanauit? nisi quia fastidio pereunte recreauit appetitum. **I**deo sanauit. quia non in solo pane viuit homo sed in omni verbo quod procedit de ore dei. **N**on ubi mittit istud verbum presentius alibi quam apud hoc sacramentum? **D**esit igitur iners desidia que sibi noxios ex indigestione humores attulerat cum per exercitium calor non acuitur in spiritu sed languescit. **A**ssit tandem masticatio per integros et fortes meditationis sancte dentes. quo sicut et vt cibus ita ruminatus plus sapiat plus appetat. ac postea plus nutriat. **S**uffecerit hic pro presenti oragmate psalterij marie super hac cordula. **E**surientes impleuit bonis per notulas centum. **P**orro super sunt longe plura que certis ex causis censeo conuenientius per soliloquium quam per alloquium nostrum meditanda esse vel quantum nostra psaltes impetrauerit contemplanda. **T**u interim frater tecum habitata. postmodum fiet dum reditus erit nobis ad commune colloquium doctrinalis apertio super omnibus in soliloquio personatis. **D**iscipulus. Longanimis expectabo.

Explicit primus tractatus

De eucharistia

Sequitur alter soliloquium multa varietate distinctus. **E**t sunt in eo particule quasi notule cantabiles ceterene vel ultra pro loco peregrinationis mee

Magnifica anima mea dominum. dum clauso ortulo nostri florētis hostiolo uacamus a seculo. dum nullus obstrepit alienus. **L**oquar nunc ad cor tuum. dicam. **M**agnifica precor anima mea dominum. **M**agnifica quoniam magnifice fecit. **E**surientes enim impleuit bonis. **D**edit nobis panem de celo verum sub umbraculo sacrosancti eucharistie sacramenti. **D**edit et nobis abunde omnia ad fruendum in hoc benedicto fructu ventris tui. **O** benedictissima feminarum. **F**as tibi est o anima mea fas gloriari et ex toto dicere. **S**ub umbra illius quem desiderabam sedi et fructus eius dulcis gutturi meo. **S**ede igitur solitaria sede et file et leua te super te sede per quietem non per torporem. deus implebit desiderium tuum in bonis. desiderabas dilectum ex dilecto. dilectum per amorem amozosissimum. **E**cce sub umbra istius sedes sub sacris eucha-

Sup magnificat

rissime symbolis. os aperi per aucto/
tate deuotionis et attrahere spiritum
caritatis. **D**ilata os tuum per de/
siderij feruorem. **I**pse scilicet per missum
suum complebit illud. **E**t quibus
implebit. **P**lane fructu eius qui dul/
cis erit gutturi tuo. **S**it o anima mea
guttur tuum sicut dilecti tui suauissi/
mum. **N**oli cadere in maledictionem
talium quales propheta detestatur. **E**s/
pulcrum patens est guttur eorum. **C**a/
ue fetores horridos exhalare cri/
minalium sepulchrorum. **N**oli scaterere te/
tris detractio. aut quarumlibet
spurcicia. cadaveris feditatibus
et vermibus. **S**it purum sanctum
nitidius oleo letitie guttur tuum. **S**it
vinum optimum dignum dilecto ad bi/
bendum et labijs illius et dentibus
ad ruminandum. **E**xperteris certe
vicissitudinem dilecti. quia dulcis
est gutturi tuo fructus eius. **F**ru/
ctus iste si nescis o anima mea. fru/
ctus est trium seminum. **T**riceimus
incipientibus. **S**exagesimus profi/
cientibus. **C**entesimus perfectis.
Seminatus fuit in terra non excul/
ta vel operta. sed fuso tunc modo im/
bre celitus cum voto spiritus sancti
viuifico quod calore. decoctus fuit me/
ridiano sole passionis. **D**atur tibi
nunc velatus nebula. **D**ixit sapiens
quod in festinatione nebule est omnium
medicina. **S**uscipe latentem. sede
vacans tibi et sibi soli. **S**enties as/
firmo quid sapiat verbum illud. **E**t
fructus illius dulcis gutturi meo.
Gustabis itaque o anima mea quoniam

Particula. i.

clxxx

suavis est dominus gustabis bonum
verbum eius et virtutes futuri secu/
li. credes sapientie de se illa preco/
nifanti. **S**piritus meus super mel
dulcis et hereditas mea super mel
et fauam. **C**urres post exhortatio/
nes. **T**ransite ad me omnes qui concu/
piscitis me et a generationibus
meis adimplemini. **S**urge prope
o anima mea. **C**urre. ecce trahit te
dilectus tuus post se. **T**rahentem
sequere. secreta sede sub umbra sa/
crozum eucharistie velaminum. **E**xpe/
rieris sane. gratulabunda quod can/
tabis. **E**t fructus eius dulcis gut/
turi meo. **F**ustato fructu dulcis a/
mici tui. **Q**uid superest o anima mea
quid dicis. quid speras. quid ge/
mis? **A**ccipio furtive venas susurrum
tui clamans introitus cum silentio
Sitio. **I**ntroducat me rex in cellam
vinariam. post cellaria fructus sui
En ipse est vitis vera. cuius vinum
generat virgines. nec solum gene/
rat sed impregnat. **D**et ipse vir um/
illud. det bibere sobria ebrietate spiritus.
Introducat me in cellam vinariam
Quid tibi vis o anima mea? **D**u/
dum dixisti post petitum osculum
oris sui. **M**eliora sunt verba tua vi/
no. **E**t iterum. **M**emores verbum
tuorum super vinum. **C**ur nunc vi/
num petis? **S**ed pro te mihi responde/
deo. quoniam ipse tibi est lac et vi/
num siquidem. et verba eius sunt
botri vinee. **L**oquitur quoque. bi/
bi vinum cum lacte meo. **N**o/
cat insuper **C**omedite amici et

Tractatus .ix.

bibite et inebriamini carissimi. do-
cte facis **O** anima mea. inuitata
non abnegas. non dissimulas. non
causaris. **D**ulcis fuit fructus eius
gutturi tuo. queris sitiens et voca-
ta bibere vinum diuine suauitatis
post vbera consolantis humanita-
tis. petis impleri quod sequitur **I**n-
troduxit me rex in cellam vinariam
Quid agis anima mea. quenā hila-
ritas vultus. quis tremulus et ho-
norus oculoꝝ nitor. quisnā omnis
gestus. omnis alacritas letitia simi-
et voluptas? **Q**uid files. quid qua-
si spasmata stupes? **V**ere agnosco
quia introduxit te rex in cellam vi-
nariam. ordinauit in te caritatem.
imo caritate vulnerauit te **I**mo ca-
ritatem si dici potest. sicut sine mo-
do. sic sine ordie dedit. **H**inc modus
dilectionis tue non habet modum.
hinc tota liquefcēs. tota collabēs.
tota te non sustinens suspirabūda
susarras. **F**ulcite me floribus. stipa-
te me malis. quia amore languero.
quia vulnerata caritate. ego sum.
Meditor ego mecum dummodo te
talem inspicio. **O** tristis nup anxia
et paup anima mea. quāta et qua-
lis sit. hec dextre dei sponsi tui mu-
tatio mirans et ego tecum. recog-
nosco. **I**taq; libet exclamare. **O** q̄
bonus et suavis est domine **J**hesu
xp̄e spiritus tuus. q̄ viuus et effi-
cax sermo oris tui qui in cenaculo
grandi strato ecclesie tue syon pa-
nem et vinum corporalis edulij cō-
uertit in fructum dulcem animarū

De eucharistia

corporis et sanguinis tui. **S**iquis
sermo ille. verba ista que locutus
es. spiritus et vita sūt. **V**ere spiritus
et vita. vnde in te talis effectus est
exortus. in te sicut anima mea. **Q**uid
reliquū est o anima mea. fulcita es
floribus sanctorum desiderioꝝ. sti-
pata malis ordinarum affectio-
num sub expectatione futuroꝝ
premioꝝ. **V**ideo q̄ bene tibi sit
non deseruit te collabentem dilectus
tuus. **I**ndicat hoc tuum velut aui-
re tenuis suspiriū. **L**euā eius sub ca-
pite meo. et dextera illius amplexa-
bitur me. **E**cce iam fructum edere
non queris suauez gutturi tuo. nō
cellam vinariam introire. non fulci-
ri floribus. nō stipari malis. sed tota
in totum lapsa et collapsa. tota
complexu suauissimo. serenissimo et
casto in eius sinu consopita quie-
scas. **O** q̄ beatus et efficax et felix
est cibus iste fructuosus **V**inum ē
viuacissimū corporis et sanguinis
tui xp̄e **J**hesu. **U**nde talis compa-
ratur effectus. talis refectio. talis
dormitio quies talis in pace in idē
ipm. **A**tuero q̄ breuis hora dic ob-
secro te benigne **J**hesu. **S**ic enim
Innuere videtur anima mea. **D**ic p̄
amores tuos quod sequitur. **A**diu-
ro vos filie iherusalem per caprea-
as ceruos q̄ campozum ne suscite-
tis neq; auigilare faciatis dilectas
donec ipa velit. **O** q̄ bene sibimet
et mihi excidit. siue excedim⁹ deo.
verbum o **P**aule summa suau-
tate refectum siue sobriū sumas

Sup magnificat

vobis verbis heu erumna miserie repletum. quia repletur homo multis miseris dum redit ad se. dñ red dicitur ipse ad terram miserie et tenebrarum. ab illa qua interim quiescebat in regione viuorum. Sic est o anima mea suscitauit te vita immortalis. refozbuir te ad se pondus corporis. Corpus itaqz quod corrumptur aggrauat animaz. Languida prozulus et vulnerata charitate vigilas. Tu suspensa respectas vñdiz qz si forte redeat ad te dilectus tuus Cuius adhuc caloze tepet lectul' nosster florid'. Dirigis aures ad oem sonitū vel flatum seu siblum aure tenuis. Si forte audiatur in silētio vox optata dilecti tui. fallor autēz in somnis vigilo si nō ita res se habeat. Non em poterat zelotes amicus. minus amare qz amica nō impar esse ad amoris vicissitudinem. Nam audio clamantem. vulnerasti cor meum soror mea. Quid igitur? Considerans ego amorem sponsi in celeri reditu. laudo pariter vigilantiam sollicitudinis tue o anima. Erat adhuc delonge saliens in montibus. transiliens colles alacer et hilaris canticans pre amore. Sensisti continuo distantis adhuc vocem et exultationē. Exilisti ilico tremefacta et dixisti. Vox dilecti mei est. supplendum quā audio. Vox sonora. cuius auditu resurgunt mortui. naz qui audierint viuent. Et nō ne te mortuā indicas o anima aut certe mortue similem dum amicus

Partitio. i. cxxxii

abesse putatur? Non auertas inqt propheta faciem tuam a me. Dat rationem precis. quia similis ero descendentibus in lacum. Vox autem domini dum super aquas et aquas multas. fantastiarum fluctuantium qz curarum sonuerit. fit cōfestim ipso iubente tranquillitas facit inhabitare diluuiū tale fluctuagum. illic sedens. illic virtutez pulpulo suo spiritali dans et benedicens in pace. Sed et intercidit flammam ignis illecebrose temptationis vitulosqz petulantis superbie licet libani id est cārdiati videant sub colore boni concidit obruit et conterit. Hec est vox dilecti. Verū quod agimus quozū anima quozum abzipimur? Referam ego te rum secreta inter nos alloquia tractare de fructu vite. de pane qui de celo descendit. et dat vitam mundo. vox exhortationis mee hoc dederat initium. Magnifica nunc anima mea dominū. subiunxeram quasi pro causa vel theozumate dicendoruz. quia esurientes impleuit bonis. Sed ignoscendum est. danda venia sobrie ebrietati. quam cella vinaria propinauit imo vere iam venia. nil opus est quia dignissimo nostro probationem intimiozem operatur. ostendens in hoc nostro sacramēto. Esurientes impleuit bonis. Et sic implentur vt plenitudinem non capiant. desiliant quasi ruptis lagunculis virium omnium. titubant quasi quis crapu-

Tractatus .ij.

latus a vino nihil pondere plenitu-
dinis spūs. tandē resident et quies-
cunt in idē ipm. **Pond'** meū. amor
meus. **Dic** si potes quantis bonis
impleta est cuius oportuit caput a
leua dilecti suscipi et leua istic ē ef-
fectus principalis vnus inter cete-
ros. tibi et potus salutiferi sacra-
menti videt ne tibi parū deficere a
se. rari super se. posse ex sentētia di-
cere. **Defecit** i salutare tuū aia mea
Et rursum. **Defecit** caro mea et cor
meū. **Sed** ne mala putareſ hec de-
fectio subiunctū est. **Deus** cordis
mei et pars mea deus in eternum.
Nonne pars optima quam elegit
maria. pars de qua gloriās ps. vi-
cebat **Dominus** pars hereditatis
mee et calicis mei? **Sustollā** te sup
altitudinez terre ait dñs et cibabo
te hereditate patris tui iacob **Pro-**
pterea ideoz ps. subintulit. **Etenim** he-
reditas mea p̄clara est mihi. **Dic**
i alio loco. **Parasti** in oſpectu meo
mensaz. **Postq̄** premiserat. dñs re-
git me et nihil mihi deerit. **Tandē**
subiunxit. **Et** calix meus inebrians
q̄z preclar' est. **Noli** deinceps mira-
ri ebriam que in cella vinaría bibit
hunc calicem. **Uertū** quia reperit
alius calix inebrians calix aureus
babilonis putares nil inſeſſe inter
ebrietatē ⁊ ebrietatem. **Audi** quid
anima quam introduxit rex pacifi-
cus in cellam vinaríam. addidit p̄
munere. **Ordinavit** in me caritatez
Babilon interpretat̄ confusio. con-
trarium vero confusioi quid any

De eucharistia

plius est q̄z ordo et ordo caritatis
Caritas enim quasi cara vnitas.
Unde colligis q̄z ordo caritatis ē
ordo vnitatis **Hic** assum' o anima
bonum est nos hic esse. **faciam'** hic
tria tabernacula siue cenacula que
fabricauit ordo caritatis ad esum
⁊ potum spiritualis refectiois sub
vmbraulo spiritus obumbrantis
tibi vnum intellectui vnum. menti
vnum. vel tibi vnum. proximo vnū
xpo vnū. **Quid** respondes anima
mihí. **Nescit** forte spiritus meus ex
emplo **Petri** quid dicat. **Bibit** et
ipse de cella vinaría. experitur in se
ordinatam caritatem. **Est** nimiruz
ordo parium disparium q̄z rerum
sua loca vnicuiqz tribuens disposi-
tio. **Erit** igitur ordo caritatis ideoz
q̄z ordinat' amor. **Ordinatur** au-
tem amor ad deum. ad pximū. ad
se ipm. xps est deus et proximus si-
mul **Moyſes** similiter inter deum ⁊
proximū mediator erat. **helyas**
deniqz bonū zelabat vtriusqz. **De-**
cet o anima mea attentionis trine
libenter accipere te que dicantur
et que dicenda parantur. **Multa** su-
per hoc triplici tabernaculo vel ce-
naculo seu tridinio scis vbi tra-
ctauimus super cantico **Marie** po-
nentes spiritum nostrum velut ar-
chitriclinum te velut in inferiori ce-
naculo. cor vel intellectum in secun-
do. mentez in tertio. **Procedamus**
nunc hic et altera via tribuantur
singulis vniuersa. **Sit** vnum cor.
et vna anima. et vna mens. et

Sup magnificat.

et vnus simul cū intellectu et volū/
tate et ratione et affectu spūs. Oīa
siquidem vnū facit ordo caritatis.
ordo care vnitatis. Tu anima sis
eadem. qz cor. mens. spiritus. intel/
lectus. ratio. volūtas. iudicis. af/
fectus cum ceteris. Nec hoc extra/
neum cū legamus qd multitudinis
credētū erat cor vnū et anima vna
quāto magis vnus hominis in se
ipso qui habet nihilominus intra se
regnū dei. regnū omniū seculorū?
Distribuat ordo singulis in plura/
litate et vniuersis in vnitare. fructū
ligni vite. fructus duodecim spūs.
quoz precipuus est caritas. supre/
mus quidem. ideo dulcissim⁹ quia
altissim⁹. Distribuat in primis sub/
ternario fructus suos. Assignet p
relationem ad deū sacrificij oblati/
onem vel hostiaz. Assignet ad pxi/
mū istā cōmunionē et amicitia. Assi/
gnet ad se ipm totū hominē. viati/
ci refectiōne et exitus ad patriam.
Bene hic datus est ordo caritatis
circa benedictū sacramentū ⁊ quo
ad initium. et quo ad medium. et
quo ad finem seu terminū. que tñ
tria redeunt ad se ipaz velut in my/
sticum circulū vt sit cōsummatio in
vnū. Oblatio siquidem iniciata est
in cruce. facta deo sacrificiū viati/
cum. perducit hominē ad terminū.
cōmuniō tenet interim pxiomos hic
in vnū. O si habeamus amicū ad
quē vadam⁹ media nocte presentis
miserie et dicamus ei. Amice cōmo/
da id est cōmode da mihi tres pa-

Partitio .i. cxxxii

nes. O vtinā instantia vidus. det
quotquot habemus necessarios et
esurientes impleamur bonis studi/
ositas nescio an curiositas ordina/
re meditatē cuiuslibet hozū triū fructū
duodecim sub mysticis assignatio/
nibus in scriptura. Primo de nume/
ro duodecim panū ppositionis in
antiqua lege. Secundo de numēo
duodecim panū in euangelio scz
septem et qnqz duplici refectiōne.
Tertio de fontibus iherosolym quasi
totidez refectiōnib⁹. quia nihil pbi/
bet omne quod reficit panem dici
Dicit nanz a pan quod est totū
Doceat nos hec petitio cū sua glo/
sa. panem nostrū quotidianū et su/
per substantialē ponit lucas. da no/
bis hodie. Quid mirandū si fōtes
nominauerimus panes cum de la/
chrymis testatur ps. Iuerunt mihi
lachryme panes die ac nocte. Et
alibi de cinere. Cinerem tanqz pa/
nem manducabam. Bene suggeris
et suades o anima mea suffecerit
ista tetigisse pro ordine caritatis
pro qz iuuamento memorie in stu/
dio meditationis. Causam aperis
perspicuam. Nescit amor ordinem
talez insequi. nescit coartari. Ordo
suus est hic ordinē nō seruare. Per/
git quocūqz rapit. ducit aut impel/
lit aut agit spūs. qui vbi vult ⁊ qñ
vult spirat. nā et rote sandaz scri/
pturaz mouebant fm impetū spi/
ritus. Spūs em vite erat in rotis.
et cum eleuatis animalibus eleua/
bantur p cōtemplationē cū stātib⁹

Tractatus .se.

stabant per distinctionē. et cum ambulabant ambulabant per opationez. Sequamur quo rapiat feruoz spiritus. Oremus vt olim quasi respōsuri deo. Prebe fili mi cor tuum mihi vt ita p mensura metri. prebe cor tuū mihi fili. respondeam. Ac cipe pater quo vis. fer rape. duc. age. defluat a se et ferueat ad te. Estuet ebria mens in suū ouersa fu rorez. Scis anima quid sequit sub triplici siluēdie solis nota tibi q m̄ Arx. par. fax. dur. lux. frux. rex q̄q̄ lex. lanx. Concernunt he dictiones triplicate tria diuinis appropziata psonis. Solitudinem interim nocturne vigilie teneam. soroz aimā dū puenit germanus noster oquesitur. moze suo p dialogum seu dramata variā dūs erit sermo. Poterit nihilominus nostri postmodum particeps esse secreti. Esuriētes impleuit bonis. Nolēs reficere benignus Ihs bonis nō qualibuscūqz sed eternis. cibo qui non perit. pane qui dat vitam mundo. calice noui et eterni testamenti predicabat dicens. Caro mea vere est cibus. et sanguis meus vere est potus. Liti gabāt ergo iudei. Compescuit eos Nolite inquit murmurare. Nemo venit ad me nisi pater meus q̄ mihi sit me traxerit eum. Mira sententia tua x̄p̄si iungat cū altera similiter tua. Nemo venit ad patrē nisi p me Dic nobis per benignitatē veritatis tue qualis iste sit circuitus. qualis giratio. qualis circuitus Nemo

De eucharistia

venit ad me nisi a patre tractus. Nemo venit ad patrē nisi p te. Atueo sic est. Nemo venit ad filium nisi repletus bonis spūs sancti. Nullus dat spiritū sanctū filio in diuinis nisi pater. Nō potest igitur venire ad filiū: nisi cū spūs sancto quē dat ei pater. Hinc est oratio x̄pi ad patrē. vt dilectio inquit qua dilexisti me sit in eis et ego in eis. Mira circūincessio Rursus ipse filius nō redit ad patrē nisi p spiritū sanctū quem spirando redit patri felici et inenarrabili. id est. nō narrante circulo dat spiritus sanctus mentē quaz inhabitat nūc filio a patre. nunc patri a filio. Debat hūc circulū q̄ philosophans dicebat. Da fontem lustrare boni. Sic intelligit illud de sc̄is aiab' q̄s lege benigna ad te ouersas reduci facias igne reuerti. i. ignea caritate spiritus sancti. Consone ad illud Ecclesiastes. Girat per meridies q̄ pergit in circuitu lustrās vniuersa spiritus celestium terrestriū h̄ et infernoz quia flectitur ad aquilonem. motu vel obliquo vel recto. Ambulant impij in circuitu. sed circa se recurui sunt. Referunt omnia ad se. nihil diligunt. nihil agunt. nihil timēt nihil fugiunt vel odiunt nisi ppter se. qz se suū finē statuerūt. Sunt genus sathan qui circūiuit terram et perambulauit eam. qui circuit. querens quez deuoret Perambulabat q̄ Iesus hierico circūibat ciuitates et castella. Audis ex suis vnū perambulantem in innocentia cordis

Particio iij. De

sui in medio domus sue. nā et dñs in circuitu ppli sui. **C**ircuit igit iust⁹ et pambulat sed circa deū. circa cētrū illi⁹ intellectualis spere cui⁹ cētrū est vbiqz. circūferētia nūqz nisi in se. **D**eserit se iust⁹ nihil refert ad se. sed ad deū. nihil amat. nihil agit nihil desiderat nisi ppter deū. imo nec se vult esse vel viuere vel bene esse nisi ad deum et ppter deū. **I**ntelligis anima circuitū et circuitus attendas effectum. **P**auperes in se diuites in deū replētur bonis. qm̄ veritas est in circuitu suo lumen et requies. **D**iuites non in deum sed in se dimittunt inanes. qm̄ vniuersa vanitas omnis hō viuens. **D**ormierunt somnū suū et nihil inueniunt omnes viri diuitiaz in manibus suis. **S**ulte. hac nocte morieris. animā tuā repetent a te. et que congregasti cuius erunt? **Q**uerebam aliquando pauper et esuriens. **I**ndica mihi quem diligit anima mea vbi pascas. vbi cubes in meridie. volebam pasci cum pascente. quiescere cum cubante. nolebaz vagari sō est vane agi in circuitu impiorū. nolebā egredi a conspectu dñi. horrebat animus pascere hedos fetidos sensuū meoz⁹ circa tabernacula pastoꝝ ab vnitāte diuisorū. **I**nitabat me qui dicebat. venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis qualis heu sum. **P**ollicebat repletionē in bono. **E**t ego inquit reficiam vos. **O** plena refectio. **S**uadebat de quiete. et inuenietis

eucharistia cxxxij

requiem animabus vestris. **V**enerat aliquando timor et tremor sup me et contexerunt me tenebre. **N**equesierit aliquis vnde? quoniam vidi iniquitatem et contradictionem in ciuitate babilonis. et dixi. **Q**uis dabit mihi pennas sicut columbe? **H**ec sunt suauē iugum xpi et onus leue qui totus columbinus est. totus mitis et humilis corde. **E**xpectabam eum qui saluum me fecit a pusillanimitate spiritus et tempestate exorans. **V**elociter exaudi me domine. defecit spiritus meus. **D**efecit pre inopia cibi et potus in regione longinqua dissimilitudinis horroꝝ et egestatis. **S**ic volebam. sic expectabam. sic orabam. **T**u vero homo vnanimis. vetus homo quia fact⁹ eras vt esses vnanimis. dux meus et notus per prouiam sensibillum cognitionem. qui simul mecū dulces capiebas cibos sacramentalis deuotionis omniū catōis. in domo domini domo orationis ambulauim⁹ cum consensu. **E**t heu quale nunc et hic dissidiuz? **V**eniat mors sup illos vnde scandalum tale venit. **D**escendant in infernum viuentes et funditus pereant quo ad demones. aut si sunt homines vt corrigantur ne in infernum descendant morietes. **D**etulerunt euridicem meam mentē meā apud inferos. collocauerunt me in obscuris sicut mortuos seculi. **Q**ue rebam elongare seculum et manere in solitudine sed ingenti mole fā

Tractatus .ix. sup

tasmatum depressus corruū duri-
ter allisus sum. **D**imerit me tempe-
stas aque fluctuantū desideriorū.
absorpsit me p̄fūdū curarū. sup̄ est
ut urgeat super me puteus os suūz
vtriusq; mortis. **S**ed tu o benignis-
sime deus emitte manū tuam de al-
to. eripe me de aquis multis. de la-
cu miserie et de luto fecis. **D**a de-
pterā misero. et tecum me tolle per
vndas. **I**nbe me domine venire ad
te super aquas fantasmātū. fac so-
lidū litus eternitatis attingere. **R**e-
putabam cū spiritu meo. **N**ū mibi
talis oppressio. tanta depressio qui-
mentis alacri volatu. irruentia vi-
diq; fantasmata transuolare non
preualco. **E**cce quotidie pauper et
esuriens. ad mensam eius sacramē-
talem accedere satago. obedire vo-
lo preceptis salutaribus diuina in-
stitutione formatis. et dico. **P**anē
nostruz quotidianū da nobis ho-
die. **D**at. **A**ccipio. **N**ō sentio me re-
pleri bonis. dimittor inanis fame-
liti. macie q; consumo et laboro.
Ubi ergo vox tua xp̄e si vocatus
si laborans oneratus. si veniēs ad
mensaz tuam non inuenio refectio-
nem vtiq; non defecationem. **T**er-
ret me heu nimis tua per os p̄phe-
ticū imprecatio. **D**ederunt in escaz
meam fel. vtiq; fel amaricationis
victorum. et in siti mea potauerūt
me aceto. quod et acerbum est et
frigidum est per indevotionem. nec
non ob stupefcere dentes cogit me
ditationū p̄ abominationē de qua

magnificat

pp̄ha. **O**mnē escam abominata est
anima eorū. **D**e. ve. ve. quid sequi-
tur. fiat mensa eorū coram ip̄is in
laqueū vsq; ad maledictiones. xij.
quaruz neutra tolerabilis est a re
proba creatura. **C**onsultius est n̄iti
per penitentiā effugere q̄ curiosi-
discutere vel effari velle. **D**a beata
virgo p̄phetissa mea. da nunc ape-
rire misterium verbi tui. **E**suriētes
impleuit bonis ⁊ diuites dimisit in-
anes. **M**ensa iudeorū erat mensa le-
galiz. omnū sacrificiorum suorū.
oblationū. victimarū. hostiarū p̄mi-
ciarū. decimarū. holocaustorū vñ
implebant sacerdotes. **V**uebant
cū ceteris quos per talia s̄difica-
ri dicebant. **V**enit sum m̄p̄entifex
et sacerdos in eternū. **I**hs xp̄s fm̄
ordinē melchisedech. panē et vinū
obtulit. **F**ecit cessare sacrificia cū ce-
rimonijs omnibus nō soluendo sed
implendo legem. **N**on inquit venit
soluē legem sed adimplere. **T**rāsiit
ymbra figurarū. lux veritatis emi-
cuit. verificauit xp̄us quod p̄dixit
Auferetur a vobis regnum dei et
dabitur genti facienti fructus eius.
Relinquetur vobis domus vestra
deserta. hoc imprecabā seu p̄dici-
cebat allegatus p̄pheta. **F**iat habi-
tatio eorū deserta. **C**onsonat oīs
cetus p̄phetarum super ablatione
iugis sacrificij. super cessatiōe lega-
lium per mortem xp̄i. **H**oc idem te-
statur effectus. **H**oc dedit xp̄s intel-
ligi pendēs in cruce. dixerat. **S**itio
ut implerent scripture. **D**ederunt

Partitio iij. De

in escam meam fel et in siti mea potauerunt me aceto. **V**ide mirabile correspondentiã ad pphetiã inducã **C**ontinuo xps dicit. Consummatũ est. quare? quia omnia que de eo scripta erant finem habebant. **V**eritas veri sacrificij. vmbra tile consummatũ. **H**oc in spiritu pzeuide rat qui dicebat. omnis consummationis vidi finẽ. finis itaqz legis xps fm aplm. **D**edit ille mandatũ dilectionis latũ nimis latũ ad deum ad proxmũ. ad amicos et inimicos et ita latũ vt ab eo et in eo pendet omnis lex et pphete. quia finis omnis legis dilectio. **T**unc ablatum est a iudeis regnum dei. **V**oluerunt cõstituire iustitiam legis. i. in ea continue stare. abicientes gratiaz dei nõ pstituerunt. ipm velamen oculorum. et importabile legis iugum tenere super se. **I**taqz regnũ dei dicite **D**ionysio est omnis finis et ois ordinis et legis et ornatũ distributio. **R**efecerunt a se quatuor ista in dei. reficendo xpm. in quo. p. quẽ. et ex quo. et a quo est omnis finis. ordo. lex et ornatũ. **O**rnatũ intellige quãlibet in re qualibet inclinatio nem. quã indidit sapientia disponens omnia suauiter in finem suuz fm legem a deo et ordinẽ inter se mutuo cõstitutos. **Q**uõd non o benedicta in mulieribus notatã olim circa te desertionẽ hanc inuenimus **R**emanserat puer **J**esus in iherlm qñ situs per tridouũ magni misterij **I**n uentus est in templo sedens in me/

eucharistia cxxxviii

dio doctoꝝ. de lege disputans et respondens. **E**t de quibz arbitrandum est questionibz nisi de tpe aduentus messie. et scripturaz impletionẽ? voluit ipse benignus filius tuus **Q** virgo benigna virgo bene ignita **V**oluit benigne facere bona voluntate sua tibi. deseruit litteralem syon cum sua iherlm. **D**escendit quz **J**oseph et tecum in nazareth floridam nõ vetustam. et erat subditus vobis. in quibus mystica iaz syon et iherlm residebant. **M**ansit annoꝝ spacio. xvij. quousqz baptisma sũpsit anno xxx. quousqz consummaret opus ad edificationẽ celestis iherlz quousqz acceptaret deus sacrificiũ iustitie. sacrificium spũs cõtribulati xpi oblationes. **D**emũ in hoc vni co sacrificio holocaustũ et vitulos typico super altare crucis imposuit **I**ntrouit semel in sancta sanctorum eterna redemptione inuenta. facta est hostia peccati. **D**amnauit de peccato peccatũ. liberauit ecclesiam suam ab intolerabili iugo tot sacrificioꝝ que neqz perfecta neqz plena neqz placita per se erant. sed nec placita reputabat ea dominus ex bonitate offerentiũ. ppter maliciã studiosorum suoz. **L**ege **I**saiã. psalmos discute. nihil apertius inuenies qz reprobationez et abominationẽ. cum phibitione sacrificiorum. si ad litterã prout accipiebãt tunc iudei referãtur. **Q**uoniã si voluisses ait dauid. sacrificium dedissem vtiqz. holocaustis non delecta

Tractatus .lx. Sup

beris. **Et** alibi. voce dñi. **Non** acci-
piã de domo tua vitulos neq; de
gregibus tuis hircos cū ceteris si-
ne numero cadētib; in hãc sentētiã
Sacrificiũ nihilomin; expetit dñs
sed quale figurabant sacrificia illa
non littera sed spiritu. **Significauit**
hec sacerdos noster vnicus dñi pre-
dicaret oblationē puram pfectam
et placitam corporis et sanguinis
sui. **Verba** que ego loquor inquit
vobis spiritus et vita sunt. **Et** p̄us
ad samaritanã. **Deus** spiritus est. et
deus oportet adorare in spiritu et
veritate. **Cū** igit; o anima mea sis
spiritus in carne. quid ouenientius
q̄ vt sacrificiũ tuũ esset spiritus in
carne. vel caro in spiritu. p̄ cõmuni-
cationē carnis et sanguinis. **Neq;**
em̄ absq; sacrificio manere debue-
ras in p̄estationē sup̄remi dominij
quod habet deus super omnia. p̄
omnia et in omnib;. **Sic** em̄ descri-
bitur sacrificiũ. q̄ est oblatio facta
deo in recognitionē sup̄remi domi-
nij sui **Sic** hec oblatio solũ interior
in spiritu. sit exterior in affectu vel
effectu. **Sacrificiũ** sicut et verbum
abbreniatũ fecit deus super terraz
hostiam vnã. vnica. mundã. plenã
bonis plenã effectib; omnib; illis
pro quib; hostia lr̄alis solebat of-
ferri. **Si** deletionē peccatorũ petis
Ecce agnus dei. ecce qui tollit pec-
cata mundi **Si** gratiarũ actionem
gratias agit xp̄us patri **Si** malo-
rum euitationem. sanat ipse nos et
liberat. **Quia** vere languores nor-

magnificat

stros ipse tulit. **Si** bonorũ ofsecratio
nez celerez. interrogatus latro do-
cebit. qui tempore huius sacrificij
vespertini audiri meruit cum iura-
mēto. **Amen** dico tibi. hodie mech-
eris in paradiso. **Neq;** dicis o aia
Sunt ista. iam apud xp̄ianos oēs
ita digesta ita cognita vt fastidiuz
sit apud plurimos vel repetere vel
audire. **Nis** aliquid offerat nouũ
aliquid insolitum? **Subit** illud ra-
bidarũ delictarũ ait **Seneca** Quo-
usq; eadem? **Tales** inuenit paulus
athenienses qui ad nihil aliud va-
cabant q̄ audire vel discere aliqd
nouũ. **Similes** sunt prurientes au-
res diuitem qui dimittunt inanes.
qz quos nō replet bonis spirituali-
bus veritas. vanitas inq̄etat. **Sed**
ecce o anima nouus rex. noua lex.
nouus grex. nouũ sacrificiũ. nouũ
testamentũ. nō vituloz sed xp̄i san-
guine offirmatum. testamentũ here-
ditatis eterne. p̄pterea dicit qui se-
det in throno. **Ecce** noua facio oia
Nis vno verbo agnoscere. qd est
nouũ et solũ tale? **Eternũ.** **Vetera**
sũt om̄ia et ad interitũ tendũt que
separant ab eterno. **Breuis** distin-
ctio veteris et noui sic et tp̄alis et
eterni. **Noua** plane oia. sed in noua-
tis. noua si lex p̄ spiritũ viuificata
seruet. **Que** lex? **Audi** nouis supue-
nientib; vetera p̄ficietis. **Et** quid
vetusti? veteri hoie n̄o fm carnē?
Quid si sibi nihil sapit nouũ? **Febri-**
citans et excecatur est malis humo-
rib;. qz pessimis morib; repletur est

Particio iij. De

Tolle vetera. noua erunt spiritua/
liter omnia. cor. opus. et lingua. **D**a
bo tibi latissimā nouitatū materiā
Cōsidera tot varietates sacrificio
rum. oblationū. holocaustoz. vete
ris legis presertim in leuitico **T**olle
nebulas figuraz ab eis. **A**ufer ab
oculis tuis velū qđ scissum est tpe
passionis. **C**onfer ad interioris le/
gis spiritū. oriet̄ ptinus tibi sol iu
stitie xp̄s **E**t qui in sacrificio corpo
ris ⁊ sanguinis sui noua fecit omnia
paschalez agnū manna deserti. pa
nem celi. thauros vitulos immola
tōis. hirch̄ emissariū. passerēs. tur
tures et columbas. vinū et libami
na. sal in omni sacrificio. caudā cū
capite. neq; mel neq; fermentum.
Deniq; quotidianū bis sacrificiuz
cū matutino vespertinū. **O**mnia hec
cū similib; erunt tibi nouitatis ma
teria. immolabis hedū xp̄m. p̄ sili
tudine carnis peccati. sine peccato
Comedes agnū nō crudū p̄ infide
litate tuā. nō coctū aqua p̄ curiosā
pbiaz. sed assum igni. p̄ caritatis
ardore. deuorabis p̄ deuotā auidi
tate caput. **S**iquidē caput xp̄i de;
simul cū pedib; humanitatis et vi
scerib; sacramentoz intimis. **D**s
nō ofringes ex eo. violentia p̄scru
tationis. **T**otū qđ comedi nō pōt
p̄ intelligentiā. igni sancti spūs obu
res p̄ venerationē amoroz. **S**int
azimi panes sine fermento malicie
cū lactucis agrestib; amare opun
ctōnis. **S**int accincti renes p̄ casti
tatis zonā. sit spei longanimis ba

eucharistia cxxxv

culus in manib; et comede festinā/
ter. auide scz anhelans et tendens
peregrin; ad patriā **L**ini ad extre
mū vtrunq; postez seu supliminare
domus tue vel hostij de sanguine
agni. **F**it hec linitio sub signaculo fi
dei in intellectu et amoris in affectu
Scis hec o anima mea! **S**cio. **N**e
nihil est qđ magis suadeā facē de
te qđ ipaz te sacrifices totam deo
Fiet hoc si captiuaueris et quodā
modo trucidaueris omnem intelle
ctū tuū in obsequiū xp̄i. omnē affe
ctū in holocaustū caritatis. **C**rede
et ama illū qui latet et p̄ns est. sis
ip̄a placens hostia. sis rationale
sacrificiū. nedū mane et vesp̄e sed
assidue nocte dieq;. **I**nuitata es o
anima ad nuptias et cenā magni
regis in hoc eucharistie sacramēto
Noli excusare te noli tardare. **A**ssu
me vestem nuptialē tandē in nouis
simo loco recumbe. cū illo qui p̄ te
factus est nouissimus viroz. vnde
nec reputauim; eū ait p̄pheta euā
gelic;. nec erat ei spēs neq; decor.
Habet altare crucis latitudinē ca
ritatis. lōgitudinē eternitatis. subli
mitatē maiestatis. p̄funditatē sapi
entie iudicātis. **P**roffice te et absco
de in hoc p̄fundo. et toto nisu pe
dez crucis stringe amplectēs. **D**ic
cū fiducia sperande pietatis. viuit
dñs quia non dimittaz te. **O**ritur
hec vīrga crucis ex radice **J**esse qđ
interpretat̄ incendiū **C**oncremetur
hic totū cor tuū o anima mea. **A**r/
deat in holocaustū in odore suauis

Tractatus .ix. sup

simū dño **D**icit ppheta dño de ma-
lignis .i. male ignitis **P**one illos vt
clibanū ignis in tpe vultus tui. **D**i-
cat idem de benignis. **S**int ipi cli-
banus boni ignis qui est in syon. ⁊
camīn⁹ eius in iherlm. **M**onstruosū
nimis gelicidiū si non fluat sicut ce-
ra cor tuū **O** aia mea a facie hui⁹
ignis qualiter defluebat qui dice-
bat in cāticis. **A**nima mea liq̄facta
est vt dilectus locus est. **J**am ha-
bem⁹ nō vocē sed p̄ntiaz. **Q**uid si
addiderim⁹ in bonū qđ de malis
subiūgīf. dñs in ira sua in ira boni
zeli quē tollit a repudiata. **C**ontur-
babit eos vt sanent. et deuorabit
eos ignis bonus qui dñs est **F**elix
vero deuoratio. **D**euoret vtinam
nos totos ignis tuus benigne ihu
Si quidez ignis cōsumens es tu et
pedes tui sicut electrum in camino
ardenti. **J**acuit ad pedes istos. cō-
gelata prius maria tota mox in la-
crimis instar niuis. ad solem ferui-
dū liquefacta est. **A**udiebat simul
eloquiū tuū. quod est ignitū vehe-
menter. nō solū ignitū sed sic oleū
effusum nomen tuū in fomentū ar-
doris. **A**nte faciē ardoris hui⁹ qđ
sustinebit⁹ quis est qui se abscondit
a calore ei⁹? **Q**uisqđ erit infelix. cō-
gelat⁹ erit **S**pectat hoc nimis ac-
cōmode mysterio corpis ⁊ sangui-
nis tui **I**hesu chrisite. qui propter
nimia caritatē qua dilexisti nos de-
scendisti in abissum incendi. **C**orri-
get forte aliquis. et dicet nō te de-
scendisse. dū mitteres hūc ignez in

magnificat

terrā sed ascendisse in altitudinem
crucis. tpe meridiane et ardentissi-
me passiois tue. **P**rofecto nihil ad-
uersum est. **Q**uisquis descendit ipse
est qui et ascendit. **Q**uisquis humi-
liabit. ipse est qui ⁊ exaltat. **Q**uisqđ
nouissimū locū eligit. ipse ē cui dīc-
tū inuitans. **A**mice ascēde supi⁹. **F**elix
nimis et sublimis humilitas. **P**ro-
pterea demerge te o anima mea cū
nouissimo viroz in pfundū sapien-
tīe iudicātis qui et humiles eleuat
et replet bonis. potentes vero de-
turbat et dimittit inanes. **E**st aliud
ex dīctis n̄fis qđ scire desiderat ani-
mus meus. **Q**uo pacto pōt ignis
int⁹ claudi velut in clibano cordis
n̄fi dñi ipm deuorat exteri⁹. **H**rata
p̄sus hec inquisitio sed gratior in-
uentio. **E**xp̄ientia deniqz cuz sensu
gratissima et ita gratissima vt nil
sup̄. **H**ec ē repletio om̄is boni. hic
effect⁹ p̄cipu⁹ eucharistie sacramen-
ti vbi s̄m dionysiu xp̄us est carbo
ignitus. imo totus ignis. **A**diuuat
nos philosophica positio. **N**ihil ei
p̄hibet vel ab hoste doceri quāqz
vera p̄bia n̄re theologice nequaqm̄
sit aduersa sed nō ascendit ad eius
altissima. **T**radit p̄bia. qđ aia p̄ser-
tim rationalis tota est in toto cō-
posito suo et tota in qualibet eius
parte tanqz in hoc sit microcosm⁹.
id est minor mund⁹ maiori s̄lis vbi
de⁹ tot⁹ est in toto et tot⁹ in quali-
bet parte p̄ essentiā. p̄ntiaz. et potē-
tiā. **C**ōsidera cor hōis et vide qm̄
intra se est tota asa tanqz in clibano

Particio ij. De

Est enim anima secundum philosophos et poetas ignea vis. vel igneus vigor. Diffundit itaque se per totum corpus tanquam infra speram adiutivitas sue vivificationis ipsam. Ipsa nihilominus anima preambit et circumdat et continet exterius totum corpus nostrum tanquam circumferentia eius ad extra dum est ipsa eadem tota. sic centrum ad intra. tota tamen indivisibilis non sicut punctus positionem habens in continuo nec extra se fluens. sed aliter mira virtute et operatione qua penetrat se diffundens. Fatemur. Imaginatio enim non capit hoc sed ratio claudit et intelligentia. si pura sit et simplex intuetur. Elevat se supra continuum et tempus. supra hic et nunc tempus et loci materialis. Vis intelligentie vel mentis pure. defigit oculos concipuos. ad hic et nunc cui vel eternitatis. Et si non modo per essentiam tamen aliquam per speculum nitidum et imaginem. de qua apostolus. Nos inquit revelata facie supple ab involucribus fantasmatum transformamur de claritate in claritatem tanquam a domini spiritus. Fit quippe talis transformatio per illaplus sancti spiritus purgantis animam et elevantis in id ipsum. Actenus hec introducta faciunt ut oremus cum ecclesia cuius orationes elevatissime sunt et tunc ignee nisi sit frigidum pedus plus cristallo congelatum. Illo nos igne spiritus sanctus inflamet: addam et devoret. quem dominus noster Iesus christus. addam in hoc sacramento. misit in terram et voluit vehementer accendi. Capiet tunc

eucharistia cxxxvi

ignea mens cum summa facilitate. Sentiet cum summa iocunditate quem admodum deus est omnia in omnibus et totus in singulis. communis omnibus et unicuique singularis. totus apprehensus a quolibet beato. a nullo comprehensus totus intimus. totus extimus totus omnium center. totus et circumferentia. totus stabilis dans cuncta moveri. Ad hoc perhiberi conati sunt maxime metaphisici. sed sola dei gratia et veritas que per Iesum christum facta est poterit hoc adipisci tunc per gloriam consummatam et hic in via per theologiam mysticam. Valet insuper hec mentis elevatio mirabiliter ad intelligentiam mysterio eucharistie sacramenti. Tradidit enim christus rem a sensibus taliter elongatam ut discamus non solum amare sed intelligere et venerari celestia. secernere materialia a spiritualibus. deum a creaturis omnibus. vitam eternam a mundi fluxibus et caducis calamitatibus. Sciamus proinde quod aliter habet processum suum dei providentia super homines. aliter super bruta. Cur ita? Certe ut magis divine gratie et miraculis innitamus quam nature. Non quidem ut temptemus deum sed ut noverimus nos ad finem nostrum qui supra nos est non nisi gratuitis supernaturam miraculis peruenire. Hoc quia non vidit Pelagius. erravit. ingratus gratie dei non quod homo destituatur operatione sua naturali propria plus quam bruta sed ad altiora niti debet et in his gratie dei tot

Tractatus .lx. sup

tus inniti. Nota distinctionez hanc de duplicitate operationū et oppositas contra rationes Augustini cōcordabis. Voluit dei sapientia spiritū rationalē coniungere materie quatin⁹ ista nos connerio. doceret spiritū nostrū cum deo qui spiritus est facilius coniungi posse. Et qm̄ ex eisdez gignimur et nutrimur. incarnata prius. dehinc velut impanata vel inescata sub specieb⁹ sacramenti sapientia. facta est nutritio n̄ra sicut et formatio. Et qm̄ nutritio p̄ficat sanis et mundis. facta est eadē sapientia nobis in pbatica piscina. quinqz vulnerib⁹ corporis sui. sal⁹ et mundatio. **C**or famelicū. cor qd̄ aruit quia oblitus sum comedere panē meum. cor durum. cor carneū cor ad solem iustitie nō liquefens sed obduratū. Cor qd̄ derelinquit animā meā. et facta est sicut columba effraim seducta. Redi nunc ad vocantē te xpm̄ in altari. Dic cum psalmista. Introibo ad altare dei. ad deū qui le. iuuē. meā. Eras nēpe cor vetustū priusqz emitteret lucē suam. Recreauit te et inuouauit in tabernaculis ecclesie detracta pelle vetusta peccati/ defluentib⁹ plumis ad calozes austri. Contusa ad petram xpm̄ in abstinentia curuita te nimia rostri. Grandem nobis fiduciaz sperande pietatis indulisti benigne Ihu p̄ponens exemplum filij p̄digi cui tanta celeritate pater occurrit. cecidit sup collū osculatus est eum. **S**tolam cito primaz

magnificat

iussit p̄ferri. anulū cum calciamentis dari. Deniqz vitulū saginatum in epulationem occidi. Tu figurali ter es vitulus iste quē reuertēti de regione longinqua peccī. filio vis apponi. **Q**ualitudo diuitiaz sapientie et scientie dei. **Q**supeminens scientia caritatis xpi si māisset apud patrem. potius iste filius qui typū tenet adē fugientis a facie domini vitulus ad epulationē nō fuisset occisus quia nec xps̄ immolatus fuisset. **C**esset igit o curiositas questio tua. **Q**ur dimisit deus vt peccaret adam? **E**cce quantū fructū dei sapientissima bonitas elicere sciuit potuit et voluit ex peccato. **C**urre iaz o anima penitens clama post xpm̄ cum chananea. **D**ñe ihu fili dauid miserē mei. **Q**ui si forte a matre comite rogatus vt dimittat te. sileat et procedat. irrue festinatione tota preueni faciem eius in adoratione dicēs. **D**omine adiuua me. **S**i rursus opposuēit ofūdens te qd̄ panis filioz nō est dandus canibus. **R**esponde tota fiducia. **E**tia domine nam et catelli edunt de micis que cadunt de mensa dñoz suoz. **T**andem mereberis audire. **f**iat tibi sic vis. **F**iliā tuam (que est sensualitas lunatica ⁊ a demonio fomitis originalis male torta) inuenies sedatam et sedentē in obedientia rōnis **C**onulsiū em̄ si recogites o anima figurali ter restaurāt septē filij **J**ob cū tribus sorozibus qlibet in diem suum. **S**ensisti qñqz motū reueren-

Partitio ij. De

tie p̄funde. necn̄d̄ humilis ad deuz
timoris. nō audens p̄re verecūdia
sursum oculos attollere. dicens cū
p̄cussione p̄toris. **D**eus p̄picius
esto mihi peccatori. **S**cito q̄ apud
te fecit diuini p̄mogenitus filio ti
moz in die suo. **S**ensisti motū pieta
tis ad deū. ad te. ad primū suauē
et letum. mitem. insuper valde p̄fu
sum. **H**ec dies est secundi filij. **S**en
sisti estimo tot miseror̄ afflictiones
in penis et culpis super filios ho
minū vel ex p̄p̄iis angustijs luxisti
beato sanctoq̄ luctu. **H**ec est dies
tercij filij. **C**orroborata es in vigo
re tolerandaz aduersitatum vel in
abstinētiar̄ rigore firmata. facta
es esuriens et sitiens satisficientem
iustitiam. **E**cce quart⁹ filius instau
rauit die suo diuini. **C**onsiliata es
in opibus superogantis iustitie ca
sistatis paupertatis et obedientie.
Hec est dies q̄nti filij. **I**ntellexisti
mysteria sacramētor̄. p̄cipue hui⁹.
retulisti omnia que vident̄ ad eter
nitatis spectacula. obtinuisti etiam
mundiciam cordis neduz a pecca
tis. sed a fantasmatis et curis.
Pulcer iste dies et serenus est sexti
filij. **S**apuit tibi tandem p̄ omnes
sensus intimos q̄suauis et bonus
est spiritus domini gustantibus eū
videntibus eum. audientibus eum.
adorantibus eum. amplectantibus
eum in hoc sacramento. **F**elicissimū
hunc ac beatissimū in apparatu cō
uiuij diem filius septimus habet su
um. **S**ibunt illic vinum septem filij

eucharistia clxxxvj

cum tribus sororibus. cuius qua
lis sit effectus si scire desideras. in
sinuabit qui dicit. **I**nebrabuntur
ab ybertate domus tue et torren
te voluptatis tue potabis eos. **S**i
berat hanc sobriam ebrietatem spi
ritus pia mater augustini **M**onica
dum post susceptionem sacramenti
in publico rapta clamauit. volem⁹
in celum fideles volem⁹ in celum
Pulsataq̄ exquisita quid ita clama
ret. **D**emissa cū vultu voce inquit
Cor meuz et caro mea exultauerūt
in deum vinum. **A**ltera quedam ru
ptis venis expirauit vim amoris
sancti ferre non sustinens. **F**elices
sunt domus ille fidelium per quas
fiunt per orbem per fructum conui
uia singulis diebus illuminate con
uersationis. **O**fferit nihilomin⁹ ho
locusta **J**ob mysticus quoniā iu
sticie nostre non sunt omnino sine
re. **E**gent insuper conseruatione.
Debet deniq̄ consumationem ac
cipere in gratiarum actione omnis
cib⁹ omunis. **Q**uos pretēa fruct⁹
apponere solet in hac eucharistic
mensa spūs sapientie. censeo medi
tationi deuotoz poti⁹ q̄ scriptoz
expressioni linquendū. veniant. va
cent. gustent. et videbūt. **S**ed neq̄
putandū est nos consortes et con
cives futuros beator̄ spirituū ab
ipsis deseri. duz sedemus in ecclesie
conuiuio. **F**acti sunt quippe omnes
administratorij spūs p̄pter eos qui
hereditatē capiūt salutis cuius ar
ram recepim⁹ hic et p̄ign⁹. **S**i ad

Tractatus .se.

instructionem cuius pfectam pluri
ma requirunt. diuites sunt hi spūs
ad ampliora. habent ad votum cel
laria regis. pferūt de thesauris su
is queq; voluerit intēior homo no
ster **P**etit ignis et caminus incen
dit. seraphin ardent. **P**etit sal et lu
men. cherubin sapiunt et lucent. **P**e
tunt sedilia. throni habent illa. **M**i
nistrat a suprema gerarchia. quia
ministrantib; imperant. **Q**ueritur
qui dominet in cuius. qui virtute
pareat. qui potestate tueat. hec se
cunda potest gerarchia. **Q**ueritur
p inferiori cenaculo q; ordo sit in
cuiuantib;. offerūt se principatus.
subordinant archangeli et angeli
subseruiunt. **S**i fructus defuerint
ascendam; in palmā crucis. appre
hendam; fructus eius. **Q**u si solos
carpere possum; infimos minus q;
matturos distribuatur liberaliter de
medijs et supremis chorus ipse san
ctoruz per ramos inhabitans. **E**xē
plum accipe **I**bat ad passionē **D**o
rothea virgo **T**heophilus quidā
scolastic; exclamauit ad eā (suspi
cor irridēs) **O** Dorothea sponsa
xpī mitte mihi mala de paradiso
sponsi tui. **S**pondit se missuram
Iussa flectere ceruicem orarisi pri
us eximēs astanti dedit puero qui
ferret theophilo et diceret. **D**oro
thea ancilla xpī mittit tibi mala de
paradiso sponsi sui. **R**ecepit grat;. **S**
applicuit faciei. **S**ensit otinuo vim
celici cuiusoz odoris quo replet;
et totus in altez virum mutat;. **re/**

sup magnificat

petens dicebat. **B**enedictū sit no/
men domini mei **I**hu xpī. **Q**ui mor
capt;. dire tortus post occisus ascē
dit in palmā vbi pleno ore vorat
fructus eius **E**teruz qua possum;
ad te fiducia ofugere bñdictissima
femina;. **T**u mater es eucharistie.
quia mater gratie bone. **T**u clau
gera cellarioz regis pacifici. **T**u
frangere panem potes illum peten
tibus. **T**u epularis quotidie splen
dide. non negabis micas vlcerosis
nobis et mendicis quoz tot sūt lin
gue clamantes ad tuam misericor
diam quot sunt vlcera nostrā offē
dentia miserā. **N**ox sapientie. vor
tua est. **N**imirum. quia tu nedum sa
pientia per emphaticam locutionē
sed mater es sapientie. sponsa. soroz.
filia. **O** q; amplissimū pandat no/
bis hec meditatio. et q; amenū or
tum. imo paradysum deliciarum tu
arum virgo sapientissima. cuius in
filio sacramentaliter suscepto. laus
omnis terminatur. **E**go inquit ex
ore altissimi pdiui. **E**go mater pul
cre dilectionis. **E**go sicut vitis fru
ctificauit cū ceteris in sapientie pco
niū numeratis nec finit. **T**u quasi
oliua speciosa in cāpis que mūdo
naufrago. ramū illū oliue paterne
ptulisti ihm xpī. **C**olligē fas hz.
ipm in b eucharistie sacramēto fidel
aia. fas illū ferre i ore suo dū vesp
mortis adueniēs. suadebit regredi
ad verū **N**oe deū. qui duz creauit
eū misit per aquas et terras huius
diluuū quatinus bene volande

Partitio iij. De
rediret ad ipm qui misit illaz **Felix**
plane anima que redibit ad vesper
ram vite sue ferēs in ore suo ramū
hunc oliue xpm p sacramentalē sal
tem spiritualiter susceptionem.

Sequit̄ tertia partitio.

Per soliloquiū ouersum ad mariā
per notulas quinquaginta.

Prima nocula

Qontemplationib' tuis de/
inceps intēdere cupientes
Nos esurientes ouertimur
ad te esurientē olim. Ad te paupe
rem spiritu et humilē ancillam xpi.
virgo beata. virgo iam benedicta
p omnes generationes. virgo nunc
eternis epulis sp abundantissime
plena. Cui' mens otēplata est mul
ta nimis sapienter. Tu oscia super
omnes post filiū sacramenti hui' ab/
sconditi a seculis extitisti. Ecce pl'
q̄ salomon hec **Quare?** Dic nobis
p miserationes tuas. dic q̄ et q̄nta
bona otēplabat mens tua cū p'
bñficia tibi singulariter exhibita.
Tu generalia omib' cecinisti dicēs
Esuriētes impleuit bonis. Narrat
Lucas osci' secretorū tuorū. q̄ apli
erant cū mulierib' et maria matre
Ihu Subdit postmodū. Quotidie
quoq̄ p̄durātes vnanimē in tem
plo frangebāt circa domos panē
sumētes cibū cū exultatione et sim
plicitate cordis. Eras inter hos su
mentes cibū haud dubiū **O maria**

eucharistia clxxxviij

mater **Ihu**. exultabas in simplicita
te cordis. collaudās deū et habēs
grāz ad omnē plebē **Quid sequit̄?**
Dñs aut̄ augebat qui salui fierēt
quotidie in id ipm. Est igit̄ saluta
ris effect' hui' sacramenti. salus ⁊
augmētū fidelīū quotidie in id ipz
Et hec otēplatio tua precipua
Nulla fuit natio que nō sacrificiūz
censeret offerendū illi soli quem cre
debat aut fingeat deū sibi **Sacer**
dos et sacrificiū est nobis fact' o
maria fili' tuus. **Sed** qualis sacer
dos et quale sacrificium? **Exponit**
apls eius latissime scribens ad he
breos. **Non** in vituloz sanguine. et
tauroz cede **Hec** otēplatio alte
ra. **Contēplabat** mens marie quā
tū se sacrificiū arbitrabat **Dauid.**
quantū salomon. quatū oēs p̄isce
legis exoluisse. **Si** multa milia tau
roꝝ. si agnos absq̄ numero iugu
larent dño. **At** nos sub vnica pa
nis exigui specie. sub modici vini
calice sacrificiū absq̄ vlla op̄atōe
placidi' in odorez suauissimū dño
osecram' offerentes. **Et** si q̄oz ho
stia sm l'faz. **Parua.** nitēs sana. te
res. azima. mūda q̄ sc̄pta. **Signat**
hec septuplex cōditio nos debē vi
cia capitalia septē excludē. **In** par
uitate supbiā. **In** nitore inuidiā **In**
integritate irā. **In** rotūditate volu
bili acidā. **In** azimo surfur auari
tie. **In** mūdicia seditatē luxurie **In**
scriptura hebetudinē gule. **Gra**
tias tibi virgo beata que talem no
bis hostiā ptulisti. **Gras** filio tuo

Tractatus .se.

qui nos a iugo legis intolerabili liberavit. Ne temptantib' inducere rursus sup' ceruices credentiu' illud. quib' se paulus ostanter opposuit. et apostoli osenserunt. **C**ontemplabat' maria q'admodu' fuit tps ante passionē dū legalia currebāt fructuose in populo iudeoz. fuit tps post passionē vsq; ad p'sc'taz predicationē euangelij p' iudeā dū erāt p'missa q' uis inutilia quatin' mater synagoga cum honore ferret' ad tumulū. fuit tps tertiu' quo temeratoz materni sepulcri reputā dus est et a fide alien'. qui legalia vel obseruat vel obseruanda otendit. libenter p'fecto nos credentes de gentib' carem' iugo tali. libent' q; in hoc sacrificio puro facili p'fecto q; gloriāmur. Non sum' ingrati gratie dei. Iustitiaz em' ostituere volum' sed p' gratiā. speram' saluari longe osidenti' q; illi p' legem vt interim de sacrificijs execrādis gētiliū silcam'. Congregauit nos de' in vnā ecclesiā. in omunionē sancto rū vnā. dans remissionē peccatozū. Itaq; sub fide articulo q; vni' ecclie catholice op'rehendit' omunicatio seu omunio omniū sanctoz. Est em' ecclesia agregatio seu poti' conuocatio fidelīū viatoz p'ut accipit' a triumphante distincta. Est insuper ecclesia otinens omunionē sancto rū ro est sacramētoz p' que nimiz sacramenta fit remissio p'ccoz. Cessat igit' questio nōnuloz. Cur de eucharistie sacramento nō fact' est

sup' magnificat

in simbolis articulus. fact' qu' tpe est sub omunionē sanctoz. i. sacramentoz. Inter que post sacramētū baptisimi istud sacramētū fuit predicatū et vsu otinuo diulgatū qd' et anthonomatice omunio vocat'. **C**ontemplabat' hec omunio nē sapuit mens marie otinuandam p' generationes vsq; ad osūmationē seculi. **O** si nō mutabit' hoc sacrificium. vtiq; nec sacerdotiū xp'i nec lex mutabunt' o'tra Joachin et sequaces ei' nouā spūsancti legez in euangeliū eternū damnabiliter p'mittētes. p'pterea dicit' hora nouissima tps legis xp'i. qm' altera non succedit. **C**ontemplabat' mens marie oferēs iugiter in corde suo quē admodū xp'i corp' otentū nō solū signatū sub specieb' panis et vini. est vera res huius sacramenti. Est insup signū seu sacramētū totius corpis mistici. qd' est ecclesia catholica tam militans q; triumphans. cui' caput xps est. xp'i aut' de'. Corpus xp'i et si nō videat'. est tñ de se signū visibile. gratia vero vnicens fideles in vnū corp' et spiritū causat' a xp'o. **C**ontēplabat' quē admodū in omni sacrificio altaris dat' sponus christus ecclie sponse sue. dat' caput mēbris a q' suscipiūt influētā p'fectōis fm mensurā vnius cui' q; mēbri qu'q; pueniāt ad mensurā plenitudinis xp'i. **C**ontēplabat' omnē hoiez viatozē significari sub B sacramento q' ad sufficientiā sacrificij nō tñ q' ad finalē efficaciam nisi

Partitio iij. De

tm electi **C**ontemplabat hominū
omunionē sub multiplici dīa. Est
omunio nature a qua null⁹ excipiē
Est omunio fm aptitudinē ad glo
riā. et ab ista nullus viator excipiē
qz de⁹ vult omnes hoies saluos fie
ri. Est omunio predestinationis et
gratie finalis. et ab illa oēs repro
bi viui et mortui excōmunicantē vel
excipiunt. **C**ontemplabat omuni
onē aliquam esse in grā. in meritis
fm p̄fitez iustitiā t̄mmodo. Similiē
aliqua erat excōmunicatio fm p̄n
tez iniustitiā et demeritū. Rursus
aliqua erat fm p̄fitez ecclesie extrin
secū iudiciū p̄ sententias irregula
ritatū et excōicationum iniiciata
Contemplabat q̄ in oblatione sa
cramenti vt erat sacrificiū. null⁹ via
tor q̄ntūcūqz p̄uersus vel excōica
tus erat excipiend⁹ ab offerētis af
fectu caritatiuo. ex quo erat capax
beatitudinis. **S**ec⁹ de excōicatione
tam damnatorū. hinc orat ecclesia q̄
hoc sacrificiū sit absolutio sceleruz
et remissio omnīū delictorū. quat
nus p̄ sacrificij virtutē p̄ccōres re
uoluant et ad vitā grē reuertant.
Contemplabat q̄ ecclesie iudiciū
poterat arcere sacerdotes offeren
tes sacrificiū ne p̄ expressā ecclesie
orōnez cōphenderēt excōicatos ab
ip̄a. Noluit t̄m nec debuit p̄hibē ca
ritatis interiorē affectū vt dictū ē.
p̄pterea forte fuit institut⁹ mētalis
modus orandi p̄ memento **C**on
templabat q̄ horrenda esset excō
municatio et q̄t̄imide ferēda et ti
mid⁹ iustineda q̄ faceret hoiez ab

eucharistia clxxxix

hac omunione salutifera sepatū
Contemplabat q̄ in ratione sacrifi
cij petit sacerdos quolibet associa
re nō p̄hibitos ab eccia et ei⁹ pia
intentiōe. **N**ō sicut oblatio xpi fuit
singularis p̄ omib⁹. Ita fuit cōis p̄
quolibet singulari. **N**ec cōtra timi
de auaros in spūalib⁹ q̄ querūt ap
prop̄are ea sibi quib⁹ nō est liberali
tas hui⁹ sacrificij satis nota. **C**on
templabat q̄ lz vna missa sufficiens
est de se. sicut et passio xpi p̄ salua
tione omnīū viatorū. **N**ihilomin⁹ in
ratione satisfactōis q̄ p̄c̄ plus va
lebant plures misse q̄ vna. et plus
vna p̄ vno q̄ p̄ multis fm ordinē
diuine sapientie q̄ dat omib⁹ mensu
rā namerū et pond⁹. **S**cit aut̄ ip̄a
beata n̄c in verbo mensuraz hanc
in ezechielis mensuratōe figuratā.
nos nescim⁹. **C**ontemplabat q̄ exē
plo xpi poterat sacerdos offerē sa
cramentū p̄ p̄cc̄is aliorū q̄nqz cū
pluri merito q̄ si p̄ se solo celebra
ret nec se t̄m nec aliq̄ d̄z excipe nisi
modo dicto. nec singularit̄ approp̄
are. p̄pterea stulte agunt q̄ volunt
missas dicē fm intētionē suas q̄ si
venales q̄ mercenarias q̄ auaras.
q̄ non fm intentionem et traditio
nē ecclesie liberales plane. nec sunt
audiendi. **C**ontemplabatur q̄
ita seruabat charitas Marie vt
sacrificiū intus offerret non nisi
deo nec ad aliquē se obligaret q̄ si
pro vice gratuitoz oblatorum. **J**ā
em̄ videretur simoniaca mercatio.
sed non primo modo tuz solus de
us est principalis terminus. **C**on

Tractatus .se.

templabatur q̄ titulus solus securus et mundus a simonia vel turpi questu in receptōne temporalium per sacerdotes est titulus sustentationis ministri seu sacerdotis celebrantis. **Q**ua super re longus alibi de solitudine ecclesiastico tractatus est habitus. **C**ontemplabatur q̄ titulo generaliter quaduplici q̄libet persona viatrix tenet offerre sacrificium hoc ipsi deo saltem spiritualiter in sui cordis altari. **P**rimo ratione caritatis ad se. **S**ecundo titulo ratione consortij ad omnem hominem capacem beatitudinis. **T**ertio ratione beneficij suscepti. sit in bonis nature. sit in bonis fortune. sit in bonis gr̄e. **Q**uarto ratione gratiarum actionis deo et sanctis omnibus pro beneficio tanti sacramenti cum ceteris. complacenter et beniuolenter recolendo. **C**ontemplabatur q̄ ultra titulos istos obligabant sacerdotes. titulo suscepti tanti sacerdotalis officij vt possint gloriari cum apostolo. Gratia dei in me vacua non fuit. **C**um enim crescunt dona rationes etiam crescunt donorum. diuersimode t̄mp̄ qualitate circumstantiarum. **C**ontemplabatur quemadmodum x̄ps lauit pedes ap̄torum ante constitutionem huius benedicti sacramenti. et ante ministracionem in signum q̄ solis mundi debet tradi et a mundis celebrari. dicente ap̄lo. Probet autem se ip̄s homo et sic de pane illo edat. **N**ota sunt que sequuntur. sed pro multis horrenda. **C**ontemplabatur q̄ ad celebrationem et susceptionem tam subli-

sup magnificat

mis sacramenti nullus de se dignus est qz nec ex meritis que incerta et sepe vana et sordida sunt. nec ex officio qz iuste et sancte q̄ sancta sunt exequerentur. **H**inc fuit tanta apud multos reuerentia q̄ sacerdotes esse fugerunt. legitur hoc de sancto Marco et de nonnullis heremitis. **C**ontemplabatur q̄ stante conscientia bene sibi conscientia de non impedimento peccati mortalis vel irregularitatis vel excommunicationis vel scandali. **S**acerdos laudabiliter faciebat celebrando modo et tpe constitutus ab ecclesia qz propter solam reuerentiam abstinendo et hoc. ceteris paribus. **R**ationes poterunt infra tradi. **C**ontemplabatur quemadmodum staret aliquis sacerdos vel alterum communicantem esse reale in peccato mortali et extra gratiam vel in excommunicatione et tamen non peccabit nouiter in celebrando vel communicando. **N**on negat tamen quod si sit in peccato hoc non peccat nouiter in hoc actu suo. **V**aleat hec contemplatio pro scrupulosis. et huius locum quando facta est examinatio conscientie put solet in talibus fieri bona fide de recolendo et amouendo omne peccatum et impedimentum pro nunc non occurrit. **C**ontemplabatur exinde maria q̄ ad non indigne celebrandum seu communicandum sufficit conscientia probabilis dicere q̄ nullum peccatum tunc habet impedimentum necessario vetans vel arcens ad celebrandum vel communicandum. **E**t hoc iterum contra scrupulosos consolatorium est documentum. **C**ontemplabatur q̄ a tanto bono. tam honesto. tam

Partitio iij. De

utili de se et delectabili nō erat priuand^o vel arcendus homo sine magno et legitimo impedimento vt p^r immundicia corpali sola que mortali peccato iuncta non est. scanda lo tñ rationabili non imminente. Longus esset hic p^rcessus de leprosis. de menstrua patiētib⁹. v^l emorroydes. vel pollutiones in somno cū ceteris. Ratio omnium est. qz non est afflictio danda afflictio sed consolatio. Ratio altera quia cib⁹ iste magis est spiritus q̄z carnis q̄ nec carnalibus sordibus in se vel ex se maculat. Eleuet in hac consideratione deuotio fidelium sursum corda

Contemplabatur magnificans anima marie dñm cum exultatione spiritus in deo salutaris suo quē ad modū presentialiter erat in hoc sacramento iste cui ministrant milia milium et decies centena milia assistunt ei. Non ita tñ q̄ omnes dimisso empireo celo assisterent huic in terris sacramento. nisi p̄m ordinationem diuine sapientie cū beneplacito creatoris

Contemplabat nō esse indignū s̄ dignissimū vidēi angelicis spiritib⁹ visitare presentialiter ecclesias in qua celebrat^r vel seruat^r eucharistie sacramentū. Exemplū hui⁹ figurale fuit in scala Iacob et in monte synai qñ data est lex per angelos in manu mediatoris cū similib⁹ multis.

Contēplabat quanta erat patientia xpi. qñ ta angelorū beatorū hic assistētiū dū tolerant indignitatē cōtrectan

eucharistia ec

tium hoc sacramentū. Cū illi tanta seueritate puniebant^r accedētes ad montē synai. Nā et bestia si terigisset montē obzuebatur lapidibus. Sepe autē potest in hoc sacramento conqueri xpus. Manus tradentis me mecum est in mensa. Et illō Juda osculo filiū hominis tradis. Nihilominus ex peccatis talium elicit deus bona in salutē electorum. sicut ex bonis dei. mala peccatores eliciūt.

Contemplabat q̄ hoc sacrificium dabat gloriā deo in excelsis. Et in terra pacem hominibus bone volūtatis. letificabat angelos. liberabat purgatorio detentos. vt eorum pena breuior sit aut leuior. Peccatorib⁹ impetrabat. nunc ouersionem ad grāz. nunc cōseruationē in gratia. nunc cōtra mundi picula firmamentū. nunc angelorū custodiam et refrenationē temptatorū.

Contemplabat ex his et similib⁹ effectibus. laudabili⁹ esse ex amore sacramenti. et cōfidentia misericordie dei sepius accedere. q̄z ex timore vel scrupulis diu se ab eodem sacramento quodāmodo se excommunicatū facere. qui nec se exponit periculo qui nō habet certitudinez de legitimo impedimento. et accedit. quē ad modū supra notatum est.

Sed et stult⁹ illius timor est. vel reuerentia minus prudēs qui ad dominū se vocantē q̄ inuitantem non accedit sed procrastinat. sed dicit corui vocem. cras. cras. cras. Sepe demum fit illud. Qui non est

Tractatus .ix.

hodie. cras min⁹ aptus erit. **C**ōtemplabat^r tales qui nolunt accedere nisi sint actualiter deuoti et feruidi. similiter agere quasi frigidus nolit ad ignem primare nisi prius calidus sit. nec sordidus nisi sanus. **S**it tamen iste uiuens non mortu⁹ per mortale qui confidit accedere. alioquin si sit mortuus non recipit emolumenta uiuoz. non est conditio mortuoz vt comedant. **C**ōtemplabatur maria etiā se ex se nequaquē esse dignam. excelsior super omnes. Dicebat igitur cū apostolo. **V**enit deus saluos facere peccatores quoz prima ego sum. **E**t misericordiā in preseruatua sancti ficatōe et redemptione ab omni peccato etiā originali consecuta sū. alioquin etiā natura filia ire fuisset sicut et alij. **S**olus et vnicus filius meus. neq; peccatū neq; necessitatem habuit consequendi peccatum priuilegio singulari. quia singulariter ex spiritu sancto natus. **C**ōtemplabatur aliqui cōmunicantes secum in eucaristia peccatores esse forte et peccatores sciebat esse aliquos qui sacramentū ministrabāt qualis fuisse putat septimus diaconoz. **N**icolaus. **S**ed non cessabat ob hoc non refugiebat. non se excommunicabat. i. extra cōmunicatiōem se ponebat. **S**ciens et recolens dictū filij sui qui sumit in hoc sacramento. **V**eni peccatores saluos facere duz phariseoz falsa iustitia indignaret. exprobrās et di

sup magnificat

cēs. hic peccatores recipit. **E**t itez ad discipulos. **Q**uare cuz publica nis et peccatoribus manducat magister vester? **S**ed neq; xps prohibuit iudaz per abnegationem cibi sui. **C**ōtemplabatur amplius et complectabat^r amplissimo sinu caritatis omnes peccatores terre publicanos et meretrices quales sepe pcedunt in regno dei. **C**lamabat vultu cuz lachrymis intra templum cordis sui se cōnumerans exemplo danielis. **P**eccatores te rogamus audi nos. **M**iserere nostri fm magnam misericordiam tuā. quia peccatores magni sumus. **E**t fm multitudinē miserationū tuarū. qz multi sicut inspicis sumus. **E**xemplum itaq; dedit nobis quantumq; videamur iusti vt quēadmodū illa fecit ita et nos faciam⁹. **N**emo aliuz iudicet. nemo damnet. sed solum p ecclesiā suā et suos damnet deus. **C**oru⁹ fuit q̄ pascebat helyā. **P**rescripsit formā orōnis excipiens nullū q̄ dicere iussit. pater n^r. nō me⁹. dimitte nobis debita n^ra. nō mea. **C**ōtemplabat^r fieri quicquid vt rex introducēt questorē in cellaria sua collatur⁹ bona dū p plurib⁹ et maiorib⁹ indigentib⁹ exponit se querē. **S**iqui de vbi abundauit delictum supabundat et grā. maior qz miseriarū abissus abissū forti⁹ inuocat misericordiarū. **C**ōtemplabat^r et assumebat hmoi sacramentū quasi hora sua esset qua transitura erat ex hoc mundo ad patrem vel post

Particio iij. De

desertū ad terrā pmissionis. come-
stura de fructib⁹. Reuoluebat ani-
mo tota celeritate. omnia noua et
vetera de thesauro cordis sui que
ad deuotionē et uenerationē et lau-
dē et iubilū cū exultatione spūs p-
uocabāt. maxime omnia que cepit
Ihus facere et docere singulariter
secū. et vniuersaliter cū omnib⁹ p totū
uite cursū ab introitu i exitū et vsqz
in seculū. **O** quantā qz vberem vi-
des aia xpiana mariam tibi mini-
strasse materiā etemplandi. **E**xper-
giscere igit̄ oculos aperi aures eri-
ge. cor dilata. et excipiens eucha-
ristiā clama. fascicul⁹ mirre dilectus
meus mihi inter vbera mea cōmo-
rabit̄. Fasciculus vtiqz paruulus
mole sed virtute immensus. **D**ie ex-
sentētia hoc est sensu vel sentimēto
intimo. Omnia poma diuinaz scri-
pturaz noua et vetera dilectē mi-
seruauit tibi. **E**t vñ qz dedisti mihi.
de tuo tibi reddo. **T**alis mihi certe
es qualē te fideliter recogitauero.
Infans. puer. **I**uuenis. p̄descans.
sanans. moriens. resurgēs. regnās
Contemplabat̄ susceptionez eu-
charistie quasi filiū audiret ex cru-
ce dicentēz sibi qd latroni iurauit.
Amen dico tibi hodie mecū eris in
paradiso. **S**iquidē grā dei testimo-
nio sapientis est paradysus in bene-
dictionib⁹. **E**t vbi grā si nō eucha-
ristia que p excellētiā bona gratia
nūcupat̄. **P**orro grā dei vita eter-
na scz vita et pax. **E**st autē in eucha-
ristia pax nra xps. **C**omplet̄ ergo

eucharistia cxi

salutatio tua o paule totiēs posita
et a Johāne et petro sumit̄. **G**ratia
vobis et pax. **Q**uid grā et pax nisi
grā pacifica. **E**t si pacifica non est
impedita. **D**eductū vō pus habes
qz paradysus et eterna vita est frui-
tio dei fm habitū grē nō impedita
presertim qm̄ est cōsumata. **C**on-
templabat̄ cū exultatione spūs eu-
charistiā in templo. iubilansqz vi-
cebat. **S**uscepim⁹ de⁹ misericordiā
tuā in medio templi tui **S**uscepim⁹
olim misericordiā hāc visibiliter me
p̄ntante **S**imeone recipiente **A**nna
p̄phetante. **E**t em̄ de⁹ me⁹ misericor-
dia mea **S**uscepim⁹ hāc eādē sacra-
mentaliter quotidie si volumus in
medio templo cordis nri. **I**taqz tē-
plū dei sum⁹. **N**ō qram⁹ sapientiā
accusantē. nō iustitiā damnantē. nō
potentiā punientē. h̄ miaz absoluē-
tē. **S**uscepim⁹ eam sacramentaliter
quotidie mirabilia in excessu faciē-
tē. **I**facit de sapientia accusante ad-
uocatā. de iustitia damnante absol-
uentē. de potentia puniente p̄tegē-
tē et liberantē. **S**iquidē fact⁹ est no-
bis xps a deo sapiētia. iustitia. san-
ctificatio. redemptio. via. veritas et
vita. **C**ontemplabat̄ existentiam
mirabilē filij in hoc sacramēto quē
visibiliter tractauerat cū blādichs
et osculis suauissimis in gremio cor-
ridentē. **C**redebat hoc idē sibi licē
nūc q̄uis alio modo sed nō mino-
ri merito. **O**sculat̄. tāgit. et qd sibi
tūc nō licuerat corpali⁹ manducare
et bibit et accipit vitā. **N**az q̄ man-

Tractatus .ix. sup

ducatur me inquit et ipse viuet ppter me. **G**radē rē tibi o anima xpiana grandez nimis estimasses si virgo benedicta posuisset olim filiū suū in gremio tuo. Si accessisset ample xū et osculū. Sed habes hic rē suo miraculo q̄ merito grandiorē. **E**ia nūc o aīa tanta cantica canticorū que suspirabunda petebas. Quis det mihi te fratrualem meū sugētez ybera matris vt inueniā te solū foris et deosculer te. et iam nemo me despiciat. **E**cce foris. et vere foris a nemine visibilis. dat se soluz tibi. dat vt osculeris eū. fac qd sequit̄. **A**pprehende eū et introduce in domū osciētie tue que est dom⁹ sapiētie matris tue. Illic docebit te. **D**at et mihi potū ex vīno conditū deuotionis tue. **D**at mihi mustum malo/ granatoꝝ tuoꝝ feruēde dilectiōis. **C**ōtemplabat̄ in eucharistia. qz nō est hic localiter corpus filij sui. **N**ō em̄ posset trahi linea visualis a corpe xpi vt hic est sacramentalit̄ vsqz ad oculum et ecōuerso. **C**redēbat q̄ p̄ cōmitatiā erat anima in corpe. similiter cū sanguine et cum deitate. **S**ed nunq̄d p̄ cōmitatiā erant illic dū consecrabat̄ tpe cene vestes sue. nunq̄d aer circūstās corpus q̄ vestes? **C**uriositas aut studiōsitās hoc inquit vt deducat q̄ in hoc sacramento p̄ cōmitantiā sūt omnes angeli. omnes sancti. **E**t tu beatissima virgo imo sub breui verbo tot⁹ mund⁹. siquidē deo canit̄. **P**leni sūt celi et terra gloria tua

magnificat

Orat proinde ecclesia patrez vt veniens filius tuus cum omnib⁹ sanctis paratam sibi inueniat mansionem. **C**ontemplabat̄ corpus verū filij sui sacramentū esse corporis sui mystici. **S**ignat igit̄ hoc sacramentum totam ecclesiam electoꝝ etiam ex vi sacramenti. **N**on tñ dicimus q̄ contineatur hic tota ecclesia sub sacramento. **C**ōcedim⁹ q̄ xps homo est vbiqz personaliter quia videlicet persona xpi. verbum dei est vbiqz. **N**on tamen concedimus q̄ xpus sit vbiqz corporaliter dimē siue sed tñ in celo. et sacramentaliter in templo. **L**ogica hic opus est vna ex ancillis sapientie si nolum⁹ male loqui. **C**ontemplabat̄ ideo dici corpus xpi in hostia quia conuersa erat in se speciebus hostie reseruatis. **U**nde osequēs est. si xps apparuerit hic aliquādo sub specie pueri vel crucifixi si debeat credi q̄ sit ibi xps. **O**portz q̄ species hostie remanserint. alioquin non erit ibi xps sacramentaliter. sed nec videtur q̄ localiter cum talis non sit in celo status q̄ statura. **C**aveat igitur sibi curiositas inquirendi miracula. **C**aveat vicina leuitate. tales protinus adorare visiones. **M**emnerit de martino cui spiritus neqz transfiguratus apparuit in specie xpi qui angelus est magni cōsilij. ne dū angelus lucis sed lux angelorum. **C**ontemplabatur existentia filij sui viuacius per intelligentiam q̄ per solā fidem. et nullo modo ima

Particio iij. De

ginationez admittebat imo nec rationem. Percipiebat insuper presentiam eius per amoris sentimentuz et coplexum. Quanto vero sit perspicacior ocul⁹ intelligentie q̄ imaginationis vel rationis metaphici tradiderūt imo et mathematici de quib⁹ min⁹ vidēt vix credibilia posuerunt. Putant se perspectivi demonstrasse q̄ omēs radij luminis et colorū omniū quātumcunq; a circumferentia prodeuntium concurrūt impermixti in quolibet puncto mediū vel speculi vel oculi. Sic inq̄unt. In guttula iridis sunt tres colores qui apparent in arcu. sic in collo columbe. sic certe cōsequens est q̄ infinities infinite. Sic i organo memorie diceremus Et quis meru dicitus oro crederet ista? Demōstrat arismetica cū geometria q̄ in quibet paruo piso vel calculo sūt oēs numeri cum figuris omnibus ⁊ habitudinibus suis que omnia vtiq; sunt infinita. Nec est vt dicatur q̄ solum sunt in potentia Videt quippe deus actu ⁊ in actu omnia talia Si potest per solam remotionem exemplo Dionysij vna figura fieri visibilis i hoc piso. preexistebat igitur in eo quia nihil additum est sed subtractum. cur non ita de ceteris figuris dici potest? **C**ontemplabatur hec maria longe viuaci⁹ oculo intelligentie quantum spectabat ad magnificanduz dominū (cuius potentie et sapientie non est numerus) q̄ quicunq; philosophus do

eucharistia cęcĳ

cente eam spiritu sancto omnem veritatez. Et si non forte semper in actu tamē in habitu. Accipiat hęc expositionem quisquis aliquā vellet struere calumniā super omnib⁹ marie cōtemplationib⁹ tactis aut tangendis si et quantū continent veritatem **S**ciat mariaz maiori cognitione totius seculi cum decursu fuisse peditam q̄ prophetarum vel apostolorum vel philosophorum cetus vllus. **S**i mathematic⁹ viso piso cognoscit in eo non per imaginationem neq; per sensum exteriorē. sed per scientiam demonstratiōis adquisitam tot theozemata geometrie. tot arismetice. tot perspectiue. non abneget illa que de sacramento credimus intelligi posse domino reuelante qui intellectum dat paruulis **S**unt innumerabiles populi quos deus trahere vult post se per cognitionem et amorē. Et quia cognitio intellectualis datur paucissimis. dedit fidem innitētem auctoritati dicentis. intuentez vicinius et adherentem firmitus et certius q̄ adherat p̄bus p̄ scitiam suis occlusionibus. **D**ocet hoc effectus quia fidelis citius vitā deserit q̄ fidem. non ita p̄bus. **T**ale aliq̄o mirat⁹ est in ignatio Traian⁹ sicut legit. **C**ui⁹ ignacĳ illud est insigne eulogiū **A**mor me⁹ crucifix⁹ est q̄ a te virgo beata l̄fas accepit respouduas suis petitionib⁹ vt ex te per te et in te fides neophitoz firmaretur

Tractatus .ix. sup

Sequitur particio quarta

Per soliloquiū quasi narratiuum de contemplationib' marie sup hoc sacramento. Et pncipaliter de duo decim bonis eius quib' replent esurientes p notulas centū de additione quadraginta theozematū de unitate.

Incipit pericula quarta

Contemplabat amplius maria magnificās dñm qmagnā fecit ipse cenā. q. lautū et splendidū cōuuiuiū dū suis fidelib' instituit hoc cōmunionis sacramentū. Esuriētes impleuit bonis. **D**icta sūt aliqua de eucharistia put data est in oblationē sacrificij. mixta sūt aliqua de ipsa eadē put est in cōmunionē cōuuiuij. **S**z supsūt amplioza: si bñdixēit dñs cenam sue familie si fregēit panes. si cū pisciculis iusserit illos recūbentib' ministrari. Nunc duodecim spozte. nūc cophini septē post saturitatē colligenē fragmentozuz. **T**anta est tam efficax xpī bñdīctio qz et p bñdīctiōne se totū largit' ē in hoc cōmunionis sacramento. **E**terū factō interim silentio de speciali seu psonali refectiōe viatici qd est tertium bonū. **N**otemus adhuc pauculas beate marie cōtemplationes de secundo bono cōtenti de vltis sup pmo. **C**ōtemplabat maria cōferens in corde suo ad instructionē hui' diuini quasi omnes ca-

magnificat

raradas celi aperiri. **Q**uis fidelū dubitet inqt Gregl. in ipsa imolationis hora celos aperiri et imis celestia iūgi? **D**icunt hic aperiri celi nō p fractionē sed p influentiā specialē qualiter optabat ppheta dicēs **I**tinā dirūperes celos. **E**t iterum **R**orate celi desup zc. **N**ox insuper est ecclesie gratulantis hodie p totū mundū. melliflui facti sūt celi. **S**icut inuenim' valida p fida dixisse de samsonē. **N**unc aperuit michi cor suū. secretū em reuelauerat. sic hic reuelant celestia. **C**ontemplabat q istic iungunt ima celestib' ppter cōnexionē membrorū ecclesie militāris cū membris ecclesie triūphātis in vno capite xpō pncipaliter hic exhibito. **O**rat ecclesia patrē **J**ube hec pferri p man' sancti angeli tui qui xp̄s est angelus magni cōsilij. pferens totū corp' mysticū in sublimē altare diuine maiestatis id ē supreme et altissime diuinitatis. **M**aiestas itaqz dicit quasi magnitudinis status. **P**eracto demū sacramēto dicit corp' xpī rari et in celū ab angelis deferrī. nō p realē loci mutationē sed per opatiue cōnexionis virtutē. **C**ōtemplabat q istic est oblatio vna et plures offerunt. **O**fferunt filius. offerunt spūs ei' sanct'. **O**fferunt angeli. offerunt sacerdotes. offerunt fideles assistentes q quāto plures sunt et deuotiores tanto fit acceptior oblatio. qd valet p celebrātib' in medio seu patēti ecclesie loco. **T**u singulariter et efficaciter

Partitio iij. De

offers post filiū virgo bñdīta vlt
ta dulcedo et spes nra. **C**ontem
plabat q̄ istic aliud est sacramētū
aliud vsus sacramenti. nō sic in ba
ptismo. **V**sus est sacramentalis co
medere et bibere sub intentionē ec
clesie. **H**ic vsus est veraciter nutri
at corpus sicut et alios effect⁹ hz
naturales (ne dephendat transsub
stantiatio. et hoc ad fidei meritū)
nō tñ ordinat vsus ad hūc effectū
sed ad solius mentis nutrimentum
hinc xps ait. **V**erba que loquor
vobis spūs et vita sūt. qz vitā spī
ritalē reficiūt. **I**ste est finis hec insti
tutio. **C**ōtēplabat maria q̄ istic
post desitionē accidentiū panis et
vini desinit esse corp⁹ xpi et sāguis
non p̄ annihilatōnē vel altam. in
se mutationem. **R**edit autē materia
vel eadē numero que fūus fuit qd̄
vtiq̄ fieri pōt p̄ creatōnē vt rede/
at idem numero. aut materia creat
nouiter qualis est carnis vel om̄is
vel alteri⁹ rei que p̄ actōnē accidē/
tium succrescit. **P**lacet alijs melius
dicere q̄ sicut accidētia habēt mo
dū substantiē p̄ se subsistendo sic te
nēt locū materie et forme panis in
agendo et patiendo. nō nouo sed
antiquo miraculo. **C**ontempla
bat magis ad rem nraz et deuoti
onis amplificatōnē. **A**spiciebat in
latitudine cordis innocētis quēad
modū electi om̄es oferunt partes
suas ad opulentā hui⁹ diuini a p̄
mo abel iusto vsq̄ ad vltimū q̄ na
scitur⁹ est in mundo. **C**onsiderabat

eucharistia cxxlij

precipue fratres suos :xij. aplos.
hī volentes diuini esse splendidi
collegerit ex om̄ib⁹ reliquis cibo
rū a dño bñdītoz et multiplican/
doz. xij. sportas vel cophinos.
Hos vocam⁹ symbolū aploz. **A**p
posuit em̄ quilibet bolū suū. i. arti
culū. **S**ed o magne de⁹ q̄ magna
virtute referunt. **I**ntroducat nūc
nos rex i hec cellaria sua. qz tu cel
leraria es. **O** tu beata tu maxime
scia substantia .i. fundamentū es
illoz qui xpm de te dicūt. ceptuz
et natū. **C**ontemplabat quēad
modū sup floridū ihm (qui flos est
cāpi inenarrabilis bñdīti ventris
sui) spūssand⁹ septē dona q̄ totidē
refectōnis spiritualis. nutrimenta
diffuderat p̄ descensuū illapsū nec
desinit effluere tanq̄ caput in mē/
bra. **S**ed p̄ qd̄ mediū? **P**lane p̄ te
virgo virga **J**esse. **T**u collū eccle
sie firmissimū et candidū. tanq̄ tur
ris eburnea et suauissimū quasi vi
nū. **T**u onectis ecclesie membra suo
capiti xpo filio tuo. tu sustentas. tu
vitales haust⁹ p̄ima suscipis et re
fluis. tu aspiras et respiras in eccle
sie corp⁹ vniuersū. **C**ōtēplaba/
tur septē panes dotū istoꝝ donoꝝ
diuinos panib⁹ alijs septē beati
tudinū quib⁹ onectūt septē panes
dotū beatay. **P**orro sacramenta
sub eodem numero necnō virtutes
totidē otra rabiā famē septē vici
ozū. **S**ed hec ex alibi traditis notis
fima. nō hic docendo sed cursim re
memorādo posuisse satis sit ad am
B 3

Tractatus .ix.

plificationē nostrī diuini. **C**ōtem
bat maria paupes ecclesie militan
tis circa tale diuinū diuēsimode se
habentes. **N**ox aliquoz est. Para
sti in cōspēctū meo mensā aduersus
eos qui tribulāt me. **E**t itez. **C**alix
me⁹ inebrians q̄. p̄clar⁹ est. **O** ve
re mirabilis cōtra tribulātes arma
ture spēs vt mensa sit ad tutamētū
que p̄us litteraliter affēre solet car
nalib⁹ nocumētū. **O** vehemēs ebrī
etas que mortē supat ⁊ infernū. de
qua p̄s. **I**nebrīabunt ab vbertate
dom⁹ tue. **C**ontemplabat alios
quasi mēdicos. petere. quere. pul
sare. dicētes ex institutione xp̄i. **P**a
nē n̄m quotidianū et supsubstan
tialē addit lucas da nobis hodie.
Iugebāt sc̄z petitiones isti medie.
tres vltimas que sūt de remotiōe
triplicis mali sc̄z culpe. p̄gne. ⁊ pe
ne. **N**ecnon tres p̄mas que sunt de
collatione boni sanctificationis et
regni ⁊ b̄nplaciti diuine voluntat.
Cōtemplabat plurimos p̄ oēs
generationes eā dicentes beatāz.
quia gr̄a plena. qz d̄no sociatā. q̄a
b̄ndicta i mulierib⁹. ⁊ p̄cipue qz p̄
eā collat⁹ fuit fruct⁹ vite. fruct⁹ b̄n
dicti v̄tris sui ihs xp̄s. amē **Q**ua
re tota deuotione offerebant sibi
aue maria. qz p̄placebant in recoz
datione n̄dis sui. qz p̄gratulabant
sue felicitati et suā famā optabant
augeri **C**oncinēbāt deniqz post im
pletionē bonoz ab ea p̄uenientiaz
Magnificat anima mea d̄nz **C**ō
templabat mēs marie magnificās

Sup magnificat

d̄nm cū exultatione spūs quemad
modū d̄ns instituēs eucharistie sa
cramētū. **E**surientes impleuit bo
nis et diuites dimisit inanes. **E**t **B**
sub triplici bono esurientiū impleti
uo. **U**nū est bonū oblationis sacri
ficij. **A**lterū bonū cōmunicatōis cō
muni. **T**ertū bonū refectōis via
tici vel edulij. **P**rimū quo ad deuz.
sc̄dm quo ad p̄ximū. tertū cuiusli
bet quo ad se ip̄m. **E**t quidē de du
obus p̄mis plurime sūt marie cōte
plationes inducē. **I**uerūt nōnulli
q̄ nō satis attēdebāt ad hoc p̄mū
duplex bonū eucharistie qd̄ habet
oblationē deo et cōmunionē p̄ximo
Considerabant d̄ntat tertū bo
nū p̄pter similitudinē ad panē ⁊ vi
nū qd̄ dat in refectōnē edulij seu
et viatici. **C**ōsulebāt idcirco seueri⁹
ne quis accederet ad hoc sacramē
tū nisi valde sanus et mund⁹ **M**oue
bat eos iste medicoz amphozism⁹
Egra corpa quāto magis nutries
tanto plus ledes. **A**tuero p̄spiciū
est q̄ eucharistie sacramētū etiāz
vbi ledit accipientē aut cōsecrantē
neqz sibi p̄dest p̄ viatico refectō
nis. p̄dest t̄n ecclesie toti p̄ sacri
ficio oblationis et sacramento cōmu
nionis. **N**e t̄n homini si vniuersum
mundū lucref. anime vero sue detri
mentū patiat. **H**ec p̄ p̄fatione ve
niam⁹ ad marie cōtemplationes cir
ca tertū fructum. **P**remittam⁹ sub
quaduplici metro totū marie op̄e
dū p̄ d̄ctis ⁊ d̄cēdis. **H**ostia sacri
ficat. satiat. cibat. **E**cce tres fruct⁹

Particio iiii De

principales. Sequitur in speciali de cibo sub numero contemplationum duodecim. Et cibus iste. restaurat. satiat. delectat. roborat. auget. obdormire facit. caro seruit. mens dominat. vim genitiaz dat. transformat. inarrat. et vnit. **C**ontemplabat mens marie sacramentum eucharistie tanquam cibum refectiois. **S**pecie panis et vini ut signum signato respondet ut similitudo curreret pedibus suis. **D**um **E**surientes impleuit bonis et diuites dimisit inanes. **C**ontemplabat in eucharistie sacramento filium suum qui factus est cibus hominum qui spiritus est cibus angelorum. **C**ontemplabat quod esurientes qui sunt pauperes spiritus impleuit bonis per hunc cibum dum fastidiosi diuites dimittunt inanes. **E**surientes siquidem impleuit

Primo. bono restorationis

Secundo. bono satisfactionis

Tertio. bono delectationis

Quarto. bono roborationis

Quinto. bono augmentationis

Sexto. bono obdormitionis

Septimo. bono subiectionis in carne.

Octavo. bono distationis in mente

Nono. bono insuper generationis virtutis.

Decimo. bono transformationis

Undecimo. bono inarrationis.

Duodecimo. bono unionis.

Summam opendiū a vocabulis bonorum istorum cum suis contemplationibus in maria iungendo predictis. Primum bonum restaurat. Vita spiritualis sicut et corporalis suo modo conseruat in casto et habito debite dimensurat. Lo

eucharistia ceterum

quimur at hic de vita secunda que consistit in actioe. puenitque a vita prima. **V**icē calidi tenet caritas seu gratia put caritate nominam feruore caritatis in agendo vicē humidū qui passiuam sibi vendicat affectio bona voluntatis. **S**it hoc memorabile per dicens omibus fundamentum. **S**icut enim non potest vita essentialis aie. sic nec restaurat. **P**orro dicimur vitam aie christiane. vitam amoris. **A**mor tuus vita tua. loquitur ad aliam suam **B**ugo. **A**more intellige non cuiuscumque huius dei. alioquin quilibet aduersus amor nominat libido vel cupiditas mors non vita dicitur est. **D**iliges deum ex toto corde iubet deus. subiungit amoris huius effectum et viues. **C**rescente vero cupiditate vel libidine minuit aut obtundit adque feruor caritatis. et si habitus permaneat. **Q**uot autem modis et quotiens istud contingat plus experientis edocemur quam verbis. **N**otauit hec mala sed quadruplici clade **A**mos propheta qui per totidem aie passiones que sunt spes. metus. meror. gaudium. **I**n eruca nominat gaudium carnis viretia carpens. **I**n locusta notat spes arrogantis. **I**n bruceo autem iners et totus exterforibus incubens metus. **I**n erugine meror seculi interiora consumens. **E**t ex his quod super est nisi vitia languens et egra. **P**ollicet alius propheta vicē domini quod reuertentibus ad ipsum restitueret annos quos eruca. locusta. bruceus. et erugo consumpserunt. **H**ec est restauratio quam operatur dominus per eucharistie sacrum cibum quia sanat

Tractatus .ix.

has infirmitatū pestes et replet in bonis esuriētes. **C**ōtemplabaris o maria restaurationē h. mōi h. aliē expebaris q̄ ceteri. Nihil quippe p̄ viciū dep̄debat in te de vita gr̄e qualiter in nobis. Att̄n̄ naturalis necessitas vite nō sinebat hāc vitā i suo feruore sp̄ esse qualiter tibi nūc est in patria sed nec eras i termino meriti. Tu idcirco iusta iustificabaris adhuc et erat semita tua sic lux splendens crescens vsq; ad p̄fectā et̄nitatis diē. Restauratio tua erat nō tā suppletio dep̄diti q̄ augmentatio iam habitī. Sciebas eucharistie susceptionē virtutē habere p̄t legiatā quā dicim⁹ vim opis opati. Addit hec vis ad p̄p̄iū meritiū soli⁹ volūtatis vel p̄p̄iū opis plus valet hic. sicut et in baptismo adu aliter accipe q̄ solū volūtatis desiderii h̄re. Quocirca stulte agunt qui se reddūt inhabiles ad susceptionē. stulte qui sine causa rationabil̄ impedimēti se subtrahūt. Prudentē vero qui sibi bñ d̄sch̄ frequent̄ accedūt. Porro meret̄ sacerdos digne d̄secrās h̄ ampl⁹ digne cōmunicās etiā non sacerdos. Adde q̄ fingentes hostiā d̄secratā esse q̄ nō est. et ita p̄ntātes ad adorādū vel cōmunicandū rei sūt criminis idolatrie quātū in se est. Et q̄ uis ignorātia possit alios excusare nec peccēt adorando p̄pter d̄ditionē subintellectā etiā nō expressā. suscipientib⁹ tñ nō accrescit tant⁹ fruct⁹. Exemplū in alijs sacramētis maxime de ba

Sup magnificat

ptissimo. Deniq; non est cauta satis d̄secrantiū sollicitudo q̄ hostiā p̄us q̄ sit d̄secrata sursū leuāt. flectūt genua post bñdicunt p̄p̄o respiciente nec attendente d̄secrationis horam vel momentū. Est at̄ corp⁹ xp̄i p̄ntialit̄ solū tūc in altari p̄mo dū d̄ba sacramēta lia finita sūt in instāti ultimo. Ita q̄ primū nō esse verborū est p̄mū esse corpis xp̄i in hostiā q̄ verba nō solū sūt significatiua vel dem̄stratiua. h̄ opatiua ex ordinatione institutiōis xp̄i coassistētis efficacit̄ p̄ isto instāti p̄mo non esse verborū. Et illud instans demōstrat̄ ad intellectū dū d̄z. hoc ē corpus meū. qz illud est primū instans existentie corporeis xp̄i. et nō factio. Ideo nō bñ d̄z. hoc fit corp⁹ meū. Conformer de sanguinis d̄secratione suo modo cui⁹ forma nō dependet a p̄ma. Cognouit ista tu⁹ o virgo beata deuot⁹ et sapientie magn⁹ discipul⁹. Hugo q̄ laborās in extremis noluit vti hostiā quā p̄ intimū sp̄s sensū dephendit non esse d̄secratā. Post dū est allata cōsecrata timens piculū vomit⁹ si sumeret. dixit magna fide. Illi⁹ redat ad p̄ez et sp̄s ad deū q̄ dedit illū. Et ita pie credim⁹. quia statim obijt esse opletum.

Secundum bonū. latiat

Quanta sit et q̄ improba fames peccōz q̄s nō implet et occupat caritatis cib⁹ et pot⁹ recogitare stupor est. sentire gr̄adis et incōpabil

Partitio iiii. De

miseria. qz vsqz ad mortem. **C**rede nō mihī sed sapiēti. **D**esideria inq̄t occidūt pigrū. **E**xpiētā interroga respondebit quemadmodū aures puriūt ad ruzores. oculi furiunt ad respiciendū vanitates et insani as falsas. glo. sez q̄ faciūt insanire. **I**taqz nec satiat ocul⁹ visu nec auris auditu. **A**dde q̄ os scurrilitate et vaniloq̄is. gust⁹ saporib⁹. olfact⁹ odorib⁹. tact⁹ streationib⁹ adimpleri videt nec saturat. **P**roinde sūma maloz vanitas vanitatū q̄ oia vanitas si nō repleuerit veritas. et caritas erigit. et inanescit vanitas sibi diues. vacua deo. **S**uadet imo vrget supbia et dicit viuas excellēter **I**nuidia susurrat emineas singulariter. **I**ra vult hoc secundum impurbabiliter retinē. **A**cidia infatigabiliter. **A**uaritia indefectibiliter. **G**ula et luxuria delectabilē. ipocrisis venerabiliter. **D**eniqz sūmatim collige q̄ vanitatis fames q̄ cupiscētia ē vt sibi subseruiat impunita neq̄tia. **H**ec felicitas mundanoz. hec vero qz vana sūt et inania non satiāt sed acrozi tales fame perurgent. lambūt vmbzā fructuū super spinas apparentem. **I**nhiāt vmbze crassi ossis instar canis q̄ natās dū vanitatē vmbze captat. hiādo perdit verā escā. **Q**uidnā mortalia peāora n̄ cogis auri sacra fames. ex clamat q̄daz. deuorat ali⁹ carnes suas. ali⁹ scintillas ardētes haurit. ali⁹ in mōtib⁹ attrahit ventos. **E**t cur hec oia nisi qz rabies famis est

eucharistia cxcv

valida. **A**tuero cib⁹ noster digne suscept⁹. qz vero bono replet vere satiat aut p̄ magna parte famē sedat. **A**lio q̄n timeat q̄ nō mun⁹ aut plusqz ante dimittit inanis ne iudiciū sibi māducet et bibat. **C**ōtemplabaris satietatis hoc bonū sim⁹ et expiebaris o beata. p̄pterea nūqz in te dñabat vana gloria quam replebat totā eucharistia. **N**ec erat loc⁹ in te vanitati. nec duplicitati. nec falsitati quā fūdīt occupabat veritas simplex q̄ solida. **Q**uid em̄ q̄reres in celo aut q̄d velles super terrā p̄ter vnā hanc rem solā. optimā et eternā. dicens ex sentētia. **E**t ps mea de⁹ in eternū. **P**lane nimis auar⁹ ē cui tāta ps nō sufficit. imo miserrim⁹ et paupim⁹ q̄ p̄ter hāc aliā q̄rit. **S**ūt qui te mariaz de inani gloriatiōe vellent notare qz cū exultatione spūs ptulisti. **E**cce em̄ ex hoc beatā me dicent omēs generationes. qz fecit mihī magna qui potēs ē. faciūt de te s̄m se iudiciū qui ad omnē gloriūcule ventū agitant vt arundo. **N**esciūt quāto humilitatis pondē stabilita eras non in te sed i deo salutari tuo. **D**ū hec p̄phetica nunciatiōe p̄ferres. beatā me dicent omēs generationes

Tertiū bonū. Delectat

Si delectatio est perceptio conueniētis cōiuncti aut ex hmōi p̄ceptione consurgit. **N**ihil vero cōuenientius nihil intimius coniungitur anime qz iste cibus in quo xp̄us sumitur.

Partitio lxxxij. De

sim coadunat in se ex circūstāte nō penetrāte strario. ac p̄inde fortifi-
cat. Sedet Job p̄cussus vlcere p̄f-
simo sedet in sterquilinio vbi velut
in throno regio cōcionat. nec inno-
centiā deserit nec v̄ritatē nec animi
robur et virtutez amittit. Quāuis
āt delectatio teneat opantē in opa-
tione. nihilomin⁹ tenet et stristatio
que s̄m deū est. Cur ita? Nimir⁹ qz
delectat. Que ratio? qz scit se placē
deo. In hoc certe qz vel p̄bat ex-
ercēs ad virtutē vel purgat et libe-
rat a reatu vel erudit ad sapientiā.

Quintū bonū. auget.

Consequit̄ ista se mutuo in anima
nōduz p̄fecte charitatis videlicet.
restauratio. satiatio. delectatio. ro-
boratio. et augmētatio. Et rursus
sexuz qd̄ est obdormitio. Collige
simul vnico psalmiste verbo tres
vltimos fruct⁹ suos. **P**edisti inq̄t le-
titiā in corde meo. a fructu frumētū
vini et olei sui multiplicati sūt. Ecce
post delectationem augmentū seu
multiplicationē. Sequit̄ obdormi-
tio. In pace in id̄ ip̄m dormiā qz re-
quiescā. **C**ōtemplabaris et expie-
baris hoc augmētū p̄ eucharistiā
o beata. Dixim⁹ sup̄ qm̄ virtus eu-
charistie sacramentalit̄ opat̄ in sui
digna p̄ceptione. Differt ex h̄ ma-
xime a sacramētis antiq̄ legis. qm̄
virt⁹ inanis erat. si nō ex deuotiōe
suscipientiū. aut si virt⁹ erat in circū-
stāsiōe erat longe minor. **T**rāsbim⁹
interea de augmento virtutū tuarū

eucharistia cecv

o beatissima beatissimaz. **T**u facta
es nobis exemplar lōganunitatis
efficacissimū vt non ita desiderem⁹
peregrinari a corpe qm̄ incolatū ce-
dar p̄ pacē et equanimitatē tolere-
mus. **P**ostulantes et sperātes gra-
tie simul et glorie nos ampliozem
cumulū recepturos. **C**onfundant̄
et erubescāt neq̄ sp̄s qui pastos
hoc cibo dū p̄sternē querūt eleuāt
dū expugnāt coronas fabricāt. dū
se extollūt sup̄ om̄e qd̄ dicūt de⁹. vi-
dent inuidi stercozosū hoiez quem
suscitat dñs egenū de puluere qz de
stercoze erigit pauperem vt sedeat
cū p̄ncipib⁹. vñ excōicat̄ s̄ qz solū
glorie teneat qd̄ appetētes cecide-
runt vt fulgur in abyssum.

Sextum bonū Obdormi- re facit

Felix vero somnus suavis et iocun-
dus. h̄ic aufert et ligat sensus exte-
riores. vt vigeat interior. **H**ic h̄ic
somnia extranea valde sed saluti-
fera somnia. suo modo peragit se-
pe vigilantū opera. **S**omnia hec
si queris sunt diuina spectacula ad
que noster sp̄ritus dormiens rapi-
tur et eleuatur. **P**ulcra valde sūt et
iocunda et que in fastidiū ducant
om̄ē gloriā mundi. cum ista que
dicebat. **R**egnū mundi et omnem
ornatum eius contempsi. **C**ontem-
plabaris et experiebaris frequē
hec somnia o serenissima feminarū.
Legimus de virginali sponso tuo
Joseph qz plures corpalit̄ dormi-
ens acceperit diuinas reuelatōnes

Tractatus .lx.

Tu corporaliter vigilans sed p contemplationis extasim dormiens mirabiliores respexisti. Signū tue dormitionis post conceptionē filij notat Lucas dicens Exurgēs autē maria in dieb' i' l'is abijt in montana cum festinatione. **U**n' precor' erurgēs fueri si nō a somno quodā non tā sensuali q̄ spirituali. et hoc in contemplatione quatin' sedula fieres ministratrix in actione? **O**ciosoz em̄ ē sedere vel dormire. actiuoz exurgē et p̄gredi. **N**e nūq̄ soporatis in hoc somno requies spiritualis. **T**orquet eos insania vigiliāz hui' seculi. sequunt' fantasias et freneses capitis sui. furiūt. mouēt lites. neque unt catenis preceptorum teneri. lacertant occurrentes. discerpūt se. reuertant. nescientes q̄o dicant. neq̄ de q̄b' affirmāt. accipiūt umbras et falsa simulacra p̄ veris rebus q̄ sole sunt eterne. eoz vero similitudines sunt flexibiles q̄ incerte. **A**t ecōtra dormientes mundo et vigilantes deo vidēt vera. sed ab insaniis istis irridēt vt insani. **R**atio quia nō capiunt ea que vera sunt s̄ umbratilia vident sub imagine vanitatis que par est leuib' ventis volucri q̄ similia somno. **H**inc implacabilis rixa o'tra spiritales p̄ mūdānos. hinc subsānationes et pugne. **V**olunt nempe spiritales ad sanitatē ducere freneticos istos. at sibi met sapientes. sibi diuites. suis in malis ridentes q̄ cantantes refugunt odiant et p̄sequuntur. **D**ixit em̄

sup magnificat

insipiens in corde suo. nō est deus **D**ixit et sapienti quotidie. vbi est de' tuus. **S**apiens et fidelis ostendit sacratā hostiā. et dicit. hic est deus meus. **P**rotin' extollunt risum. subsannant et blasphemāt. **D**ur' est hic sermo et quis pōt cum audire?

Contemplabaris o virgo tales benigna opatiebaris et orabas. q̄ mentem optabas eis meliorē dari

Septimū bonū

Caro seruit

Debilitat itaq̄ fomes carnis concupiscens et tyrannisans aduersus spiritū dū rite sumit iste cib' vitalis. **G**ustato quippe spiritu. desipit caro **C**ontemplabaris experta (non nouiter) bonū istud o maria. quippe fomité omnē carnē extinxerat verbū in te caro factū. **U**trum vero passionabiliter aliquā mouebaris tractauim' quodaz oragmate canticū tui. **S**ed videre me videor subsannantes insanos legem et eucharistiā dei nostri. **E**cce inquit pmittis p̄ eucharistiā carnem subseruitute redigi que plerunq̄ seuit acrius. impugnat acerbius. **E**xemplū de apostolo v'ro sumite qui dicebat. **C**astigo corp' meū q̄ in seruitutē redigo. nihilomin' subponere ei' pressus gemebat. **N**ō quod volo facio. **E**t rursus. **V**elle mihi adiacet. posse at nō inuenio. **H**inc exclamabat. **I**nfelix ego homo q̄s liberabit me de corp'e mortis hui'? **A**ccipiat x̄o q̄s opposuerit talia. dictū q̄o otinuo subiūxerit q̄i talib'

Partitio iiii. De

sibiq; respondens. **G**ra dei supple li
berauit me p **I**h̄z xp̄z. Et vbi gr̄a
si nō i eucharistia offerē dispositis?
Dudū in re simili multas assignaui
mus rationes. fere viginti. cur non
sp̄ ocedit̄ sentimentum sp̄s. extin/
guens fomitē carnis actualē. **T**res
sunt principales. humiliatio. patie/
tia seu pbatio et coronatio. **P**ro/
cedim? nūc alia via transeūtes ad
octauū eucharistie bonū.

Octauū bonū. Mens do

minatur.
Si mens in sacramento eucharistie
subicit se fideliter deo. subiectā ha
bebit pfecto carnez. **D**ixit dñs ad
Sayn. Sub te erit appetit? tuus et
tu dñaberis illi?. **I**ntellexerūt hoc
aliq̄ dictū de appetitu volūtario et
libero. **S**ed illi fm̄ arisl. ratio dñat̄
regaliter qz pōt otradicere nec obe
dire tanq; libera otradictorie in se
ipsa. **D**ominat̄ at ratio cū volunta
te appetitui sensitiuo seruiliter et dis
potice. qz pōt et debet rebellantez
coercere. **A**t si non potest et vult li
berat̄ a culpa. si mens sit in gratia
sub lege xp̄iane libertatis. **C**on/
templabaris hec dū viueres virgo
beata. **C**olligebas ex hac radice
causam assertionis filij tui. **J**ugum
em̄ meū suauē est et onus meū leuē
Det̄ aliq; quantūlibet oneratus
pōdere carnis. tollat supra se iugū
xp̄i vel in baptismo vel in eucharis
tie sacramento vel in penitentie la
uacro. ofestim̄ efficiē dign? ciuis vi
te eterne. **T**radebāt p̄h̄i felicitatez
aliquā nos posse ofeq;. **S**z o bone

eucharistia cecov

deus p quāta tempoz dispendia
p quot exercitia virtutū moralū.
p quā ratā et artā prudētie semitā
et directionē paucissimis datā. xp̄s
noster vno momento viā ad beati
tudinē. nō qualēcunq; sed eternam
aperuit. **Q**ui crediderit et baptisat?
fuerit saluus erit. **E**t rursus pro re
nra. **S**i q; mādicauerit ex hoc pa
ne viuet in eternū. **D**eniq; legē de
dit quā obseruat. **S**i septies. imo
septuagesies septies peccauerit hō
et dixerit. penitet me. iubet vt dimit
tat̄ ei. **N**ō est min? misericors vt nō
dimittat sibi dicēti penitet me. **P**le
ne sunt exemplis scpture sue de pu
blicanis. de pccozib?. de adultera.
de latrone. de petro. **Q**uis dō nesci
at. qn mens eucharistie sacramēto
se rite subficiens. dicat ex animo. pe
nitet me. **Q**uo dicto vincit carnem
vt nō sibi rebellis sit ad pditionem
si nō sponte se dederit rursus man
cipiū sibi. serua vilis effecta p indi
gnā libidinē aut furozē. **A**st forte
dicet aliq; s. **D**ñationē mētis supra
carnē esse fragilē seruitutiq; pcliuē
Fatemur qm̄ et thesaurū nrm̄ habe
m? in vasis fictilib?. ne q; glorie. **S**
assit robur fidei q̄ p dilectōez opa
tur. **A**ccedat fides hmoi mēs vtq;
dñā fiet inuincibilis. **P**oterit q; de
a corpe violēta morte tolli sed nō
vince. imo victrix coronabit. **N**olo
p exempla singula morari. **T**urba
martirū oim̄ de oim̄ etate et sexu. p
fert testimoniū oim̄ exceptione vel
calūnia mai?. qz plurimi sub eodē
pene momento. de reprobis p oēz

Tractatus .se.

vitam seruis sue carnis. fecit fides
xpi dare carnem suā ad mortē Ro
man^o. Genesius Josias. latro bon^o
mille alij tā subito mens eoz dñā
ta est carni tā feliciter et fortiter ex
eius subiectione sunt in eternū triū
phatores effecti.

Nonū bonū **V**im geniti
uam dat.

Cibus habet hoc ppiū dū nutrit
omementā. vt tpe suo faciat habilē
ad generationē. Semen em̄ supflūū.
est alimenti. nō in quali sed in quan
to. puenit inde stimul^o et tps amā
tiū. Plane qñ venit plenitudo tps
deus deicit cibū eucharistie. fecit p
ipm mentē esse verbigenā sterilita
te depulsa. Cibus iste iuxta pmissa.
restaurat. satiat. delectat. roborat.
auget. obdormire facit. **Q**uid cōse
quēti^o qz vt vim genitiuā det. **I**m
misit dñs soporē in adam. ex ei^o co
sta vice seminis statuit eā in mulie
rem. **M**ysteriū est xpi dormientis in
cruce. et ecclesie sponse. **I**hunc xpm
inebriatū vino caritatis et nudatū
senior iudaic^o filius irrisit et maledi
ctus est. **C**ontēplabaris o maria
qm̄ si mens exemplo tuo sit dñā. sit
apta ad generationem verbi. **T**ua
em̄ interpretatio dñaz sonat. **E**t cer
te ita decebat vt ad dñaz mitterē
angel^o. partu dñā dñā dño. pari
turā qz dñm dominantū. hoc quo
ad lraz de carnali generatione ver
bi. nō secus de generatione menta
li. **C**ontēplabaris omnia que
de spiritali despōsatione dei et ani
me notata sunt in scripturis prefer

sup magnificat

tim in canticis canticoz. **I**ntellige
bas omnia quēadmoduz vergunt
in hanc sententiā. **E**cce p anagogi
am virginalis aliqua mens nutrita
cibo vitali. manet in se tanqz in ciui
tate. i. ciuiū vnitate. qz se cogitatōs
et affectōes ordinate. **C**ivitas hec ē
galilee p transmirationē eternā.
per volubilitatē obedientie. per ro
tam interminabilem circa beatissi
maz trinitatez. **I**huic ciuitati nomē
nazareth ob flozidam conuersatio
nem. mittitur angelus a deo fortis
scz instinctus diuinus. ad mentem
hanc virginem/ desponsatam sed
nō in occupiscentia iunctā. viro qui
est spirit^o suus intellectualis sonās
in augmentū. **I**deo nomen eius **J**o
seph de domo **D**avid regis vtique
celestis manu fortis. **E**t nomen vir
ginis maria qz dñā salutā vt grā
plena. turbat vt verecūda. cogitat
vt prudens. qualis est ista salutatio
Confortat. edocet. asscurat p in
stinctū qm̄ spūssand^o supueniet i se
purificās eā ab omni ocretionē ma
teriali. et virt^o altissimi verbū p̄fis
obūbrabit sibi p secretū sui lūis il
lapsū. **I**deoqz et qd nascet ex illa
sanctū. vōbif fil^o dei. **C**redit optat
sentit et scipit. efficit verbigena
mor vt obediendo dixerit. **E**cce an
cilla d. f. m. fm v. tuū. **C**ōtempla
baris expiens quotidie mentē tuā
o maria filiū dei parturire p amo
rosopexēctia donoz donec i beth
leē domo panis celesti. nascet. **I**hic
iam non puer h vir p̄fct^o nōiat. et
collocaret nō i p̄sepio. h in throno

Partitio iiii. De

patris summi et astares a dextris eius regina. que omnia ecce cōpleta sunt in te. Ideo beata que credi disti. Ideo p hanc beatitudinē obsecram⁹ mentes nostras tuis preci bus diuino germine repleat eucha ristie sacer cibus.

Decimū bonū. ^{transfoz} ^{mat}

Nullus inuenit ilapsus intimior in corpalibus q̄ vt cibus ouertatur et transformet in cibātū. Manet iā nō in se sed in comedēte. viuit eius vita nō sua. Scim⁹ q̄ ex voce dñi dixerit Aug⁹. Tibus sum grandiu. Cresce et manducabis me. Nec tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue. sed tu mutaberis in me. Nota/ uit hanc intimitatē xp̄us qui olim sub nomine sapientie posuisse se di/ xerat mensam et miscuisse vinū. No uissime cum cenaret cū ap̄lis. Ecce inq̄ dispono vobis regnū vt eda cis et bibatis sup mensam meam. Poterat infirmos aut canales mo uere vt crederent q̄ regnum dei sit esca et potus nisi verba sapientie p̄lus nos a tali suspitione redde/ rēt alienos. et ap̄ls expressisset imo et xp̄s affirmasset q̄ erūt in gloria sicut angeli dei qui nec nubent nec nubent p̄fecto nec ideo comedent aut bibent. cibū carnis. Quid autē sit iste panis et iste cib⁹ regni celo/ rū dedit xp̄us intelligi dū ait Qui manducat meā carnē et bibit meū sanguinē in me manet et ego in eo Est igit̄ hūc cibū manducare in eo

eucharistia ^{c̄c̄colq̄}

manere **C**ontēplabaris o sapien tissima feminaz qm̄ in eucharistie sacramento fit trāsformatio panis in essentia sua remanentib⁹ acciden tib⁹. **A**tuero dū mens in deū trans format remanet quidē essentia mē/ tis s̄ accidētia noua succedūt non fantastica. nō materialia. s̄ deifor/ mīa diuina claritate radiāte. **T**rās formamur inq̄t ap̄ls de claritate in claritatez. de claritate cōmunis notitie rationalis adquire in clari tatē fidei deiformis infuse. de clari tate hac fidei in claritatē intelligē tie. **E**t de hac demū in claritatē sa porose et sapiētialis experientie. **E**x periebaris transformationē istā in sumptione sacri cibi. p̄pterea hīc de voluptuos⁹ brutalib⁹ vcludit p̄bia apud boeciū q̄ deiformantē in be/ luas. **I**ta de sapientibus elicit q̄ in deū transformāt. **D**eniq̄ sicut p̄mu sunt belue vel pecora in effigie cor/ pis hūani. **I**ta de secūdis recte di/ cim⁹ q̄ sūt dñi s̄ hūana specie trās formati. **L**ex hui⁹ transformatiōis cognitio sed experientū et sentimen tū longe beatius

Undecimū bonū ^{Inar/} ^{rat}

Dederat olim dñs anime ratio/ nali pignora sue dilectōis pulcras arras sue desponsatōis celū et ter rā ad ei⁹ obsequiū simul et solaciū. **C**ōtempserant has arras plurimi et p̄boz atq̄ eis oīa viluerāt. **D**e dit ad extremū se ip̄z parit̄ i arrāz p̄ciū dñi i B sacro diuicio iuz cāticū

Tractatus .ix.

ecclesie future glorie pignus dat
Contemplabaris o dilectissima
mulier sedula mente cum gratia pactio
ne pignus et arram desponsationis
tue non in vna terra sed in qualibet cre
aturarum refulgere. Dicebas ad in
tuitum cuiuscumque. arram hanc dilectio
nis sue contulit mihi dominus sponsus meus
Dedit omnia mihi. et non minus mihi
quod cum multis. imo tanto iocundius
quanto nulla sine socio iocunda pos
sessio. Dedit omnia mihi. quatinus ipse
cum omnibus et super omnia agnosca. co
lam. diligam. laudem. et adorem. Dedit
celum et terram. Quid enim horum indige
bat? Dedit et omnia que in eis sunt
in consolatum vel famulatum. Ecce pi
gnus amoris. Dedit maius in repa
uione quia propter nimiam caritatem
suam exinanivit maiestatem suam
ut acciperet causa mei. pro me serui
lem formam. frater effectus et filius ex
deo rege domino et patre. Creuit itaque
arra beniuolentie simplicis in dile
ctione gratuite electionis. Vnde dile
ctio nomen habet. Proinde prolapsa est
dilectio in amicitiam que addidit ad
dilectionem signa mutua cum comuni
catione secretorum quam cum hominibus ouer
satus est. Jam inquit non dicam vos
seruos sed amicos. Amicitia enim pro
inde prolapsa est in zelum. propter singu
laritatem amicitie que non compatitur so
cietatem in amore. qualis est sponsa
ad sponsam et e contra. dum et si socie
tas rumpet federa pactiois. zelo
tipiam hanc consequitur inamoratio qua
le suo modo exprimitur in stulte phi

sup magnificat

locaptis hanc senserat qui languens
dicebat. vulnerata caritate ego sum.
postremo nil superest nisi plena et se
cura possessio. Hec nota est proprie in
bonum charitas. id est cara unitas de qua
sequens est ultimum eucharistie bonum

Duodecimum bonum unit

Hic finis. hoc complementum omnium
que dicta sunt aut dici possunt super cibi
istius laudibus. fructibus et effectu. To
tus ob hoc mundus creatus est exteri
or et interior. Ad quod inquires? Cer
te ad unitatem ut omnia sint in vnum
assimilata. hoc est illud verbum de quo
christus. Porro vnum est necessarium. Et
diuinus dionysius. omnia vno partici
pant. Demum ipse theologia suam
mysticam in vniione supra mentem con
stituit. Vniionem hanc preposuit spon
sa pro fine dilectionis sub osculi no
mine. Osculetur me osculo oris sui.
Consonat apostolus. vnum panis et vnum
corpus multi sumus. omnes qui de
vno pane et de vno calice partici
pamus. **C**ontemplabaris o beatif
sima beatarum vniionem istam sub vela
minibus et symbolis multipliciter insi
nuatam. qualis erit in patria vna do
morum patris et mansiones multe et vnum
ouile et vnum pastor. vnum denarium di
urnum. vna corona. vnum brauium. vnum
lectulum. vnum sinum. vnum cubiculum. vnus
nidulus. vnum panis. vnum corpus et vnum
spiritus. vnum gaudium penetrans et tem
plum omnes has similitudines. Sed ne
scio si difficilius et profundius sit ad in
telligendum verbum christi quam dominus transitur

Partitio iiii De

ad patrem oraret p electis vt sint vnū inquit cōsumati in vnū. Et rur/sus vt sint vnū sicut et nos vnū sum^{us}. Maior itaqz vel singularior vnit^{as} nulla ē qz beate trinitatis. Magna igitur et singularis est vnit^{as} omnium electoꝝ inter se et cum deo. Magna et admirabilis est vnio humanitatis xpi in vnit^{ate} psonę verbi. Sz si p intellectu secludat vnio beatifica. hec secūda erit inqz eligibilior pma. Da sapiētissima beatorū omnium. da posse me quicqz in re tanta scribere qd sentit aut sentire desiderat hebes mēs mea. da te illustrante et deo p̄picio aliq̄o balbutire. Assumit i primis manu ductio imaginatōis nō vt doret. sz vt trāseat. Imaginet̄ circūl^o more mathematico. ex cui^o centro medio indivisibili p̄tē^{te} et vnico p̄tendat̄ lineę recte vsqz ad qdlibet punctum circūferentię. Trāscendat ratio vel mens imaginatōē et addat qd cētrū. habeat vim cōgnitiuā qualē hz angelus habeat sicut quilibz linea recta a centro egrediens ad circūferentiā vim h̄mōi cōgnitiuā. Constat ex hac ypothēsi qd q̄libet linea p cōgnitiōē. nō solū p cōgnitiōē attinget totū punctū. Neqz em̄ pōt dici qd partē vnā vna. alterā altēa. solū apprehendat cū ps ei^o non sit. Centrū similiter intelliget singulas lineas a se p̄tensas ad circūferentiā. maxime si ponat̄ qd iste sit ambī^{us} et actiuitatis sue et cōgnitiōis. Discēdat adhuc sublimi^{us} mens nra et po

encharistia cxcix.

nat qd illud centrū spere intellectuālis nō accipiat cōgnitiōē lineaz a se p̄gredientiū p receptiōē cuiuscūqz motiōis obiectali s ab extra sed in se sit ex se sufficiens omnium cōgnitiō. Ecce qd hucusqz nihil posuimus a magnis et eleuatis p̄bis alienū. Si dixerim^{us} deū esse centrū tale. talis ve nature. Accedat modo fides aut intelligētia p fidē purgata. illustrata. roborata. eleuet mētē sup̄ p̄biaz. sequentiū solā exp̄ientiā effectiū ad inuestigatiōē causę p̄ me. Doceat fides quēadmodū deus qd centrū tā positiū. nō educit ex se lineas aut circūferentiā ex se causat extra p effectū. nisi pure libere contingēt qz plane bonoꝝ creature sue nō eget sufficientissim^o p se sibi. Porro sicut nō efficit aliq̄o extra se nisi pure cōtingēt. Ita nec obicit se p modū forme intelligibilis cuiusqz intellectu creato nisi pure libere cōtingēt sub quacūqz ratione. Sit ista ratio absoluta entis. Sit denominatiua ratio vni^o p̄ diuisioneꝝ sui. Sit denōtiatiua ratio veri p cōpationē ad intellectu. Sit denōtiatiua ratio boni p cōpationē ad appetitū. maxime ad appetitum rationalē vel intellectuū seu mentalem qz p̄prie solus talis est p̄mi boni capax et ei^o p̄ticeps esse pōt sicut et intellectu^o p̄mi veri. Consequēt̄ adiuuet imbecillitatē nre mētis illustratiō tua virgo sapientissima quatin^o istā quā q̄rim^{us} vnionē attingam^{us}. Etsi non hic p̄ exp̄ientiā facialem.

Tractatus .se.

salte p̄ intelligentiā discretiua et p̄
ceptionē directiua. **C**oncessū inue/
nio et deductum a magnis mundi
p̄his maxime platonici. q̄ p̄ virtu/
tes purgati animi p̄t intellect⁹ se/
pat⁹ a corpe vniri. formari susten/
tari in deo p̄mo et vnico oim cetro
Cōcessit hoc aduersari⁹ noster p̄ca/
cissim⁹ **A**uerrois. Errauerūt tñ isti
et defecerūt scrutātes scrutinio. qz
viā ⁊ hostiū scalā et vehiculū pue/
niendi nō habuerūt aut reiecerunt
dñm n̄m **J**hm xp̄m. Rurs⁹ qz deū
nō sicut deū glorificauerūt bñ viuē
do et humiliē gr̄as agendo pie qz
colendo **E**rat eoz intelligentiā dis/
cretiua nō satis q̄dez clara de deo
sup̄ hic ⁊ nūc. qualē habēt ⁊ demo/
nes. sed sine humilitate pietate et
deuotione et caritate. **I**n elatione
oculoz. in exaltatione cordis. in su/
is nō dei virib⁹ spez habētes. **V**e/
nit xp̄s tuus et nos̄t̄r o bñ uicta se
viā et exemplar oppositē humilita/
tis exhibuit fact⁹ obediēs deo vsqz
ad mortē. mortē at̄ crucis. quia nil
abiecius poterat cogitari **C**ur sic?
vt eleuat⁹ a terra. i. ab om̄ib⁹ q̄ ter/
reni hoies querē p̄t trahēt ad se
om̄ia. tñ exemplo tali. q̄ auxilio in/
uisibili **P**ostremo qz transitur⁹ erat
ad p̄ez. etiā corpaliter videntib⁹
discipulis. cū quib⁹ eras humillima
creaturaz. reliq̄t hoc p̄ign⁹ dilectio/
nis hanc arrā eucharistie que nos
cōsumat in vnū. **N**ā q̄o dici p̄t vni/
tus q̄ q̄ manducat meā carnē et
bibit meū sanguinē in me manet et

Sup̄ magnificat

ego in eo. **D**e inesse et mansione su/
p̄ admirabilis p̄sus ista sententia
Qui māducat meā carnez et bibit
meū sanguinē in me manet et ego
in eo. **N**ec min⁹ admiranda simul et
amplexanda que sequit⁹. **S**icut me
misit viuens pater et ego uiuo p̄p̄
p̄ez. et q̄ māducat me et ip̄e uiuet
p̄pter me. **D**eniqz subdit. **Q**ui man/
ducat hūc panē uiuet in eternū. **E**t
qm̄ alio tpe et loco xp̄s ait. **I**n do/
mo p̄ris mei mansiones multe sunt
Et itez de diligētī se. **E**t p̄r me⁹ in/
q̄o diliget eū. et ad eum veniem⁹ et
mansionē apud eū faciem⁹ **S**ubda/
mus aliqua de hmoi mansionē per/
quā noster emanuel q̄d interpretat⁹
est nobiscū de⁹ manet in māducan/
te se. et manducās in eo. **M**ansio in
alio p̄supponit esse in. **S**ūt aut̄ fm̄
grammaticos. xvi. modi essendi in
quos p̄bus restringit ad octo. ad/
dūt aliqui nonū **S**ed sub spendio
dicam⁹ q̄ esse in alio maxime p̄ mā/
sionē dicit duo. **D**icit em̄ distinctio/
nē aliquaz qz nihil vnū penit⁹ sine
quauis distinctioe reali. vel ratio/
ne substāiali vel accidentali abso/
luta v̄p̄relatiua dicit̄ esse in aliquo
licet bñ ocedam⁹ aliq̄o esse idē sibi
ip̄i resoluēdo locutionē ad hāc ne/
gatiuā q̄ idē nō differt a se ip̄o. **A**t/
terū q̄d importat mansio d̄t q̄ndā
vntionē seu ouententiā duoz in ali/
quo quasi tertio. siue illud tertiu⁹ sit
substātia siue sit res aliqua relati/
ua siue sit accidēs absolutū siue re/
latiuū **S**ublata em̄ p̄ intellectū om̄i

Particio iiii De

conuenientia ad inuicē nō remaneret
mod⁹ cur vna res diceret esse in al
tera. fiet hoc pspiciū quīq̄s mo/
dos essendi in. discutē voluerit. Sz
veniam⁹ ad cōpendiū sup pposita
mansione Mansio mutua. māducant
tis cū manducato in eucharistie sa
cramēto manifestā hz māducantis
et manducati distinctiōne et diuer/
sitate. Superest idcirco solum inuesti
gare qd est illud in quo vniunt. Et
p̄mo dicit neq̄t q̄ vniant in eadē es/
sencia sicut tres p̄sone distincte sūt
eiusdē penit⁹ essentie. **U**n̄ cōsurgit
q̄ pater est in filio et fili⁹ in p̄re et
sp̄s sancto p̄ circūincessionē q̄ nul/
la p̄t esse maior. Sic em̄ euangeliū
s̄cī Jobis incipit. In p̄ncipio erat
v̄bū. et verbū erat apud deū. Sed
neq̄ est ista vnio in identitate rela/
tiua p̄sone quē admodū in xp̄o tres
nature vniunt. Porro nō ē vnio q̄
est p̄ participationē carnis eiusdēz
quō tū beata virgo cū filio tuo cō
munionē sortita es vt diceret̄ sin/
gulariter. dñs tecuz. et q̄ filio tuo
singulare prepassi hospiciū. Mansio
quā inq̄rim⁹ nō est t̄mmodo gene/
ralis in existētia q̄ de⁹ d̄r esse in re/
bus p̄ potentiā. p̄ntiāz. et essentiā.
p̄m triplex gen⁹ cause. Efficientis
qua d̄r de⁹ esse in reb⁹ appropriate
ad potentiā. formalis ad p̄ntiā. et
finalis ad essentiā. qm̄ hoc modo
est in re qualibet vsq̄ ad insensibi/
lia et demones. Imo et si p̄ impos/
sibile res nō dependerēt a deo i ali
quo genere cause. tñ p̄pter immensū

eucharistia cc

tatē suā qua diceret̄ de⁹ adhuc es/
set in reb⁹ qz videlicet res nō essent
sine deo ip̄as penetrāte neq̄ deus
sine eis. Sz neq̄ mansio quā inq̄rim⁹
fundat̄ sufficientē in diuisione do/
noz nō gratificantū qualia nume
rauit ap̄tus de diuisione gr̄az lo/
quēs. q̄ lz sint a sp̄s sancto. p̄nt̄ n̄hi
lomin⁹ esse sine ip̄o. supplet̄ doctores
gratificāte vel acceptāte qz cōstat
istas gratias esse non posse. ip̄o
nō opante p̄m triplex genus cause.
imo si scrutamur acutius nulla res
p̄t dici esse i deo et ecōuerso nisi p̄m
allquā hitudinē cause vel p̄ductio
nis vel cōicationis. accipiēdo am
ple no⁹ cause ad creationē et cōua
tionē. Et sic Rich̄ extēdit in d̄mis
ad p̄ductionē p̄sonaz h̄ nō admit
tit̄ a modernis. Sic em̄ pater est in
filio qz cōmunicat essentiāz quā hz
p̄mit⁹ et fontalit̄ p̄ducēdo filiū. et
nō q̄ sit p̄fectior filio vel fili⁹ imp̄e
ctior. h̄ hec est p̄ductio ex p̄prietate
primi p̄ncipij. sicut est ex p̄prie
tate filij q̄ recipiat a p̄re totū qd ē
p̄ris. seclusa p̄mitate. p̄ducēdi natu
rali modo filiū altez. cōmunicat ni/
hilomin⁹ p̄mitatē respectu spiratio
nis sp̄s sancti modo liberali. San
ct⁹ vero sp̄s nō p̄t ultra h̄re p̄mi
tatē nisi respectu p̄ductiōis creatu
raz vt vnū p̄ncipiū cū p̄re et filio.
U Mansiōnis conueniētia quā inq̄rim⁹
cōsistit in habitu vel actū vel vtroq̄z
gr̄e gratū faciētis vel cōsumate sic
in p̄ria. vel inchoatiue sicut in via
cōsonat̄ doctores. Sedq̄ ex p̄missis

Tractatus .ix.

p indirectū. Stem^o igit^r in hac veritate et videbim⁹ quō sūt in domo p^ris multe māssiones et tñ vnica ē. **M**ulte quidē ppter multitudinē singulariū grāz formalīū differentiū in pfectione sicut stella differt a stella s^m ap^m in hoc pposito. Est at vnica grā gratificās obiectaliē. clarius et obscuri⁹ nō in actu suo in se seco (qui certe vnica est. et immēsus et idē) sed in effectū extrinseco. Sic saluat illud de p^rsa q^d vna vox est letatiū et vnus ardoz cordiū. **T**rahit ad idē illud p^rs. **I**n voce exultationis et salutis son⁹ epulātis. **N**ō dicit in vocib⁹ et sonis. nec dicit in vna voce et sono **T**raheret nos si sequi vellem⁹ ad amplissimū istam de canticis materiam et armoniā. quēadmodū vnica est simphonia in vniuerso tanq^m i organo magno qm vnica vox est et vn⁹ sonus vel vnison⁹ decent⁹. **I**n et armonia et concent⁹ et simphonia et vnisonuz vel monicozū sua interpretatiōe dicunt^r ab vnitare. **E**t hoc quidē gratissime et appropatissime ad versuz psalmiste nūc inductū. **T**ōsonat ad māducationē vel epulationē eucharistie q^d respicit insup simphoniā illā et chorū. dum occiso vitulo sagi nato pro reditu filij dicebat pater euāgelic⁹ duro et dissono ffrī. **E**pu larī q^d gaudere oportebat. **S**z alibi copiosissime materia hec vtinaz salubriter a nobis tractata est i vtra q^d lingua. **M**ansionis hui⁹ ouenientia lz sit vnica in radice grē gratū

Sup magnificat

facientis. fortit^r nihilomin⁹ noiatio nes plurimas sine numero p sc^rpturas sacras. **E**t hoc expediens est scire simul et notare ppter amplificationē sanctaz meditationū q^d affectiōnū deuotarū cōsequendā. q^d uis hoc nequeat ad plenū fieri nisi fuerit hō spūalis effect⁹ et q^d totus deiformis aut deiformat⁹ aut deificat⁹ s^m varios grad⁹ grē in via et cōsumatōis in p^ria. **D**icit^r exēpli grā mansio dei in hōie et hōis in deo vt hic d^r viuificatio q^d habitio vite eterne saltē in radice vt hic viuet in eternū qz suā grāz hz. **D**icit at apls q^d grā dei est vita eterna. **D**icit^r et osculū oris sponsi q^d petit sponsa. **D**icit^r lac et vinū et vnguēta et oleū effusū. et trad⁹ et pulsus ad sponsū. **D**icit^r Introductio i cellaria. cōiunctio dilecti inter vbēa spōse tanq^m fascicul⁹ mirre. d^r suus decoz. sua quies in lectulo florido. hoc est donū pfectū de sursum descēdens nō ascendēs de deorsū. **H**ec est sapia diuinit⁹ inspirata cū suis laudib⁹ vniuersis. hoc diuinū silentiū. hoc sibil⁹ aure tenuis. hoc susurriū sibi absconditi. hoc vox q^d aure lenis. imo et tonitruū magni. **E**t vt ad vnū colligam⁹ innumēa quicq^d sonat mansionē vel habitationem vel inhesionē vel vnitatē vni⁹ corpis et vni⁹ spūs. aie cū deo. sponse cū sponso. vnice cū vnico. sub grē gratificātis nōie et radice. pncipio forma. et sine vnico vocabulo dat^r intelligi q^d est manē in xpo p^r m^r

Particio iiii De

tuū gr̄e cōplexū. Inuenies at̄ sp̄ in hac mansione quolibet nōiē h̄abitudine cause ad causatū et econtra. Sic materia de qua min⁹ videt̄ d̄z esse in forma nedū qz recipit influ- r̄ū formalē ab ea sed qz cōicat sibi potentialitatē subiectiuā vt subster in ea sicut in materia. q̄uis d̄z solū patiēs nihilomin⁹ appetitiua simul est vt accipiat formā vt pficiat ab ea. Sic locatū appetit locū vt cōseruet. et loc⁹ locatū vt cōseruet ipsum. Sicut de⁹ q̄ bonoz nr̄oz non eget vult gratuita pietate cōicare se creature sue. p̄sertim rationali. q̄ cōicatio d̄z inhabitatio fm̄ triplex gen⁹ cause extendēdo ad creationē ⁊ cōseruationē ⁊ obiectalē motionē. vel immutationē vocabulū cause. Plurimū est ista cōsideratio p̄ cognitōe quidditat. ip̄i māisionis rez̄ i deo iuxta illud philosophicū qd̄ paul⁹ theologīcū fecit. In ip̄o viuim⁹. mouemur ⁊ sum⁹. fas porro ouertibi le dicē est. de⁹ in reb⁹ suis est p̄ potētia p̄ntiā et essentiā modo dicto. S̄z in aliqb⁹ vltra simplex esse confert bñ esse. maxie p̄ gr̄az et gloriā. Et hec inhabitatio respicit influentiā diuinaz q̄ sup̄addit̄. ad naturā et essentiā. Māisionis hui⁹ ouenientia gratuita. p̄fecto felix q̄ possederit habitualit̄. felicior q̄ actualit̄ cū habitu. S̄z felicissim⁹ q̄ reuelata facie trāsfornat⁹ fuerit in eandem imaginē. de claritate in claritatem tanq̄ a dñi spū act⁹ duct⁹ et tract⁹ ita q̄ s̄t̄iat p̄ illūiatos cordis ocu-

encharistia cci

los. Sicut imp̄cat̄ ap̄ls sup̄eminē- tē scie caritatē xp̄i. hoc ē gr̄az h̄ac diūgentē et carā vnitatē ad simpli- ficā deitatē. Multi q̄dez sunt q̄ h̄nt in habitu sicut pueri nouit̄ baptisati. Multi q̄ in actū possident et exer- cēt dū merent̄. S̄z paucissimoz est sentire distincte et ap̄te nexū istum. mansione istā. vocē istā p̄pter occur- satōes curaz in memoria fantali arū in intelligenētia et cōcupiaz. q̄z/ uis minime criminaliū in volūta vel affectiua. Sentiūt h̄ac gr̄az in habitatōis xp̄i et spūssandī q̄ cum ap̄lo mente excedūt deo. q̄ p̄terea sentiūt opationē intra se verbi dei. De quo dic̄ idē ap̄ls q̄ viu⁹ ē ser- mo dei qz loq̄ p̄t cū quolibet et effi- cax et penetrabilior om̄i gladio an- cipite quez gladiū venit xp̄s mittē in terrā vt p̄trāseat vsqz ad diuisio- nē aīe et spūs vt ferat̄ spūs sursū ⁊ aīa maneat deorsū qd̄ fieri nequit nisi maxima pax fuerit et silentiū taz sursū q̄z deorsū. nisi p̄terea fuerit di- uisio opagū et medullaz et cogita- tionū ⁊ affectiōnū naturaliū sese cō- plectentiū. Fiat etiā discretio cogi- tationū et intentionū simpliciu na- turalit̄ adq̄sitaz vel adq̄sibiliū et remaneat in sentimēto et expientia. Sol⁹ felix iste ⁊ gratuit⁹ deiformis illapsus et influx⁹ spūs Jhu xp̄i pl⁹ sup̄eminēs in spū et mēte sup̄ aīam q̄z distat celū a terra. Dicim⁹ opa- tionē vitalē nō ita penit⁹ esse eandē in spū vel cū spū et aīa. Sentiūt h̄ac gr̄az actualē et expimentalē. non

Tractatus .ix.

quidē omnes qui digne manducant
corp^o xp̄i et in quib^{us} manet xp̄s et
ipsi in xp̄o sicut modo dicebamus.
Sed ve etiā cordi hōis qđ prauū
est et inscrutabile. qz putauerūt ali/
qui gloriātes in se et habētes cor
elatu et exaltatū et elatos oculos
ambulātes in magnis et mirabili/
b^{us} sup se neqz hūilitē sentiētes. **P**uta
uerūt inqz vel ex osuetudine sensuū
exercitatorz sic aliqñ fit i habētib^{us}
osuetudinē pphetadi vel ex diabo/
lica illusione excecāte cor/iusto sed
occulto dei iudicio tāqz in somno
gravi. sentire distinguē et expiri in
se regnū dei hoc intra se et dicē ex
sentētia. **D**efecit caro et cor meum
de^o cordis mei. et ps mea de^o i eter
nū. **S**z mētichas iniq̄tas sibi. **B**ea
ta igit et ter beata sp hūilitas quā
sol^o docet et dat ille q̄ ait. **D**iscite a
me qz mitis sū et hūilis corde. **D**e
niqz. brūs vir q̄ sp est pauis et exul
tās in tremore oplēs illō qđ ē ois
hō. **D**eū time et mādata ei^{us} obser
ua. **N**ō q̄ timor hūan^{us} mūdā^{us} et
seruilis stet cū caritate q̄ talē omēz
timorē mittit foras. **S**z nō illū p
fecto castū qz manet in eternū. **A**u
get poti^{us} assidue vsqz ad gloriā cō
firmatā in qua firmat et sistit. **M**a
nifestū est igit magnū pietatis sa
cramentū qđ manifestatū est i car
ne. iustificatū in spū et est assumptū
i gloriā. **N**eqz min^{us} mirabilē i hac
sacra māducatione sacramentū **B**
pietatis exhibet. qđ q̄dez manife
stū est in sensibilib^{us} signis panis et
vini velut in carne s̄ p grāz cū fide

Sup magnificac

spe et caritate iustificat hōis spiritū
et quodāmodo assumit. in gloria
qz fides dirigit ad imaginē specu
larē glorie dī. **E**pes erigit vsqz ad
interiora velaminis eiusdē glie dei
Caritas vero se erigit subintrat et
apphendit et astringit dicēs. **I**ne
ni quē diligit aia mea. tenui eū nec
dimittā. **S**ubinde vox ei^{us} est suna
mitis ad helizeū. viuit dñs et viuit
aia mea qz nō dimittā te. **A**pprehē
dā te inq̄t aia in cāticis et introdu
cā te in domū m̄ris mee et in cubi
culū genitricis mee. **F**elix introdu
ctio et nota sūt q̄ sequūt. **Q**uest^{io}
pterea magn^{us} est pietas hec cū suf
ficientia. **R**eposit em̄ cor hōis in se
de sua et in centro et in loco qñqz
prim^{us} dū pl^{us} est cor assimilatū. de
puratū. et illūiatū cū pondē maio
ris caritatis. **E**xemplū in magnete
ferrū trahēte nūc vehemētius nūc
remiss^{us} pro qualitate medioz. nā
si circūliniat ferrū p allū suspendit
vis attractiua. **P**ietas itaqz subin
de valet ad oia qñ reddē docet et
ordinare put vniciqz debitū est.
deo sibi et primo fm genus omne
passionū vel affectionū vt gaudeat
speret timeat et doleat sic optet mo
derata fm circūstantias oēs put
sapiens iudicabit et debita p̄f cor
dis armonia suadebit. **D**icam^{us} p̄
terea q̄ mātio mutua māducantis
hoc sacramētū cū xp̄o manducato
saluari nō p̄t neqz agnosci sine cor
dis metalis motu. **I**ta em̄ dicebat
Bernard^{us} pluries expt^{us} sentire se p̄
sentia verbi ex motu cordis intelli

Particio iiii De

ge mentalis. **U**n̄ est nōnulli volue-
rint hanc mansionē posuisse sine ha-
bitu gr̄e distincto a spūs sancto. nul-
li t̄m negauerūt motū cordis distin-
ctū tā a deo q̄ a corde seu mente
cordis q̄ mot⁹ cordis tot⁹ fit sup-
naturaliter p̄ infusionē ac illapsū
spūs sancti mouētis cor. qualiter nul-
la facē possz creatura. imo nec ip̄a
mens sola taliter se mouē possz. q̄
uis sit instrumentū se ip̄m mouens.
sed non tali motu deiformi nisi de
a spūs sancto. **I**ste at̄ mot⁹ est nexus
ip̄e medi⁹ quo xp̄s est in manducā-
te se digne actualiter. et manducās
in eo. ita q̄ recipiēs istū motū tan-
q̄ si corda musicalis pcutiendo so-
nore moueret. reddit illuz motū et
istū sonū deo. quēadmodū fili⁹ reci-
piens spūs sanctū a p̄re p̄ inspiratio-
nē actiuā p̄ris. reddit p̄ eādē vim
spiratiuā quā recipit spūs sanctū pa-
tri. **A**git ergo et agit aia mandu-
cans actualiter digne xp̄m et in eo
manens. qz sez facit illū actū p̄ ac-
ceptionē et redditionē spontaneaz
esse suū. **Q**ualis at̄ sit iste mot⁹ aut
q̄o. dixerūt aliq̄ nō esse rem absolu-
tā vel formā. vel respectiuā seu rela-
tiuā. **A**lij q̄ est oplerē significabile
sez aiaz sic se habē. **A**lij formaz po-
suerūt esse absolutā de genē quali-
tatis. **A**lij tenentes idē q̄ simul est
forma respectiuā. addiderūt subie-
ctū denōiare esse tale vitalit̄ immu-
tatū et deo acceptū. vñ nec tali de-
nōiatiōe posset informare subiectū
non cognitiuū vel affectiuū. **E**t qm̄

encharistia cclii

de⁹ nō p̄t esse talis forma constitūēs
vel informās et relatiua depēdens
Jure damnat⁹ est parisi⁹ articulus
tali positioni fauēs. **S**icut in decre-
talib⁹ sūmōz pontificū. q̄ de⁹ sol⁹
est formalis beatitudo siue lumen
glorie nihil actū supaddito. **N**ec ce-
leberrim⁹ ille **H**ugo. neqz mḡ sen-
tētiāz vnq̄. ita ponē voluerūt. **Q**u-
ter improba quorundaz subtilitas
sine modestia sine freno furiose se
agens trahē conata ē. **P**tz ad ex-
tremū sensus ap̄lici verbi vnū cor-
pus et vn⁹ spūs et vn⁹ panis sum⁹
Et alteri⁹ **L**uce **E**rat cor vnū et aia
vna. **I**n intellect⁹ insup totū illi⁹ cele-
stis sermonis nocte iouis sancta p̄-
tria capta licet exclamare cū p̄pha-
canticū illud. **E**cce q̄ bonū et q̄ io-
cundū habitare f̄res in vnū. **S**icut
vnguentū in capite xp̄o. xp̄i aut̄ ca-
put de⁹ est **R**eliqua at̄ q̄libet crea-
tura. maxie aut̄ rationalis ē corp⁹
ei⁹. vestimentū ei⁹. mons ei⁹. **M**ons
quidē hermon p̄sus anathematiza-
tus. et mons syon iustificat⁹. **E**t q̄o
ros nisi gr̄osus illapsus illi⁹. **E**go
ros et israel quasi lilū germinabit.
Deniqz dat̄ credi dat̄ etiā sciri. da-
tur et aliqualit̄ intelligi. s̄ q̄ beati⁹
erit et expiri q̄o de⁹ hospes glori-
osissim⁹ erit oia in om̄ib⁹ modis vt
poti⁹ expositis. **S**ed plus docebit
verbū istud in pressū menti q̄ exp̄s
sum ore. dū ip̄o plene viso toto ore
totaqz auditate fructum. **Q**uā frui-
tionez et temporalis perceptio cor-
poris et sanguinis prefiguratur

Tractatus .ix.

Cōnectemus ^{quasi p notula} centesima q̄ora
ginta notulas seu minutias theo
reumatū q̄oraginta **Unitatē** dei
p unitatē centralis p̄cti posse ma
nuduici. Hinc est ex p̄bis dei descri
ptio q̄ est spera intelligibilis cuius
centrū est vbiq̄ circūferentia nusq̄
Unitatē dei absq̄ creaturis posse
intelligi **Unitatē** dei absq̄ ip̄i abso
luta entitate si posse intelligi. **Uni**
tatē dei nō posse stinuo et tpe p̄fe
cte intelligi. **Unitatē** dei nullaten⁹
a creaturis dependē. **Unitatē** dei
necario creaturaz producibilitatē
virtualiter includere. **Unitatē** dei
necario suā eternitatē occludere.
Unitatez dei nō necario quāli
bet distinctiōne formalē intrinsecā
ex pte rei quo ad nos concludere.
Unitatē dei nō necario p̄ducti
ōne actualē creaturaz supponē vel
iferre. **Unitatē** q̄z numeri et ordi
nē creaturaz existentū. referri ad
diuinā q̄z unitatē et monadē opoz
tere s̄m triplex gen⁹ cause. efficiētis
exēplarīs. et finalis. **Unitatē** diui
nā gignere unitatē et in se suā refle
ctere unitatē p amorē sp̄rativū tri
angulo intelligibili p̄fecte circūlato
Unitatē dei posse plus aut minus
intelligi p libero arbitrio sue mo
tionis obiectalis nunc sine visione
creaturaz. nūc cū visione plurium
vel paucorū. **Exēplū** de lineis omi
bus terminatis ad centz. q̄z quel
bet si p̄ct⁹ centralē ad eas libero

Sup magnificat

contradictorie influeret cognitionem
aut lucē posset intelligē centrum. li
neis egredientib⁹ nō cognitis aut
inequalitē cognitis. **Unitatē** diuinā
se ip̄a se inuariabilē habēte. agno
scere variabilia immutabilē. muta
bilia futura p̄ctialitē. contingencia
necario et certitudinalitē. nullam
tū id ponēdā esse cōtingentiā intrin
secā in deo sicut nec tps. nec locū.
nec corpa. nec oplexiones. nec dis
cursus. q̄ talia scit et agnoscit. **Et**
hic ē lapsus magnorū doctoz q̄re
tū metaphisicā vbi logicus faciliē
se expediret **Unitatē** dei posse di
uersissima p̄ducē ad extra nulla di
stinctiōne nisi p̄sonali existente ad
intra **Nulla** insup variatōne deter
minationis ad intra facta **Et** hic ē
lapsus hoim grossi sensus ponētis
nēitatē fati aut fortunā in omnib⁹
Nec valentiū p̄videntie simplicissi
mā formā formalitē intueri. neq̄ cū
libertate humane volūtatis ipsam
concordare. neq̄ cum peccatis ho
minum actionem dei iungere. neq̄
cuz misericordia reprobationē pre
scitorum. **Unitatem** dei potuisse et
posse semp̄ effectuz varietatē edu
cere et eductis p̄videre et prouisa
reducere ad se. q̄libet ad p̄portio
nabile vnionē **Hic** est lapsus p̄ho
rū p̄supponentiū q̄ ab eodez inq̄n
tū idē nō p̄uenit nisi effectus idem
Nec ab ātīqua volūtate nou⁹ effe
ctus sine immutatione voluntatis
Hic est lapsus eorū qui putāt intel

Partitio iiii De

ligere operatione dei ad creaturas
 absq; creaturis coparatis **C**u in
 intellectus vni^o correlatiui n^oario p
 supponat alteri^o intell^{em} taq; duo
 relatie operationis extr^{ea} seu funda
 meta **U**nione nature intellectu^{alis}
 creature cu deo p deū in deo. alie
 consistere q; cet^{er}arū creaturarū nō
 intellectu^{alis} nature qm iste p^{ci}pi
 unt deū. alie nō **U**nione nature in
 tellectual^{is} cu deo q p deū in deo
 nō posse nec debere cōcipi per trās
 formationē ipius intelligētie essen
 tiale s; accēitale p habit^o scz q ad^o
 s; obiectales influr^o seu vitales seu
 elarius loquēdo pceptiuos **U**nic
 nem aptitudinalē nature intell^u
 lis cu deo p deū et in deo consistē
 et attendi. s; m triplicē ei^o potentia
 in vnitare essētie que sūt v^{is} memo
 ratiua intellectu^{alis} et volitiua **U**ni
 onē h^{ic}ualēz gratificā nature intel
 lectu^{alis} cu deo p deū in deo cō
 sistere et attendi pro statu vie s; m tri
 plicē virtutē theologica i grē gratū
 facientis vnitare **U**nionē actualē
 nature intellectu^{alis} cu deo p deū
 in deo consistere et attendi pro statu
 vie s; m operationē pceptiuā q moti
 uā triplicis virtutis theologice in
 radice grē gratū facientis **U**nionē
 actualē nature intellectu^{alis} cu deo
 per deū et in deo consistere vel attē
 di pro statu glorie s; m operationē
 triplicis dotis in radice glorie seu
 gratie confirmate quas includit s; m
 fruitio que est cōsummata pceptō
Unionē intellectu^{alis} nature cum

eucharistia cccii

deo aptitudinalē habitualē vel ac
 tualem in via vel patria non posse
 consistere vel attendi per transfor
 mationem nature diuine essentia
 lem in naturam intellectu^{alem} crea
 tam **U**nionē nature diuine cuz na
 tura intellectu^{ali} creata debere cō
 cipi per illapsus obiectiuos fieri cō
 formiter seu quodā pportione ad
 motiones sensibiliū et sensuū obie
 ctuales et hoc altero trium modo
 rū ab aplo positoz facialiter aut
 speculariter aut enigmatice perce
 ptiuē **U**nionē nature diuine cu cre
 atura intellectu^{ali} radicalit^{er} plus
 attendi s; m vim tactiuā obiectalem.
 pportionaliter ad sensus mactiales
 qui omnes in vi tactiuā radicantur
 Nā et gust^o ē quidā tactus. similē
 alij sensus suo mō **C**onsonat illud
 pbi omne agens agit per cōtactum
Unionē dei cu creatura intellectu^{ali}
 s; m vim cōtactiuā spiritualez obie
 ctalē esse vehementiorē intimiorē
 q puriorē nō sicut in sensibus in qb^o
 tactus est materialiter et impurus
Unionē dei s; m vim tactiuā spūa
 lem obiectalem perfectius purius
 intimius et suauius attendi in via
 q; s; m motionē obiectalez ad visū
 vel auditum spiritus percipientis.
Unionem dei per eucharistie sa
 cramentum digne susceptum plus
 attendi s; m vim tactiuā et gusta
 tiuā spirituales q; quis in hac vnione
 aduenit sens^o oēs spirituales suo mō
 saltē in enigmate et p fidē p spem

Tractatus .ix.

Unionem dei scdm vim tactuam spiritalē obiectalē actualē esse secretissimā. nec p̄cipi posse nisi ab accipiente. Sicut nec subiectū p̄ceptionis alibi vel extra est. Hinc ē illud **N**emo nouit q̄ sunt hōis nisi spūs hōis qui in ip̄o est. Unionē dei cū natura intellectuāli grad⁹ habere varios et multiplices p̄ varietate obiectaliū illapsuū diuinorū p̄cepti uorū et sentimētōrū. Unionē dei cū natura intellectuāli p̄cellere post xpm̄ in maria et osequēter om̄ib⁹ in patria. Unionē dei cū natura intellectuāli. remotissimā esse a lucifero vel altero siquis sit damnatioꝝ eo. et osequēter alijs in gehenna. maxime quo ad unionē obiectalis illapsus s̄m vim tactuā p̄ quā sentit et gustat q̄suauis est dñs. Unionē dei cū natura intellectuāli inter hec duo extrema patrie et gehenne medias intellectuāles naturas plus aut minus recipe vel a se repellere. Unionē cōsumatā omniū electōrū cū dō obiectaliē effici p̄ repletionē intuitiuā et nudā omniū sensuū spiritaliū et redūdantiū in sensuales tā ad intra q̄z exteri⁹ vt siue ingrediat siue egrediatur natura intellectuālis pascua inueniat. Unionem cōsumatā esse cū quolibet electo singulariter et tñ cōmunicē apud om̄es iuxta op̄ationē centri sperē intelligibilis respectu lineaz egrediētū et in centro diuinctaz. Sic virt⁹ celestis influentie in spera corruptibiliū necessario diungit ad centrum. imo veri⁹ ad deū. Unionē cōsumatā

sup magnificat

taz recipe magis aut minus iuxta maiorē aut minorē circa centrum sp̄m qd̄ est de⁹ virtualē et quasi circularē p̄imationē. Exemplum de circulis sperē. hec op̄atio cōmodior est q̄z qd̄ egressus creaturaz fiat in star numeri p̄ additionē vnitatum qz p̄nt esse spēs multe eque p̄fecte et officē de necessitate diuincte deo sūt. sicut in centro lineē. Unionē cōsumatā efficere vt sit de⁹ omnia in om̄ib⁹ cū tradiderit fili⁹ cū spūs sancto patri regnū. qui fontalis est diuinitas et vnititas. qua simplicior aut vltior neq̄t intelligi. Hec est apli a dionysio declarata. Unionē cōsumatā si p̄ intellectuāles circulos accipiam⁹ oportere p̄ cōuersum modum ad materiales speras celestes intelligi. q̄ quāto maiores sūt mole. tanto efficaciores in virtute. Sp̄ūalia vero quāto simpliciora et centro p̄ximiora plus h̄nt de influentia. In beata beataz cōtinet om̄es gerarchias in ambitu simplicissime virtutis sue. Inde regina celoz et dñā angeloz digne vocata est. Unionē in eucharistia figuratā et sacratā desiderare nos et esurire. p̄ ceteris bonis cōtemplatiuis debē. p̄ptēa sursuz leuare corda a speciebus materialibus hostie ad xpi corp⁹ vep̄. et ab illo ad mysticū et ab inde p̄ eleuatiuā vim et vnitati uā. verbi diuini reduci ad cōgregatis p̄ris diuinitatē et simplicā dei tate qua nil vltra. hec est dionysij. Unionē hāc nō posse nos osequi p̄fecte sine dīno illapsu segregante

Partitio v De

mentez ab omni alteritate. curis in/ super sollicitudinibusq; depulsis. et super mundane explicatis vt in di/ uinam monadē congregemur et ineffabilib' et ignotis ineffabiliter et ignote congregemur. hec est dionysij Unionē hāc. nō posse nos cōsequi nisi irruētia vndiq; fāta smata nos mētis puritate trāsuolare p̄ualea/ m'. hec Bernhardi. Erras inq̄t si cōtra expectas locū dētis secretū solitudinis serenū luminis tabernaculū pacis. Unionē hāc percipi motu cordis maxime mētalis esse presen- tē. colligi vero suos effect' et effica/ ciā viuacē ex diuisione spūs et aie cū depulsione vitioꝝ et reformati- one virtutū in iocūditate et suauita- te in spūs anđo iuncta magnificati- one dei et exultatione spūs in deo salutari suo. Dū in hoc diuino mēs implet grā. et future glorie nobis pignus dat. Amen

Explicit quarta partitio.

Incipit quinta partitio

Per soliloquium exhortatoria ad meditationes hui' sacramēti p̄ no- tulas quinquaginta.

Meditare nūc iā xp̄iana cui forte cōtemplari non sa- tis adhuc cōcessū est. Me- ditare cū vehementi stu- dio animi qualis et quāt' sit iste q̄ tibi sacramentalit' nūc offerē. q̄ ma- gnus. q̄ sapiēs. q̄ delectabilis et be- nign'. Esuriēs et paup̄ es nihil ha- bēs. plurima debes. tibi non suppe- tunt merita vñ restituas. vñ diues

eucharistia cccij

fias. fōdē nō vales s̄ mēdicare nō erubescas. Sit tibi mendicitas tua lucrū tuū. Necessitas nescit verecū- diā sicut nec hz legē. Ille tibi nunc offerē si nescis q̄ p̄pter te dixit et pas- sus et expt' est. Ego at' mendic' sū et paup̄. Tibi dat iste q̄ p̄pter nos egen' fact' est vt illi' inopia diuites essem'. Tantū tribuit q̄ q̄ nihil sibi retinē viderē. Diues eē debes cui diuitie largite sūt immense. Noli ca- dere o aīa xp̄iana in illā exprobra- tionē vt dicas. Ecce ego diues sū et nulli' egeo. Sciueris qz misēra es et miserabilis et paup̄ ceca et nuda et eo plus misēra et miserabilis si h' ignoraueris. Nā qd' miseri' misēra se misēra nesciēte? Audi cōsiliū suade at tibi saluator tu' p̄ns in hoc sacra- mento. Suadet tibi vt emas aurū ignitū quaten' diues fias. Nō op' est p̄ diuersa vagari vt venditores inuenias. Ipe est venditor simul et p̄ciū emptionis. Suadet inungere colliriū oculos tuos. ipe fecit colliriū ex sputo gr̄e sue et luto mortali- tatis tue. Suadet vestiri vestib' al- bis. ipe tibi gratis et aurū ignitum erit in hoc sacramēto et colliriū et vestis. Esuris et sitis. cenare vis. ho- spes nō est longe querend' qui ce- nam dat. Ecce ipe stat ad hostiū et pulsatur. aperi sibi ianuā. cenabit tecū et tu cū illo. O splendida felix et lau- ta cena vbi ipe qui cenat xp̄s sumi- tur vbi fas est habere et dicere. In voce exultationis et confessionis sonus epulantis. Stat et pulsatur nunc quasi cum digito qui est

Tractatus

.lx.

spūssand^o. nūc malleo terribilis iu/
diciū sui. Nūc sonitu velut aure tenu
is blāctis et dicēs. **A**peri mī soroz
mea colūba mea immaculata mea.
Cōquerit nō tā sua q̄s sucz q̄ tuā
noctis incōmoditatem. vñ refrige
scit feruoz caritatis. **D**at hoc itelli
gi qz caput meū plenū est roze ait
et cuncti capitis mei guttis noctiū.
Noli tardare **E**xurge veloci. noli
somnialeta verba redde. **A**lioquin
declinabit et discedet atq; sepe q̄si
tus clamat^r c̄burdescet. **F**aciat ce/
nā **S**imon olim leprosus nūc cura
tus a dño **I**pse est spūs noster ante
leprosus. ministret martha et solici
ta sit erga frequēs ministeriū. hoc ē
inferior portio rōis **M**aria vero su
pior ps inungat pedes **I**hu fracto
deuotionis alabaastro. **E**ffūdāt in/
sup ofisa magis sup caput illi^r recū
bentis. **C**aput at̄ xp̄i de^r **I**mpleat^r
dom^r tota cordis ex odore vngue
ti. **C**esset murmuratio inde sensual
et furis. de quo fure vquerit vnus
p̄haz. **O**culus me^r dep̄datus est
aiāz meā. **S**ic lazarus nup̄ resuscita
tus p̄ gr̄e vitā vn^r de recūbentib^r.
Et hic est affect^r n̄ sepe quatridu/
an^r mortu^r misericordia dei suscita
tus **F**aciatz aliā cenā xp̄o **S**imon
idem vel alter in littera similis q̄ in
figura. **A**ccedas o peccatrix aīa
xp̄iana nulla te verecūdia p̄bibeat
nullū in peccādo modū tenuisti. ni
hil ad te moderari ē. q̄ sanerl. **S**c̄a
maneat retro sec^r pedes recūbētis
in hac sacramentali cena laua. lacri

sup magnificat

mis. terge capillis meditationū s̄a
darū. **J**unge oscula caritatis. oleo
pie miseratōis inunge. **S**ic age vt
tādē merearis audire. fides tua te
saluū fecit. vade in pace. **O** fides. o
salus. o vade. o in pace **E**fecerūt
xp̄o corpalit̄ diuersi varias cenas
cū viueret i terris. **F**ecit apud illos
magna miracula. **N**ō ē impotētior
nūc in celis. nō est man^r eius abbre
uiata vt saluari nō possit in mente
sicut tūc in corpe. **E**stima cenā hāc
o anima xp̄iana nūc ex illis vnā
esse. **C**enabat apud petrū et andze
am **J**ohannem et **J**acobū noster
xp̄s hic in sacramēto velat^r **T**ene/
bat socrus petri magnis febribus
imperauit febr̄i. et socrus cōtinuo
surrexit et ministrabat eis. et tu spe
ra silt. **C**onuiuia fuit apud matheū
noster xp̄s hic in eucharistia. **C**on
uenerunt publicani et peccatores.
murmurabat falsa iustitia phariseo
rum qui cū morbo suo sensū amise/
rāt pariter. **C**ōfite te de numero
pccoz et indigētū penitentiā q̄ au
dies. **N**ō veni vocare iustos s̄ pec
catores. **A**udies p̄terea similem in
domo zachei penitentiā in iherico
ciuitate lunatica. **E**t vere tu lunati
ca es aīa xp̄iana hic in vīa tua im
mensū lunatici. **T**u stulta q̄ vt luna
mutarl. **T**u q̄ nunq̄ in eodē statu
pmanes nihilomin^r obedi dicenti
Oportet me hodie manē in domo
tua festin^r et let^r. descēdat o aīa **f**e
stin^r suscipiat ihm in hoc sacramen
to spūs tu^r p̄nceps publicanoz. qz

Partitio u De

princeps et prim' p'ceoz. **D**ic hila-
riter. **E**cce dñe dimidiū bonozum
meoz do paupib'. **O** heu dñe qd q
quale est illud dimidiū bonoz qui
nihil habeo. nihil hñe cupisco dñ
tñ cupio nisi te duz portio mea tu
ps mea. tu hereditas mea qz p'cla-
ra es mihi. **E**cce ergo dñe nō dimi-
diū bonoz sed te totū bonū meū
in hoc sacramēto contū do paupi
b' hospitalis tui magni in hac ter-
ra morantiū. **E**t in altera scz i pur-
gatorio positoz. **Q**u si aliquē de/
fraudauit reddo quaduplū. qz te/
met ipm q vn' p decē milib' cōpu-
taris. et in cui' ditione sūt oia quo
soluente et adq'tande nemo p't dicē
cur ita facis. **T**ollis qd meū ē. qm
oia tua sunt iure pleno. **D**esiderio
desiderauit manducare pascha cū
discipulis suis **I**hs passur' **O** aia
xpiana putas desideriu suū vt sal-
ua sis imminutū sic p gloriā vt nō
desiderio desideret manducare pa-
scha. s. tecū suā cenā! **C**auē ne dura-
sis ingrata. rustica. ciuilis vt frau-
des dñm tuū benignissimū a desi-
derio suo hospes est. **P**etit in hospi-
ciū tui cordis suscipi et colligi. **E**t o
bone **I**hu qualis et quāt' qz hone-
stus suauis et omod' hospes adue-
nies qñ aduenis etiā nō inuitatus
sepe sed inuitans. **Q**uid inuitatōez
omemoro! **C**ōpellis. **M**ittis manū
tuam. omnipotentie tue actiue p fo-
ramē obediētialis potentie passiue
in omī creatura. **S**ic tacta dic o aia
xpiana. et venter me' intremuit ad

eucharistia cco

tactū ei'. **E**surge taliter excitata.
stillent man' tue mirrā p'mā. pleni
sint digiti tui mirra. p'bauissima qñ
nihil in ope tuo putredinis aut fe-
toris appareat. **M**ortificat oia car-
nalia. mirra opūctiōis amarissima
Aperi dilectā pessulū hostioli tui. h
heu tepida sedes somnolēta. penā
agnoscis pigrantis ignauie. vult
certe. vult ad feruorē spūs alti' in-
flāmare. **S**entis iā nūc vim eloquij
sui vehemēte igniti. alioqñ vñ cla-
mor ille tu' **A**ia mea liqfacta est vt
dilect' locut' est. **N**ō iā tenet aia ter-
minis p'p'is sicut fluit cera a facie
ignis. **S**ic tota defluit. tota liqscis
in amatū. **I**nuenerunt te vigiles q
babilonicā custodisūt mundi ciuita-
tē. dū p creaturaz noctes qris di-
lectū et vocas p'cutiunt te suis pul-
critudinib' allectiuis q sūt in mun-
do. **C**ōcupiscētia oculoꝝ cupiscē-
tia carnis et supbia vite. **V**erber-
rāt te q' uis nō ad mortē p'ccī mor-
talis h venialis. tñ ledūt **P**orro cu-
stodes muroꝝ iniquitas et dolus q
iniusticia puerorū ciuū dū nō ta-
lia h dilectū qris eo q tristitiā infe-
rūt cordi tuo. **P**alliū gaudij tui nū-
qd nō auferūt! **Q**uis scādalizat et
ego nō vroz **A**ia pauli clamat igni-
ta. **N**uero caritatē cū suis lampa-
dib' q sūt ignis et flammarū extin-
guē nō potuerūt aque tribulationū
multe. nec turbida babilonis flūia
obruerūt eā. trāsī o aia trāsī ciuitatē
hāc cū hitatorib' suis nō quefuerūt.
Non viderunt quē diligis. verbera

Tractatus

.14.

poti⁹ q̄ verba bona dabūt. **E**leua oculos tuos in montes vbi sunt filie iherlm. clamor ingens tuus audi at filie iherlm nūciate dilectō quia amoze languet. **F**elix languor et suavi vulnerans telo caritat. **E**cce sentis o aia quantū p̄fuerit tibi ei⁹ quē diligis absentia. **T**orpebas algida. iacebas somnolenta. nūc curris. nūc liquescl. et lāguida p̄ amore ad filias iherlm ignitas anxia anhelat̄ ouertere. **C**lemētes sūt filie iherlm amorosuz hnt pecc̄ amoris. **I**ocirco verba scintillātia recogno scūt. **I**ntrogāt qualis sit dilect⁹ tuus ex dilectō. i. dilectō p̄ dilectionē tot⁹ amor tu⁹. **D**ilectē nōiant te pulcerrimā muliez nō vt supbias nisi forte sādā supbia. **N**olūt q̄ tua sādā pulcritudo. tibi cognita sit. que iā digna sit et amari et amare. **T**alē pulcritudinē nō decet amor nisi pulcerrim⁹. **T**emp⁹ tibi venit amātiū. caue ne des amorem tuū indigno tuo. **D**eniq̄ post notificatōez speciositatis sponsi. **T**u o aia xpiana recte cēses introgata. **U**bi abijt dilect⁹ tuus. **M**ysticū ostēdis. eccle siē ortū in quez descendit quotidie sacramentalit̄ ad areolā aromatiū et in altari sacro suauiter redolēte vt ibi pascat̄ in ortis irriguis et formosissimis sandāz aiaz et lilia castissimoz spirituum ad se trahat et colligat ad talami celestis ornatū. **A**ccede p̄pius ad hūc ortū imo sis ortus a p̄p̄ba descript⁹ irriguus. a cui⁹ fonte nō deficient aque gr̄az.

Sup magnificat

Sis ort⁹ oclusus seruās te solā soli
Sis fons signat⁹ ne pateas adultero.
Sis pute⁹ aq̄z viuentū cui⁹ impetuōsū a libano paradisi fluxū nullus ober pecc̄i tardat aut impe diat. **H**ora ē q̄tidie o aia xpiana **H**ora qua transeas ex hoc mūdo ad p̄ez ab exilio in patriā. a deserto afflictionis in terrā p̄missionis. **S**i retardet te corpus. liber tñ est anim⁹ vt euolet. **V**ult tecū ihs facē pascha suū. fac te illi cenaculū gr̄a de stratū in dilatatione et amplitudine cordis. **C**enare dignabitur. la uabit pedes discipuloz suozū qui sūt disciplinati affect⁹ tui. **S**int ipsi nouelle oliuarum in circuitu mense dñi quozum et mater est sapientia vxoz spūs tu⁹ deiformis. **H**abitet ipa sicut vitis abundās in laterib⁹ dom⁹ tue. **E**go inq̄t sicut vitis fructificauit suauitatē. &c. **Q**uid deniq̄? **C**ibabit omnes ex adipe frumētū. **D**icet. **C**omeditē amici et bibite et inebriamini carissimi. **T**repidat̄ timore? **T**ādē hic timor aliq̄n pellen dus est foris a caritate. **C**ogitas te tantis indignū mysterijs? **C**erte nec ex mēitis tuis etiā p̄ mille milia annoz satagēs digna fies. **D**ignificet te oportet qui te inuitat ad se. **D**ignificabit at si studueris ea q̄ displicent oculis suis a domo cordis expellē. **E**nitere p̄cor hic et nūc o aia mea parare te si te agnoscis imparatam. **C**auē diuti⁹ in sterquilinio fecis mortifere volutari sub expectatione crastini. **Q**uid scis

Partitio o De

si crastin^o elucescet tibi dies. Quis sup hac te reddet te securam Non est tuū nosse tpa vel momenta que pater posuit in sua ptate. Rursus ita collige si scia tibi nō fueris impedimenti legitimi, quo minus eu charistiā suscipias. Cur tāto te bono pigra q ingrata fuabis? Si remordēs accuset te conscientia, cur penitendo, cur impedimēta tollendo posseten^o nō intendis? Cur nouis te laqueis male differēdo, stulte cōtemnendo te rursus inuoluas? **Au** dio qd respōdeas frigida sū, disp/ sa sū, carnalis sum, exagitor curis, scrupulis inquietor, mordeor cōcupiscētis, fides imbecillis est, nutat spes, caritas refriguit, q̄ mihi uentio cū hospite tanto? Imo uero q̄ tibi curatio nisi sub medico tanto. Si te sanā iudicares, opus medico nō haberes, iure repellēs a te. **Exē** plū petri nō approbam^o in hac parte. Stupuit ad capturā pisciū, sub/ intulit tremens. Exi a me dñe quia peccator ego sum Tanto magis o petre si pccor es retinēdo est medi/ cus sanctificans et pccā tollēs a te Quāto sapienti^o pccor zache^o q̄ fe stin^o gaudens suscepit **I**hm ad se. Deniqz q̄ prudēter hoc fecerit da/ ta salus ostendit **C**enturionis **O** aia mea similitudinē inducis quā in hūili tate tua pcliuioz es imitari vtinaz nō ex ignaui pcrastinatiōe. **D**icat inqt **I**hs tantū uerbo et sanabit^o puer me^o. **A**ffect^o scz rationalis q̄ iacet paralytic^o et male torquetur.

eucharistia ccol

sufficit hoc. nō intret tectū meū, nō intret ad me vt rememorent^o pccā mea et inficiat de^o puez meū, red dēs ipm d̄ lāguido mortuū, vrges p̄tinaciter. **N**ō est nouū absconsuz a sapiente, qz occasiones querit q̄ vult ab amico recedere. **S**i uera te humilitas compescit a suscipiendo **C**ur eadē te nō impellit in obedien do? **U**ocat te de^o ad mensā suā, cōpellit etiā p seruos scz platos de ecclesia qñqz intrare t̄pib^o institu tis, vt in pascha. **S**tatuit xps testa mentū hoc eternū et nouū dicens. **H**oc facite in meā cōmemorationē. **S**i te retrahit indignitas tua, ma/ ior alliciat cōsiderata dignatio sua. **C**aritas, misericordia, ueritas mi ritas, atqz benignitas. **A**ccede q̄ dic **M**isericordia et ueritas tua semp suscepēnt me. **E**grot^o, an n̄ agit stul tissime cui tantū displicet deformi tas egritudinis sue q̄ aspectuz uel aduentū horret medicātis manus aliene, dū medic^o inuitat, offert, p/ uocat, astat, vt suscipiatur q̄ sanet. **D**ebilis es o aia xpiana, surge co/ mede, bibe in mēsa sapiētie, in arce syon, aut si poti^o inueneris te in de/ serto solitudinis mestā si tedio uite hui^o moribūde deiectā. **S**urge cōme de et bibe et ābulabis in fortitudi/ ne tibi illi^o vsqz ad mōtē dei ozeb in mēsa refectōis eēnalis. **E**surit **D**a/ niel in lacu leonū **S**er^o scz fideliz in purgatorij lacu mersoz, **S**er p̄rā diū melloz laboratiū in ecclia via/ toz refocillabit eos cib^o iste tu^o, qz

Tractatus

.se.

p te datus est et oblat^o in altaris
aluelo ad cetū desiderantiū nunc
in lacu degētū Portabit in momē
to. et hoc in cinnino vno capitis
tui. qui cinninus est vnica mentis
ad eoz refectiōne intentio. **R**espō
des o aia pigritās. aia voluens et
reuoluens cor tuū ad excusandas
excusatiōes. vtinā nō in pccis **P**re/
patū ait vult medic^o corp^o alis infir
mū suū fieri p euacuationē hūoz
corruptoz p^o q^o cibet eū antido
to saluari. **S**cit illū amphozismū.
egra corpa quo pl^o nutries eo ma
gis ledes. **C**ōsonat ap^ols q^o p^oconf
sans et arcens indignos. **P**robet
āt inq^o se ipm homo. **N**il plane cō/
traoixerim verbis tuis istis. **O** aia
xpiana nō phibeo sed p^ocipio ppa
rationē. **S**z talis sufficiat vt plena
reuaq^o p^omit^o p^ofecta q^o sanitas exi
gat. **C**ōpat^o seccū vita spūalis lan
guozes q^o nō sūt ad mortez **T**ales
nō auget morbos s^z tollit eucharis
tie gratiosa susceptio. **N**olo vt di
iudices te dignā isto sacramēto et
am si calida. si feruens. si tranquilla
si in pace spūs. si stabilis in fide. si
spe gaudēs. si efficac^o et vigil i ope
si castitate. si sobrietate pollēs. **N**il
oq^o n^o odemnat^o te os tuū et pra/
uū te iudex tu^o oprobabit **Q**uid in
gemiscis ad hec et suspirabūda cla
mas cū **E**usanna. angustie sē m vn
diq^o? **C**auē ne sic errauris **P**atet
exit^o q^o egressus amplius. descre te q^o
p^orice te in manus salutaris tui. **N**ō
est crudelis. non inuidus. **C**ur inui

Sup magnificat

tans te nō suscipiat te. et suscipiens
nō oseruet et sanet! **C**onsiliū tū est
vt recumbas in nouissimo loco vt
crucē ab imo tota mēte cōstringas
Porro si cōscia fles veste te nuda/
tā nuptiali. hic illā cōfestim potēs
ab inuitate rege si petieris impetra
re. cōtemptus solus desit. **S**z sola
fantasijs aut p^oboz argutijs impe
tit fides si curiositas accesserit cuz
serpente dicens. **C**ur ista et ista cō/
stituit deus? cur nō manifeste se pre
sentat de^o. cur p^ontia diuinitatis nō
sufficit? **Q**ualis situs est hic corp^o
xp^oi? vbi caput. vbi pedes. si corpo
reis nos intuetur oculis? si audit si
mouet? **D**ic ad hoc oia fide simpli
ci. xpiana sū. catholica sū **D**e^o oia
quecunq^o voluit fecit. deus omnia
quecunq^o fecit et dixit vere dixit et
bene fecit. sit nomē eius benedictū.
sit in ecclesie fide meritū meū sit ac
cessus ad sacramētū **E**t tu maria
mater eucharistie. qz mater gratie.
mater pia miseroz. qz mater miseri
cordie. **T**u contra tales versutias.
tales fantasias. viles cōcupiscenti
as vilissimas nec nominādas blas
phemias tu nos ab hoste protege
Et qz morimur assidue. **Q**uid ei ali
ud! q^o tidian^o defect^o corruptionis q^o
qdā p^olixitas mortis h^o. tu cōtinue
nos hora mortis suscipe. **S**is susce
ptrix omniū qui filio fide^o ter dicim^o
vnusquisq^o. **D**ñe ihu. suscipe spiritū
meum si te miserante et opitulante
suscipimus filium tuum. in eucharis
tie sacramento. **P**roscō ille nos

Particio v De

suscipiet et incorporabit in mystico suo corpore. **E**redim⁹ et manducam⁹ eum diligim⁹ et speram⁹ et ipse manducat nos quod sibi nos incorporat. **D**ic tecum offerens o aia. **D**ic si introiero in domum ecclesie domum utique meam si coheres sum filii cui⁹ domus hec est. **I**n uentam victimas immolatas quod unicum pro omnibus hostiam preparatam. **I**n uentem mensam sapientie posita et mixtum uinum. **S**ic cibata. sic potata desiderabo in iocunditate spiritus in inuentione iuuentutis uerbigena fieri. **N**on enim est plus aia apta venire ad osculum pignorationum uerbi nisi fuerit ab uerberibus inebriata suisque fragrantia sunt unguentis optimis amozosissime allocutionis. **I**n sententia sicut oleum effusum nomen suum. **I**n adolescentule nonduz apte uiri copule. stimulos inchoant amantiu sanctos intra se sentire. necnon amoris pro amore igneo sed sobrio furore succedi. **P**lurimis obligata es debitis o aia mea. multis nimis et apud creditores et exatores que purgent dicentes. **R**edde quod debes. **E**cce nihil habes ex te uen restituas nisi forte paruum olei deuotionis. **E**clama ad uerum helizeuz in hoc sacramento. **D**ne uim patior. responde pro me. liberabit ipse te pro infusionem olei in uasa ustrum cordis tui que perstabunt filii tui. **A**ffectus scilicet pro ad ihm cui⁹ nomen est sic oleum effusum. **C**reditor primus est creatio cui te totum debes sic ab alio nihil habes. **S**ecundo est recreatio a quo bene habes que tota pieras. **T**erti⁹ est baptismalis adoptio que non data est cui

encharistia cccvii

libet nationi. **Q**uart⁹ post tota peccata penitentialis iustificatio et ab inferno liberatio quez milies demerueras. **Q**uint⁹ gratuita beneficiorum largitio. noniam in hoc altaris sacramento. **S**ext⁹ primorum damnificatio. in ommissis. in amissis. in omissis. **S**eptim⁹ futura beatificatio cui⁹ consequende nulla sunt digna tuorum operum meritoz. **E**t ecce venit ad hoc sacramentum christus qui factus est nobis sapientia creans. recreans et adoptans. **I**ustitia iustificans. sanctificatio mundans et implens. redemptio. debita soluens. **D**enique uia uehens ad celum. ueritas dirigens. et uita beatificans. **S**uscipe proque ihm sacramentaliter ut suscipiat te misericorditer faciens spiritum tuum esse israel puerum suum. **S**uscipe regnum celorum se consule sicut puer. **A**mplexabitur te. benedicet tibi. **D**icet. **S**inite paruulos venire ad me. talium enim est regnum celorum. **I**num tale que suscipit. me suscipit. **N**ec mirum quod tu idem es o bone. **I**hu que suscipis et susceptus haberi. dulcis hospes aie. dulce refrigerium. non exhibes te uidentum. sed tangendum. sed gustandum. sed amplexandum. **T**u aia mea sicut ouis que perierat redempta. reportataque propter humeris. comedis nunc domestica de pane suo et de calice bibis. dormis in sinu suo. habet te pro filia. imo pro sponsa. imo pro matre uerbigena. cui ministrare dignatur et subiectus esse. **N**one mira susceptio. **F**iet super hac susceptione dragma sequens. **S**uscepit israel puerum suum. **D** i